

Hart voor Dieren

Het magazine voor alle dierenvrienden

www.hartvoordieren.nl

TIPS

Inzendingen van lezers Blz. 34

De mooiste caviaverblijven

Kleine huisdieren Blz. 36

Veel voorkomende ziektes bij fret en konijn: zo kun je ze tegengaan

Papegaaiengedrag Blz. 48

De beste tips van expert **Ann Castro**

Pro & Contra Blz. 26

Wat je moet weten over designer dogs

Goede manieren blz. 22

Zo voeden kattenmoeders hun kleintjes op

Reportage Blz. 74

Het wilde leven van de Exmoor

Dierentuindieren Hoe gelukkig zijn ze?

Blz. 14

Vraag & Antwoord Blz. 54

'Help! Mijn kat sloopt alles als ik slaap'

Opvoeding Blz. 40

Hoe roep je jouw hond bij je?

Nederland

BP 8

JIJ WILT TOCH OOK HET BESTE VOOR JOUW RETRIEVER?

De Labrador en Golden Retriever: allebei levenslustig met een schitterende vacht. Toch zijn er verschillen: de dichte ondoordringbare vacht van de Golden Retriever houdt warmte en vocht vast, waardoor hij gevoelig is voor huidproblemen. De talgklieren van de Labrador Retriever scheiden grote hoeveelheden talg af, zodat het water van zijn vacht afglijdt. Daarnaast zijn er andere kenmerken waarin zij verschillend zijn. Daarom verdienen zij ieder hun eigen rasspecifieke voeding.

ROYAL CANIN® Golden Retriever en Labrador Retriever hebben een unieke brok, die perfect aansluit bij de voedingsbehoefte van jouw Retriever.

UITZONDERLIJK IN ELK DETAIL

NIQVE ALLSOPP
HOOFDREDACTEUR

> Lieve lezers

We zien steeds vaker programma's op de televisie waarin we het wel en wee meemaken van de bewoners van dierentuinen. Sommige dierenliefhebbers zijn echter niet kapot van dierentuinen en vragen zich af of we ze wel met een zuiver geweten kunnen blijven bezoeken. Wij zijn in dit vraagstuk gedoken

en de resultaten daarvan vind je in de coverstory vanaf bladzijde 14. Fotografe Alessandra Sarti ging voor je naar Exmoor. Daar leeft één van de oudste paardenrassen ter wereld, de gelijknamige Exmoor-pony. Ze bezocht merries en veulens die zo goed als wild en 'onbedorven' door de mensheid

rondlopen op de glooiende heuvels van het nationale park. De prachtigste beelden hiervan vind je terug op bladzijde 74. En wie erover nadenkt een hond aan te schaffen, moet zonder meer ons artikel over de designer dogs lezen (vanaf bladzijde 26). Veel leesplezier!

14

22

48

74

> Augustus 2016

Voor de onderwerpen die op de cover staan, zie je een

♥ ACTUEEL

- 04 Foto's van de maand
- 10 Dierennieuws
- 20 Mensen en dieren

♥ KENNIS

- 14 ● **Hoe gelukkig zijn dieren in de dierentuin?**
Pro & contra dieren in gevangenschap
- 22 ● **Mama is de beste!**
Wat kattenkinderen moeten leren
- 26 ● **Designer Dogs**
Trendy honden onder de loep
- 33 **Wel of niet doen?**
Een spiegel in de vogelkooi is niet altijd een goed idee
- 36 ● **Kleine huisdieren**
Preventieve zorg: konijnen en fretten en de meest voorkomende ziektes
- 40 ● **Over de hond**
Waarom komt mijn hond niet wanneer ik hem roep?

- 44 **Over de kat**
Test: Wat doet de kat nu?
- 48 ● **Vogels houden**
Tips van de papegaaienexpert
- 54 ● **Vraag en antwoord**
'Mijn kat sloopt alles als ik slaap!'
- 62 **Wist je dit?**
Bijzondere weetjes uit het dierenrijk

♥ BESCHERMING

- 52 **Bescherming in het kort**
Column Els Adams, koraalriffen in nood, plofkippen bij KFC e.v.
- 64 **Asielhond van de maand**
Dasch uit Zuidwolde
- 67 **Oudje van de maand**
Faith uit Zuidwolde
- 68 **Asielkatten van de maand**
Otto en Roco uit Zuidwolde
- 72 **Reportage: Valentina**
De ex-jachthond uit Spanje

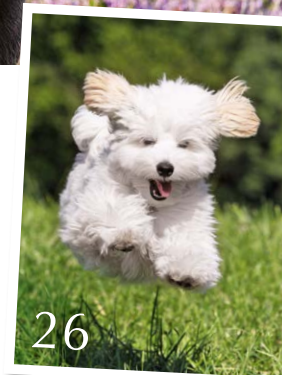
♥ VERMAAK

- 56 **Drie keer een hart voor dieren**
Emotioneel weerzien olifanten

- 58 **Glimwormen**
De mooiste foto's van een nachtelijk sprookje
- 74 ● **De pony die uit de ijstijd komt**
Paarden leven vrij in het prachtige Britse Exmoor
- 80 **Beest in beeld**

♥ DOE MEE

- 34 ● **Lezers voor lezers**
Jullie mooiste voorbeelden van geschikte caviaverblijven
- 66 **Kruiswoordpuzzel**
- 61 Colofon
- 30 Abonnee worden
- 71 Lezerspost
- 79 Column DierenLot
- 82 Volgende maand

26

Foto's: Cover: Tierfotogentur/Ramona Richter, Inzetjes: Fotolia/Photoart-Slicking, istockphoto/Vorent, Shutterstock/Kitty Bern, Mikkel Bigandt, privat, Dr. Alessandra Sarti, Xenia Papadimitriou

Summer FEELING

Zeeleeuwenbaby's die in het zand rollen,
jachtluipaardenkids die een onvrijwillige douche van hun
moeder krijgen en een hond die gaat duiken ...
Niet alleen mensen hebben manieren gevonden om
de zomerhitte te omzeilen.

Zonnen met bescherming

Galapagos, Ecuador - Zeeleeuwenbaby's liggen op de stranden van het eiland San Cristobal. Hier is geen streepjeschaduw te vinden. Om zich te beschermen tegen de felle equatoriale zon, 'paneren' de kleintjes zichzelf met zand. Dit werkt als een effectieve sunblock en dient tegelijkertijd ter afkoeling, omdat zand de zonnestralen reflecteert.

Even afkoelen?

Masai Mara, Kenia – Zo'n douche zou voor dieren en planten op de warme savanne eigenlijk een welkome verfrissing moeten zijn. Maar niet alle zes jonge jachtluipaarden lijken dit zo te ervaren. Sommige van hen zitten niet te wachten op een stortbad afkomstig van de door de regen doordrenkte vacht van mama.

An underwater photograph of a swimming pool. The water is clear and blue, with light rays filtering through. A dog's paw is visible on the right side, resting on the tiled bottom of the pool. The tiles are light-colored with dark grout. The overall scene is serene and captures a moment of a dog's life in a pool.

Potje duiken

Duitsland - De meeste honden proberen te voorkomen dat ze koppie onder gaan, maar deze 'dog diver' heeft daar geen enkel probleem mee. Hij is immers op zoek naar de steen. Als honden dit eenmaal hebben uitgeprobeerd, vinden ze het voortaan vaak leuk om dingen op te duiken uit het water. Stenen apporteren is natuurlijk niet zo best voor de tanden, maar even afkoelen is hartje zomer wel heerlijk!

Foto: Shutterstock/Tropical studio

Kleine brouwerij geeft het goede voorbeeld

Bescherming voor zeedieren

Florida, VS – Ze kosten jaarlijks duizenden zeedieren het leven: de plastic ringen die bierblikjes bij elkaar houden. De ‘Saltwater Brewery’ heeft een biologisch afbreekbaar alternatief gevonden en vervaardigt de verpakking uit de restanten van gerst en tarwe die gebruikt zijn voor het bierbrouwproces. “Voor een kleine brouwerij was de ontwikkeling en productie hiervan een grote investering”, zegt Peter Agardy, persvoorlichter bij Saltwater. “Maar het was zonder meer een zinvolle investering als je kijkt naar de problematiek van plastic in de oceanen.” Kustbewoners zoals hij zien er elke dag opnieuw de nadelige effecten van – en besloten daarom iets te ondernemen. Plastic is slecht voor alle zeebewoners, van de kleinste vis tot aan de walvis. 90 procent van alle zeevogels dragen het in zich mee; ze slikken het door omdat ze de stukjes die op het water drijven voor voedsel aanzien. Bij de ringen bestaat ook nog eens het gevaar dat dieren erin verstrikt raken. Bedrijfsleider Chris Gove voegt eraan toe dat hij ‘de grote jongens’ in de bierbrouwerij wil aansporen om zich aan te sluiten bij het initiatief. Pijnlijk voor de brouwerijgiganten dat iemand het hen eerst moest voordoen.

IN CIJFERS

1.300.000 gnoes en 200.000 zebra’s baanden zich onlangs een weg van Tanzania naar Kenia. Hun doel: het beschermde natuurgebied Masai Mara. Vlak nadat één van de laatste grote natuurspektakels ter wereld voorbij is, zullen de kudde alweer terugkeren naar het natuurgebied Ngorongoro. Per jaar leggen de dieren zo’n 3.200 kilometer af.

15.000 diersoorten worden er jaarlijks ontdekt. In 2016 viel daar bijvoorbeeld een Australische rafelvis met de naam ‘Phyllopteryx dewysea’ onder. Schattingen van het vaktijdschrift ‘Science’ gaan er echter van uit dat er wereldwijd jaarlijks tot 58.000 diersoorten voorgoed verdwijnen.

Kangoeroe valt vrouwen aan

BORSTIMPLANTAAT ALS AIRBAG

Clare Valley, Australië – Een agressieve kangoeroe heeft twee vrouwen aangevallen. Sharon Heinrich was bezig aan een fietstripje met haar vriendin Helen Salter, toen het dier plotseling naast hen opdook. “Eerst dacht ik nog ‘wat leuk!’, maar toen duwde hij me omver en begon hij meermaals op me te springen.” Aansluitend viel het dier mevrouw Salter ook nog eens aan. Sharon hield er gebroken ribben en andere verwondingen aan over, maar gelukkig was er geen sprake van een levensbedreigende situatie. Ze had echter wel geluk. “Mijn borstimplantaten hebben me gered. Ze hebben hun werk als airbags goed gedaan”, zegt ze lachend.

> In actie tegen KFC

Amsterdam - Wakker Dier komt in actie tegen het gebruik van plofkip door fastfoodketen KFC. Volgens de dierenwelzijnsorganisatie zitten de 'real deals' van KFC volgepropt met plofkip. Sinds kort waarschuwt Wakker Dier op metrostations in Rotterdam en Amsterdam voor het dierenleed achter de emmers vol met kip.

KFC, dat in Nederland tientallen vestigingen heeft, ontving eind vorig jaar al de Liegebeestprijs van Wakker Dier. De keten zou het publiek het meest misleiden door gebruik te maken van plofkip, terwijl op de site van de onderneming de slogan 'Don't worry, eat happy' valt te lezen.

> Tijgerdrieling ontdekt

Moskou - Voor de eerste keer zijn in het Russische nationale park Anuisky een Siberische tijger en haar drie jongen vastgelegd op de camera. Het tijgergezinnetje maakt deel uit van de meest noordelijke populatie van Siberische tijgers, die voornamelijk uit slechts dertig dieren bestaat. Drie welpjes in één worp is een bijzonder zeldzaam fenomeen en meteen ook het bewijs dat de jarenlange inzet voor de bescherming van de tijgers resultaat begint te boeken. Bij het WWF is men uiteraard ontzettend blij met de ontdekking.

> 'Honden willen geaaid worden'

VS - Over de conclusie van een nieuw onderzoek zullen weinig mensen verrast zijn: Honden, zo schrijven E. Feuerbacher en C. Wynne in een vak-tijdschrift, willen het liefst geaaid worden. Aan ons gepraat hebben ze een broertje dood, zo blijkt. De wetenschappers lieten honden uit het asiel en privé gehouden honden omgaan met mensen. De mensen zeiden lovende dingen tegen de viervoeters en aaiden hen. In alle scenario's, dus onafhankelijk of de hond in het gezelschap was van zijn eigen mens of een vreemde, bleken de honden veel meer interesse te hebben in het aaien dan het geklets.

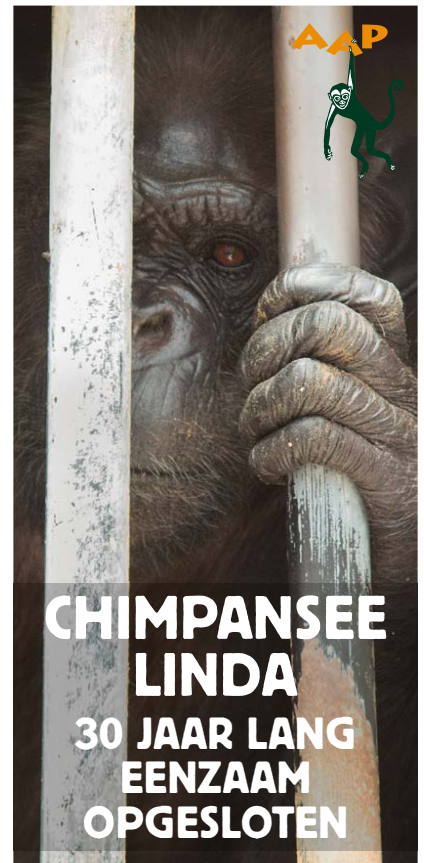
Laatste daad politica

De Braziliaanse president Dilma Rousseff heeft kort voor haar schorsing nog vijf nieuwe beschermde gebieden aangewezen. De gebieden liggen allemaal in het Amazonegebied en hebben een gezamenlijke oppervlakte van 2,69 miljoen hectare.

Regenwoud in de tank

Bijna de helft van de naar Europa geïmporteerde palmolie komt terecht in onze benzinetanks, zo toont een actuele studie aan van de NABU en de Brusselse milieuorganisatie Transport & Environment. Zo zorgt het Europese biobrandstoffenbeleid voor het verdwijnen van het regenwoud.

CHIMPANSEE LINDA 30 JAAR LANG EENZAAM OPGESLOTEN

Spaar cartridges en
mobieltjes voor AAP en
red dieren als Linda van
een uitzichtloos bestaan

GA NAAR WWW.AAP.NL
EN MELD JE AAN

Als ze nergens meer
welkom zijn, zijn wij
er nog...

Het Kattenwoud

www.kattenwoud.nl

Huisdierenonderzoek

54% NEDERLANDERS HEEFT HUISDIER

Hilversum – 26% van de Nederlandse huisdierbezitters heeft een kat, 25% een hond en 11% een vis, zo blijkt uit een online onderzoek van GfK. Katten en honden zijn dus de meest voorkomende huisdieren. Op de derde plaats staat een vis, gevolgd door een vogel (7%) of anders (8%). Meer vrouwen dan mannen hebben een hond of kat. Landen met de meeste huisdieren zijn Argentinië en Mexico (80%). In Zuid Korea komen de minste huisdieren voor (31%). Wereldwijd gezien is meer dan de helft van de bevolking in het bezit van minimaal 1 huisdier. De hond is het meest voorkomende huisdier (33%) gevolgd door een kat (23%) en vis (12%). In Rusland, Frankrijk en de VS is de kat het meest geliefde huisdier. In Argentinië, Brazilië en Mexico is de hond de favoriet. De vis staat op de eerste plaats in China en in Turkije heeft het merendeel een vogel als huisdier. In Zuid Amerika wonen de meeste huisdierbezitters.

Wat insiders allang wisten...

„MIJN PAARD IS MIJN THERAPEUT“

VS/Noorwegen – Buitenstaanders denken dat het een grapje is. In verschillende rijdsportzaken is een T-shirt verkrijgbaar met daarop de tekst: 'My Horse is my Therapist'. Een groep op Facebook heeft een gelijksoortige naam: 'Mijn paard is nog altijd de beste therapeut'. Dat zullen ze toch niet serieus bedoelen?

In dit geval heeft de wetenschap de proef op de som genomen. Drie antropologen maakten de resultaten van hun onderzoek bekend in het vaktijdschrift 'Medical Anthropology Quarterly'. Ze voerden uitgebreide interviews uit met 52 vrouwen in de leeftijd van twintig tot zeven-

tig. De deelnemers reden al lange tijd paard als hobby en sommigen hadden eigen paarden in hun bezit, vaak al van kleins af aan. Ze spraken open over de betekenis van paarden in hun leven. Tot de verbazing van de buitenstaanders kwamen steeds weer de opvallende overeenkom-

sten ter sprake tussen het rijden en de omgang met paarden en psychotherapie. En dit was serieus bedoeld. De vrouwen maakten de vergelijking zonder ironische ondertoon. Zo gaf een vrouw aan paardrijden te zien als een 'herstart' voor lichaam en geest.

Een ander vertelde dat in de stal waar zij komt niet alleen zij, maar ook gelijkgezinden hun paard als psychotherapeut ervaren. En waarom zou dit ook een grapje zijn? Wie vele jaren met een paard heeft doorgebracht, weet heel goed waar het om gaat. Wie dit niet heeft meegeemaakt, zal het nooit begrijpen. En dat hoeft ook niet. Lieve ruiters: jullie zijn niet alleen. Wij delen jullie mening!

ZOEK DE VERSCHILLEN

ZIE JIJ
WELKE HOND
MET ZORG
GEFOKT IS?

HOND UIT
EEN GOED NEST?
KIES EEN
STAMBOOM-
HOND!

CHECK DE UITKOMST OP:

www.puppyverschillen.nl

DEZE CAMPAGNE IS EEN INITIATIEF VAN:
RAAD VAN BEHEER
HOUDEN VAN HONDEN

Hoe gelukkig zijn dierentuindieren nu echt?

Vele miljoenen mensen bezoeken jaarlijks een dierentuin. Bij onze oosterburen zijn dat er zelfs 50 miljoen! Nergens anders in Europa is er zo'n veelvoud aan wilde dieren te vinden in parken als in Duitsland. Maar is het wel mogelijk om wilde dieren soortgericht te houden in gevangenschap?

Mensen beschermen alleen wat ze kennen en lief vinden. Met deze uitspraak rechtvaardigen dierentuinen het houden van wilde dieren. De andere taken van dierentuinen zijn duidelijk: Ze zijn gebouwd voor het behoud van diersoorten (met het oog op herintroductie) en voor de educatie van bezoekers. Met deze doelen worden wilde dieren in gevangenschap gehouden. Veel dierentuinbezoekers vragen zich echter bij het zien van de tralies en opvallend gedrag af of het de dieren in dergelijke parken wel goed gaat. De 'mooie' vormgeving van verblijven met wandtekeningen dienen de bewoners weinig tot helemaal niet en vaak is duidelijk dat dieren hun natuurlijke behoeften niet naar tevredenheid kunnen uiten. Een veel aangedragen voorbeeld is dat van de ijsberen, die volgens de kritiek vrijwel allemaal treurig gedrag vertonen. Radicale dierenrechtenactivisten zijn over het algemeen volledig tegen het houden van dieren, tenzij dit gebeurt in asielen en opvangcentra. Dierenbeschermers bekritisieren daarentegen vormen van het houden van wilde dieren die zij zien als dierenmishandeling. Zo zijn ze erop tegen dat men dieren ter vermaak dresseert. Volgens hen is het voorts onmogelijk om aan de behoeften van bepaalde diergroepen in dierentuinen tegemoet te komen - naast ijsberen betreft dit in het bijzonder de dolfijnen en mensapen. Voor andere diersoorten eisen grotere en beter ingerichte verblijven.

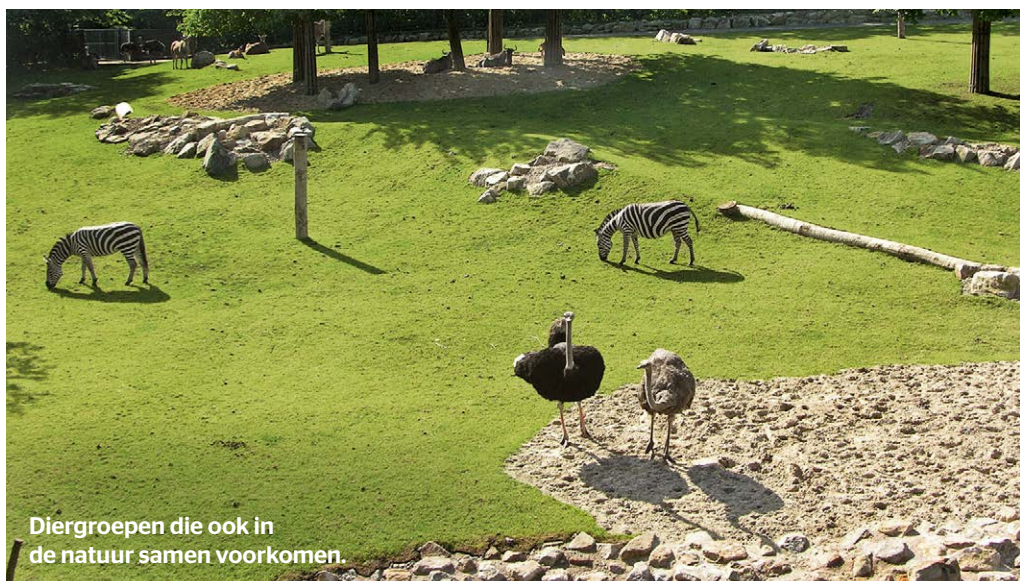
Terechte kritiek

Uitbaters van dierentuinen reageren op deze kritiek als volgt: Hoewel dierenparken vroeger verzamelplaatsen waren van zoveel mogelijk diersoorten, hebben vele van hen het aantal dieren inmiddels fors gereduceerd om grotere verblijven te kunnen bieden. Ze ontwierpen themawerelden en specialiseerden zich in dieren en diergroepen van bepaalde herkomst. Hun strategieën zijn verschillend. Sommige dierentuinen versterken het contact tussen mens en dier, daar waar de bezoekers in de verblijven mogen komen van ongevaarlijke diersoorten. Andere laten medewerkers verhalen vertellen of hebben voorstellingen die aansluiten bij het gedrag van de dieren: In Vogel-park Walsrode bijvoorbeeld woelen de

condors rond in de buik van een stoffen lama en in de dierentuin van Hannover snoepen de neusberen van lekkernijen - in dergelijke gevallen hebben zowel de bezoekers als de dieren er iets aan. Andere parken gaan volledig voor het vermaak: bijvoorbeeld met een boottocht in een safariboot of een met actie overladen speelplaats voor de kinderen. Maar de belangrijkste opgave wat de dieren betreft is deze: gedragsverrijking, dus het bezighouden van de dieren met natuurlijke elementen die ze kunnen gebruiken, het bieden van verstoppplaatsen en het houden van verschillende diersoorten bij elkaar om het leven in het park wat opwindender te maken. Of dieren op menselijke

Wilde dierenparken

Hiertoe behoren de kleine dierentuinen, maar ook grote zoölogische parken, aquaria, dolfinaria, vogel- en vlindertuinen, safariparken, berenbossen en reptielenparken. Ook zijn er gespecialiseerde plekken, zoals otter- en wolvencentra.

Diergroepen die ook in de natuur samen voorkomen.

Het houden van dolfijnen en hun trucjes laten uitvoeren in shows is onderhevig aan felle kritiek. In Duitsland zijn er nog twee dolfinaria over. Nederland en België hebben er beide één.

wijze verveling voelen en welke dieren dit zouden ervaren, is omstrede. Duidelijk is echter: dieren in gevangenschap hebben heel veel vrije tijd.

Geluk is voor dieren geen filosofisch vraagstuk. Ze moeten vooral tegemoet kunnen komen aan hun behoeften. Daartoe behoren het gedrag rondom de voortplanting, lichaamsverzorging, sociaal en seksueel gedrag, de moeder-en-kind-relatie, het verkennen van de omgeving, regelmatig nieuwe prikkels en goed uitrusten.

Leven in gevangenschap

Men gaat ervan uit dat dierentuindieren die geboren worden in gevangenschap,

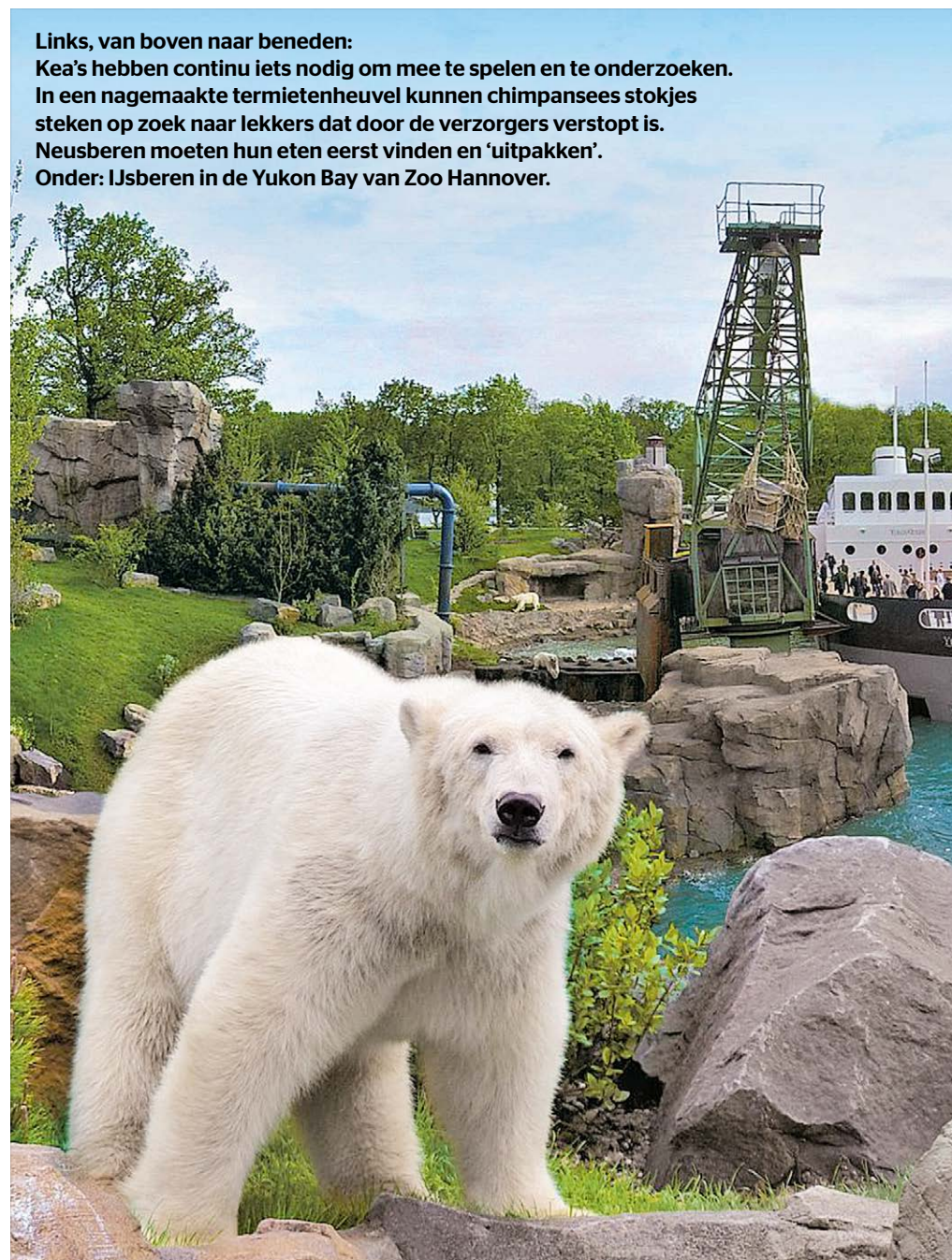
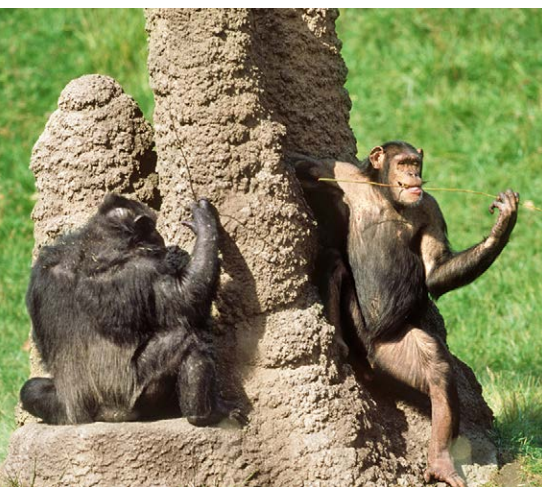
hun verblijf niet zien als een gevangenis, maar als territorium. Dit verandert weinig aan hun natuurlijke behoeften, maar veel dierentuindieren zouden met gemak over de kleine slootjes kunnen springen – en doen dit desondanks niet. De grenzen van antilopen- en kangeroeverblijven zijn vaak puur symbolisch. In 2008 trachtte bijvoorbeeld een jonge cheeta een wilde eend te vangen en belandde daarbij onopzettelijk aan de verkeerde kant van de sloot. Hij vond het duidelijk zeer onplezierig en liet zich maar al te graag weer terugbrengen naar zijn verblijf.

Voor in de natuur gevangen dieren is het echter aanzienlijk moeilijker. Voor een wolf die ooit in vrijheid leefde is het een

kwelling om in een verblijf te moeten wonen, hoe groot het ook is. Hij zal steeds weer trachten om zich al gravend te bevrijden en verwondt daarbij niet zelden zijn poten en bek.

Elke soort is anders

Hoe dieren natuurlijk gedrag vertonen, verschilt van soort tot soort. Beren hebben voor hun lichaamsverzorging bomen en rotsen nodig; ze schuren hun vacht ertegen en scherpen hun nagels eraan. Neushoorns willen een modderpoel, apen vlooien elkaar en versterken daarmee meteen de sociale banden. De één leeft in een gemeenschap en helpt mee om alle jongen in de groep groot te

Links, van boven naar beneden:
Kea's hebben continu iets nodig om mee te spelen en te onderzoeken. In een nagemaakte termietenheuvel kunnen chimpansees stokjes steken op zoek naar lekkers dat door de verzorgers verstopt is. Neusberen moeten hun eten eerst vinden en 'uitpakken'.
Onder: IJsberen in de Yukon Bay van Zoo Hannover.

brenge, zoals het stokstaartje. De ander leeft solitair en komt alleen samen met soortgenoten voor de paring, zoals het jachtluipaard. Sommige dieren leven in kuddes, zoals gnoes, andere in familieverband, zoals wolven. En er is nog een mogelijkheid, die men vroeger nooit had kunnen bedenken: verschillende soorten leven samen in gemeenschappen – zebra's met antilopen en struisvogels of wolven met kraaien. Deze soorten zijn niet alleen op elkaar afgestemd, ze verrijken elkaar in het alledaagse leven in de dierentuin.

Vrijheid is niet grenzeloos

Ook in de natuur zijn dieren niet echt

'vrij' – eerder ingeperkt. De vrijheid van een merelmantje eindigt aan de territoriumgrens van zijn buurman. Dieren leven in een ruimte-tijd-systeem, waarin ze vaste punten opzoeken om uit te rusten, te drinken, zich te verzorgen en hun territorium af te bakenen – iets wat ze doorgaans op hetzelfde tijdstip doen. Je zou er je klok op gelijk kunnen zetten hoe laat een das naar zijn voerplaats komt. Dieren in dierentuinen maken gebruik van vaste routes en wisselen het gebruik ervan af met anderen. In te kleine verblijven worden deze vaste routes onderdeel van stereotiep en afwijkend gedrag. Beren in zulke vreselijke situaties lopen vaak hetzelfde 'achtje' op een oppervlakte van veertig vierkante meter

en houden dit gedrag soms zelfs vol als ze zijn overgeplaatst naar een ruim berenbos met allerlei mogelijkheden.

Bij veel soorten is het mogelijk om in gevangenschap tegemoet te komen aan hun natuurlijke behoeften, bij andere is het moeilijk, bij sommige onmogelijk. Grote walvissen en haaien overleven in geen enkel aquarium, en albatrossen, die hun leven zwevend boven de zee doorbrengen, passen in geen enkele volière.

Bij orka's en dolfijnen verdoezelen shows, die overigens alleen mogelijk zijn door de intelligentie van de zeezoogdieren, dat ze lijden en dat ze nooit soortgericht en diervriendelijk gehouden kunnen worden.

Wanneer voelen ze zich goed?

Bij verblijven is niet alleen de grootte onderscheidend, maar ook de inrichting. Kleine kooien, waarin dieren zich niet eens minimaal kunnen bewegen, zijn pure dierenmishandeling, maar de levenskwaliteit neemt niet automatisch toe in verblijven naarmate een verblijf groter is. Een cheeta voelt zich in een vijf hectare groot verblijf zonder verstoppelken niet prettig. Een wat kleinere ren met rotsspleten, watertjes, verhoogde uitkijpunten en boomstammen waar hij zijn nagels aan kan scherpen, komt meer overeen met zijn natuurlijke behoeften.

Dieren- en soortenbescherming

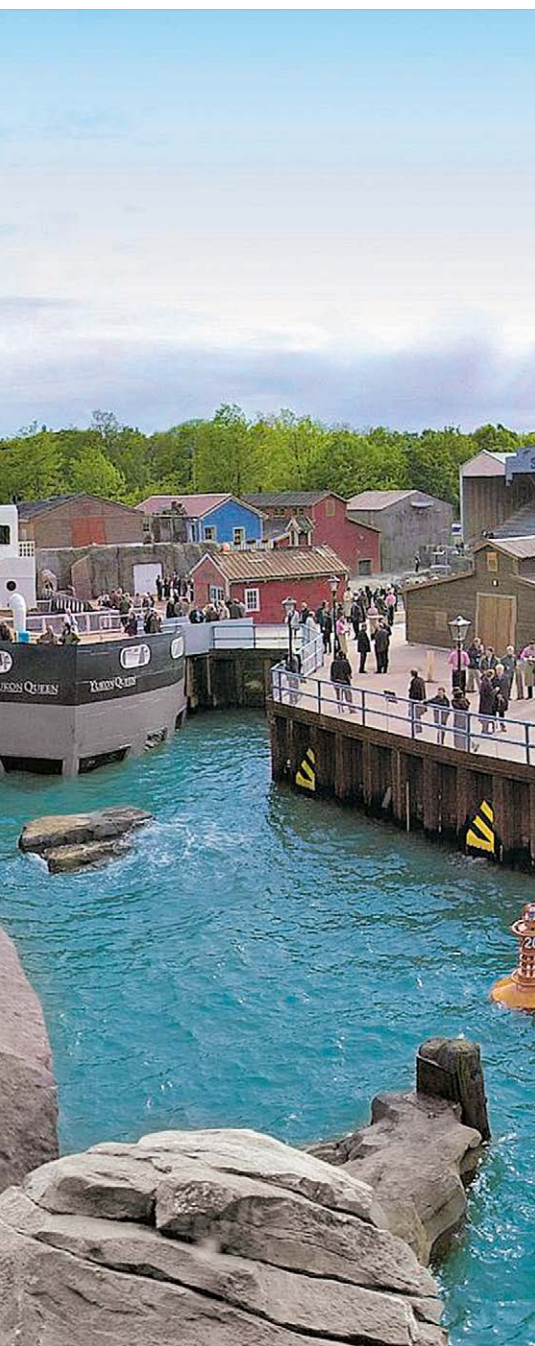
Een dierentuin moet in dienst staan van natuurbescherming, onder andere door asiel te verlenen aan bedreigde diersoorten en daarna middels hun herintroductie in de natuur. Dat vinden veel dierenliefhebbers. Veel dierentuinen bedrijven pseudo-soortenbescherming bij het houden van wilde dieren. Andere dragen actief bij aan nationale parken, bijvoorbeeld voor Mhorr-gazellen en Mendes-antilopen in Marokko en Tunesië, en leiden natuurbeschermers op om aan de slag te gaan in probleemgebieden. Bijzonder begaan bij onze oosterburen zijn de zoo van Münster, die een centrum voor bedreigde schildpaddensoorten oprichtte, en de dierentuin van Keulen, waar men in het regenwoudhuis enthousiast wordt geïnformeerd over een natuurbeschermingsproject van het dierenpark in Vietnam. →

Een stukje geschiedenis

Het houden van wilde dieren uit vreemde landen is altijd een luxe geweest van de heersende klasse. De koningen van Babylon hielden al leeuwen, de keizers van Rome lieten alles dat het imperium te bieden had vangen en in de arena drijven: tijgers, beren, ossen, olifanten en neushoorns.

De moderne dierentuin ontstond tijdens de Franse Revolutie, toen de burgers van Parijs de keizerlijke menagerie van Versailles bezetten. De dieren kwamen terecht in de Jardin des Plantes, de botanische tuin. Dit werd een openbare plek onder verantwoordelijkheid van de gemeente en had een groot dierenbestand – het was de eerste dierentuin.

Of het goed was voor dieren, was niet bekend en het interesseerde ook niemand. Het ging er puur om de dieren tentoon te stellen. Ook soortenbescherming was geen belangrijk onderwerp. Tegenwoordig worden echter zowel dierenwelzijn als soortenbescherming als elementair gezien voor een goede dierentuin.

Deze parken doen iets

In het wild levende dieren brengen het grootste deel van hun tijd door met het zoeken naar voedsel en zich veilig stellen voor roofdieren. Beide zaken vallen weg in een dierentuin. Des te belangrijker is het om hier een vervanging voor te vinden, onder meer met een passend verblijf.

✓ De dierentuin van Gelsenkirchen

was vroeger een overvolle 'van-alles-en-nog-wat-zoo', waarin bijvoorbeeld de apen in kleine kooien wegwijnden. In 2002 werd het park veranderd in de huidige 'Zoom-Erlebniswelt', met rotsen en onderwaterramen voor de Californische zeeleeuwen, een kreek voor de Kodiakberen en een stukje Afrika voor de nijlpaarden, neushoorns en leeuwen.

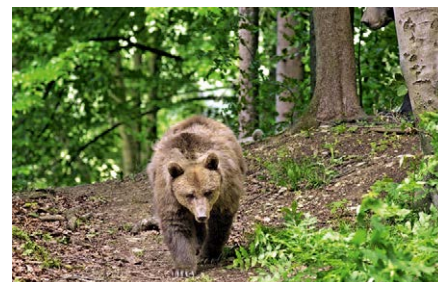
✓ **De zoo van Leipzig**, tegenwoordig één van de modernste dierentuinen ter wereld, behield zijn historische gebouwen en bouwde daaromheen nieuwe dierenwerelden. De verblijven werden leefgebieden: de Siberische tijgers leven in een taiga en de lippenberen delen een verblijf met de resusapen tussen de bamboe, net als in hun thuis, Indië. Het oude roofdierhuis, waarin leeuwen vroeger op enkele vierkante meters in duisternis moesten leven, is tegenwoordig een natuur- en milieucentrum. En in de oude leeuwenkooi is een tentoonstelling te zien over de geschiedenis van de dierentuin. De themawereld 'Gondwana' in Leipzig biedt een kijkje in de tropen. De bezoekers treffen in een nagemaakte

mijschacht 'levende fossielen', zoals longvissen en en kaaimansnoeken, ze varen op boten over een 'tropische rivier' of ze worden multimediaal voorgelicht over de geschiedenis van de aarde, ecologie en de bedreiging van de soortenveelvoud. In een apart paviljoen ziet het publiek hoe een soortenbeschermingsproject in Maleisië vordert. De dieren bewonen grote verblijven die zoveel verstoppesplekken hebben, dat de bezoekers moeite moeten doen om hen te zien.

✓ **De zoo van Hannover** werd in 1996 verbouwd. Twee jaar daarvoor liep de zoo leeg, er kwamen steeds minder bezoekers en veel verblijven waren niet meer van deze tijd. Themawerelden zoals de Gorillaberg, het Junglepaleis, Zambezi en Yukon Bay zorgden voor betere en grotere verblijven voor de dieren. Zo leefden de ijsberen voortaan in Yukon Bay en in het Junglepaleis zijn de olifanten inmiddels vertegenwoordigd in meerdere generaties. In een jaar kwamen er vijf kalfjes ter wereld, een wereldrecord voor een groep olifanten in een dierentuin.

✓ De stap van kleine kooien naar soortgericht houden werd ook gezet door **Berenpark Worbis**. Op het landgoed van het voormalig traditionele dierenpark ontstond een toevluchtsoord voor beren, die een naar leven hadden gehad in kleine kooien en die nu in een bos alles konden doen wat een beer fijn vindt om te doen: graven, badderen, aan bomen krabben of hun rug schuren. Ook dierenbeschermers die over het algemeen niets hebben met dierentuinen, hebben op dergelijke 'rehabilitatiecentra' vaak niets aan te merken.

✓ Oostenrijk en Zwitserland

Bijzonder creatief was Helmut Pechlaner, die in 1992 de omstreden en zeer oude dierentuin van Wenen overnam. Dierenbeschermers wilden de zoo sluiten en ook veel dierentuindirecteuren vonden het houden van dieren op een moderne wijze in een achttiende-eeuwse omgeving onmogelijk. Pechlaner hervormde het terrein echter op geschikte wijze: de historische kooien voor grote roofdieren vormen tegenwoordig 'tunnels' voor de bezoekers. Leeuwen en jachtluipaarden 'jagen' in de grote verblijven aan beide zijden van de tralies op een prooisimulator. 'Lastige' soorten, die je vanwege hun speciale voedingseisen maar zelden in dierentuinen ziet, gedijen prima in Wenen: koala's uit Australië en grote panda's uit China.

In het Masoala Regenwoudhuis in Zürich lopen de bezoekers door een authentiek nagemaakt regenwoud, waarvan de voorbeelden op Madagaskar helaas dagelijks verder inkrimpen. Het doel was om een compleet ecosysteem te ontwikkelen: ruim 150 kikkersoorten en 250 vogelsoorten leven vrij in het Regenwoudhuis, evenals halfapen, zoals de rode vari en de Alaotrabamboemaki. Op Madagaskar werd een kwekerij opgericht om de zoo van planten te voorzien.

Dierenparken moeten informeren over bedreigde diersoorten en bijdragen aan hun behoud. Ze werden gebouwd voor de bezoekers, maar de dieren moeten erin leven en de mens is verantwoordelijk voor hun welzijn. Dierenbescherming draagt er zorg voor dat ze niet lijden – bij soortenbescherming gaat het erom te voorkomen dat bedreigde diersoorten van de aardbodem verdwijnen. Een goede dierentuin zou het één moeten doen zonder het andere te laten. ♥

Wereldwijd worden jaarlijks honderdduizenden honden op gruwelijke wijze gedood. Uit angst om besmet te raken met hondsdolheid. Maar verspreiding van hondsdolheid voorkom je door te vaccineren! Niet door te doden!

**Wil je meer weten over ons werk voor honden?
Kijk op worldanimalprotection.nl**

Volg onze campagne op:

*Eenmalige dienst. €3,00 per donatie excl. telefoonkosten (vanaf 18 jaar). Ga voor de actievoorwaarden naar onze website.

Insectenmodellen

Oxford – Beelden voor reclame en portretten van filmsterren zoals Quentin Tarantino en Samuel L. Jackson: dat zijn over het algemeen de bewegende modellen van fotograaf Levon Biss. Nu heeft hij besloten om insecten voor zijn serie 'Microsculpture' te gebruiken. Ze zijn nog te zien tot eind oktober in de Oxford University Museum of Natural History. Zijn buitengewone, zeer gedetailleerde en kleurrijke beelden realiseert hij met een speciale fototechniek; hij maakt ongeveer 8000 afzonderlijke opnames en voor de camera is een microlens aangebracht. Met behulp van een speciaal statief fotografeert hij voor elk beeld de dieren vanuit ongeveer 30 verschillende perspectieven en verandert steeds zeer minuscule de scherpte. Het beeld dat hij dan op een computer met een softwareprogramma samenstelt, is een soort fotografische total body scan.

> Arend is de schrik van drones

Rotterdam – In Rotterdam worden arenden getraind om drones te onderscheppen. De roofvogels staan bekend om hun buitengewone jachtaardigheden op duizelingwekkende hoogtes en de Nederlandse politie zoekt naar mogelijkheden om drones naar beneden te halen, bijvoorbeeld wanneer die ingezet zouden worden bij een terroristische aanslag. Men kon bij de training observeren dat arenden korte metten maakten met de experimentele drones. Toch is er nog niet besloten of de politie in de toekomst doorgaat met de vogels. Ten eerste is het nog onduidelijk hoe de dieren zich gedragen wanneer ze worden

ingezet bij een grote mensenmassa. Ten tweede zijn er bedenkingen bij dierenactivisten.

MIERENEGEL BONSAI

Sydney – Annabelle Sehlmeier, leidinggevend arts in het Taronga Wildlife Hospital, heeft zonder te aarzelen de rol van pleegmoeder voor mierenegel Bonsai op zich genomen. De mierenegel had ternauwernood een aanval van kippen overleefd en werd met verwondingen aan de buik en achterpootjes gevonden. Gevoed door zijn pleegmoeder met een speciale melkoplossing, wordt hij elke dag wat sterker.

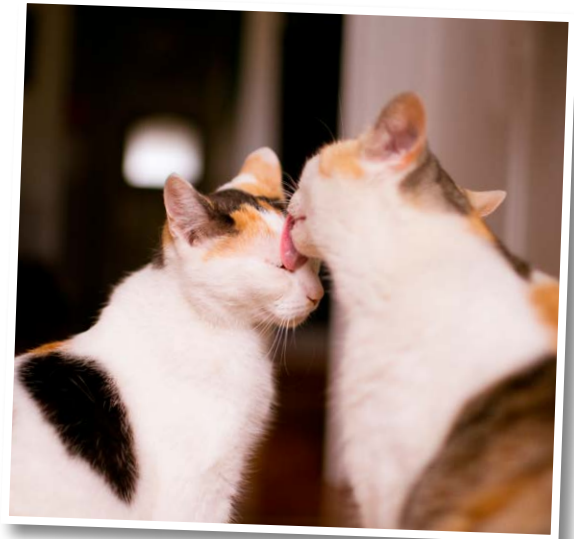

VAN KATTEN KIJKEN WORD JE BLIJ

VS - Het bekijken van kattenfilmmpjes wordt vaak afgedaan als tijdsverspilling. Niets is echter minder waar, zo blijkt uit onderzoek. Je krijgt er namelijk energie van. Door het kijken naar filmmpjes met katten in de hoofdrol verdrijf je negatieve gevoelens. Dit is recentelijk voor het eerst wetenschappelijk onderzocht. "Sommige mensen zijn van mening dat kattenfilmmpjes niet echt een onderwerp zijn voor wetenschappelijk onderzoek. Maar het

is wel het meest populaire amusement op het internet", zegt wetenschapper Jessica Gall Myrick van de Indiana University Media School. "Als je het effect van het internet beter wilt begrijpen, kun je als onderzoeker de online-katten niet negeren", vervolgt Myrick. Aan het onderzoek deden 7.000 mensen mee. Na het bekijken van de filmpjes gaven de respondenten aan dat ze meer energie hadden en minder negatieve emoties zoals angst, verdriet en ergernis.

MIKAELA SHIFFRIN EN HAAR KAT

VS - Mikaela Shiffrin is de top-alpineskiester van de VS. Sommige experts zijn van mening dat zij het talent van de eeuw is. In de slalom kom je haar niet voorbij. Maar ook iemand die

uitzonderlijke prestaties levert, zoals Mikaela Shiffrin, heeft een goede vriend nodig. Eentje die er altijd is en op wie ze kan bouwen. Voor haar is dat haar kat Muffin. Hij is bijzonder fotogeniek en absoluut niet cameraschuw - dat kan iedereen op de Instagramaccount van de skister zien. Maar tot nu toe weigerde Muffin halsstarrig om op de schoot van haar baasje te gaan zitten. De enige keer dat ze dat dan toch deed, moest Mikaela haar meteen goed vasthouden. Deze gelegenheid komt waarschijnlijk niet zo snel meer voor.

> Robot insecten

Berkeley - Kakkerlakken kunnen zich tot een vijfde verkleinen en zo door de smalste scheurtjes kruipen. Ze kunnen een druk weerstaan van wel 900 keer hun eigen lichaamsgewicht. Robot hobbyisten Robert Full en Kaushop Jayaram van de Universiteit van Californië/Berkeley hebben de buitengewone eigenschappen van de insecten als voorbeeld voor hun constructie genomen. Het materiaal is vervormbaar, maar tegelijkertijd heel robuust. Ook bij hoge druk kan de robot met zijn zijdelings uitschuifbare poten voorwaarts krabbelen. Het kunstmatige schepsel kan worden ingezet bij de zoektocht naar mensen onder puin na een aardbeving.

FATALE PROVOCATIE

Florida - De zinloze provocatie van een verpleegsterhaai door badgasten eindigde tragisch voor het dier. Ze hielden hem aan de staart vast en prikkelden hem daarmee zo erg, dat hij zich vastbeet in de arm van een vrouw - en niet meer losliet. Zelfs niet nadat hij gedood was. De jonge vrouw raakte steeds

meer in paniek en moest door de reddingsbrigade naar het ziekenhuis worden gebracht. "Eigen schuld", zullen velen denken. En wie zal dat tegenspreken? Wanneer wij in hun wereld binnendringen, moeten wij de zeebewoners respecteren.

Mama IS DE BESTE

Hoe worden kleine kittens – blind, doof en hulpeloos geboren – in slecht twaalf weken perfecte knuffelkatten en muizenjagers? Ze krijgen de best mogelijke opleiding van mama.

Nooit zijn kattenbaby's zo schattig en pluizig, zo ondeugend en nieuwsgierig en eenvoudigweg onweerstaanbaar met hun grote ogen als op de leeftijd van vijf weken. Met hun melktandjes kunnen ze al wat vaste voeding tot zich nemen, elke dag staan ze wat zekerder op hun pootjes, ze beginnen hun omgeving te verkennen en proberen alles uit wat ze ontdekken. Zijn ze dan al oud genoeg om hun moeder te verlaten? Nee, volstrekt niet! Want nu begint juist het belangrijkste deel van hun jeugd: de opvoeding die van een

kitten een kundige en sociale kat maakt.

Engelengeduld en toch keihard

Kattenmoeders zijn geweldige opvoeders: erg betrokken, eindeloos geduldig en liefdevol, maar tegelijkertijd onvermurwbaar consequent en in noodgevallen ook keihard. Een anti-autoritaire opvoeding waarbij elk kind kan doen wat hij wil, gaat er bij kattenmoeders niet in. De grenzen die zij voor hun kroost trekken, moeten worden gerespecteerd.

Drinken en slapen op mama's buik is ook voor grotere kittens het fijnste dat er is.

De eerste twaalf weken zijn poezen liefdevolle moeders. Dit kan van de ene op de andere dag veranderen, wanneer de jongen moeten vertrekken.

Tijdens het spel worden niet alleen lichamelijke vaardigheden getraind, maar ook het juiste kattengedrag.

Kittens die niet gehoorzamen, worden met de poten vastgehouden, afgeremd, teruggesleept en sissend gewaarschuwd, wanneer een opstandig kleintje het 'niet doen!' niet wil horen van zijn moeder. Kattenmoeders praten weinig.

Ze geven een knorrende lokroep wanneer de kleintjes bij mama moeten komen en waarschuwingssignalen die alle kittens doen onderduiken. Over het algemeen verloopt de opvoeding geruisloos en ziet het er voor ons mensen aan de zijlijn niet uit als een intensief leerproces. Voor de kittens is het echter best een heftige opleiding, die

24 uur per dag en zeven dagen per week voortduurt. Eigenlijk wordt het leren alleen maar onderbroken om te eten en te slapen. Op het lesrooster staan: observeren wat mama doet, proberen het na te doen, en dit vervolgens constant blijven oefenen. Eerst onder de waakzame ogen van mama en dan steeds vaker met de broertjes en zusjes als trainingspartners. Wat er voor ons slechts uitziet als zorgeloos spelen met elkaar of als kleine krachtmetingen tussen broers en zussen, is in werkelijkheid een mengeling van fitness- en survivaltraining, en ook nog eens een les in katten-etiquette. Er is veel te leren: welke regels zijn er in het samenleven met andere katten, hoe werkt de lichaamstaal in al zijn subtiele nuances, hoe kweek je →

Vriendelijke mensen die veel aaien zijn belangrijk. Zo kan het kitten een knuffelkat worden.

WIE PAST BIJ WIE?

Wanneer je een katje uit een gezinshuishouden opneemt, vergelijk dan de leefomstandigheden daar met je eigen omstandigheden. Is het een rustig gepensioneerd huishouden of een gezin met kleine kinderen en hond? Hoe beter vergelijkbaar de situatie is met die van jou, des te beter past het kitten bij jou.

Wanneer een kitten als tweede katje in de familie wordt opgenomen, bepalen met name leeftijd en ervaringen of dit succesvol zal verlopen:

- ❖ Als algemene regel geldt dat de katten zo mogelijk even oud moeten zijn. Hun leeftijdsverschil mag in geen geval meer dan vijf jaar zijn.
- ❖ Seniorenkatten raken met een kitten met een hoge bewegings- en spelbehoefte in huis meestal volledig gestresst en overweldigd. Ze zullen agressief pesten of gaan uithalen wanneer ze kunnen, of met gedragsstoornissen reageren. Ook wil zelfs een sociale kat die jaren een kat alleen is geweest vaak geen nieuw gezelschap meer. De mogelijke oplossing is dan: twee kleine katjes nemen. De twee zullen dan met elkaar spelen en de oude kat behoudt zijn rust.
- ❖ Een kat waarvan de vertrouwde partner is gestorven, heeft tijd nodig om te rouwen. Een onbekende nieuwe kat in huis nemen geeft in zo'n geval alleen maar extra stress. Daarnaast accepteert hij de hem ongevraagd voorgeschotelde plaatsvervanger meestal niet.

vriendschappen, hoe zeg je gedag tegen bekenden, hoe trek je grenzen of erken je ze, hoe dreig je succesvol en hoe zend je juist kalmerende signalen uit, hoe vermijd je conflicten, etc. etc. Overigens: Ook hoe je uit de gordijnen komt waar je vol enthousiasme in bent geklommen, is een ervaring die alle kittens ooit eens op moeten doen.

Mama doet alles voor

Als mama een buitenkat is die op jacht kan gaan, dan zal zij haar jongen daar ook specifiek in trainen. Onderling oefenen de kleintjes tijdens het spel hoe je een prooi besluipst en vervolgens succesvol toeslaat. Mama legt de oefenobjecten bij haar jongen voor de neus: in het begin een dode muis om kennis mee te maken, later brengt ze nog levende muizen mee en leert ze haar kinderen het snel doden van de prooi. Natuurlijk leren alle kittens van hun moeders voorbeeld en ervaren ze ook of

en hoezeer ze mensen kunnen vertrouwen. Hoe fijn het is om met een mens te leven, door hen gestreeld te worden, hoe je met mensen praat, ze om je pootje windt. Of ze leren juist van een hele schuwe moeder het tegendeel: dat mensen gevaarlijk zijn, dat je ze nooit kan vertrouwen, dat je ze uit de weg moet gaan. Daarom streven dierenbeschermers ernaar om de jongen van een straatkat eerder op te nemen, om ze beter te socialiseren met mensen, ook al ontbreekt de moeder. Men weet dat katjes, die in de 'gevoelige periode' van de tweede tot de zevende levensweek zonder contact met mensen opgroeien, bijna net zo schuw als wilde dieren worden en meestal geen 100% ongecompliceerde huistijgers zullen worden. In het meest gunstige geval zijn in de pleeggezinnen volwassen katten aanwezig die de opvoeding van de kleintjes overnemen.

Een mens is geen vervanger voor een kat

Wie echter gelooft dat met de hand en alleen door mensen grootgebrachte kattenbaby's zich ontwikkelen tot bijzonder aanhankelijke kroelkatten en ze daar-

Mama grijpt in wanneer ze vindt dat haar kindje te ver gaat.

Het ontdekken van de wereld begint onder mama's hoede. Zij leert haar kids ook hoe ze met muizen moeten omgaan (rechts).

om zo vroeg mogelijk van hun moeder scheidt, creëert van tevoren problemen. Ook de meest liefdevolle mens kan een kattenmoeder niet volledig vervangen. Een kitten dat niet van zijn moeder de regels van een kattengemeenschap heeft geleerd en alleen met mensen opgroeit, weet niet dat het een kat is.

Hij zal meestal een eenling worden die niet weet hoe met andere katten om te gaan en er ook niets mee te maken wil hebben. Voor zijn mens nog onaangename is echter de tweede mogelijkheid: het kleine kitten behandelt mensen als soortgenoten en zet bij spel alle kracht, klauwen en tanden in. Bij een kitten is

dat misschien nog grappig, maar bij een uitgegroeide kater van zes kilo kan dat toch wel tot ernstige verwondingen leiden.

Wanneer haar kinderen twaalf weken oud zijn, trekt de kattenmoeder zich langzaam terug. De kleintjes zijn uitgeleerd en kunnen uitvliegen. ♥

TREND Rockefeller

een eyecatcher voor jouw interieur

- innovatief vierkant design
- robuust sisaltapijt om de klauwtjes te slijpen
- zacht kussen om heerlijk in weg te dromen
- extra solide afwerking om in te spelen, verstoppert & klimmen

Beschikbare formaten: 50x50x90cm | 50x50x120cm | 50x50x150cm | 50x50x180cm - **Kleuren:** bruin of grijs - **Voor meer info:** www.ebi.eu

ebi
LIFESTYLE FOR PETS

Designer Dogs

De feiten en de fabeltjes

In de VS zijn ze enorm trendy, maar ook bij ons genieten de designer dogs inmiddels een grote populariteit. De verwachtingen zijn hoog. Maar kunnen ze die ook allemaal waarmaken?

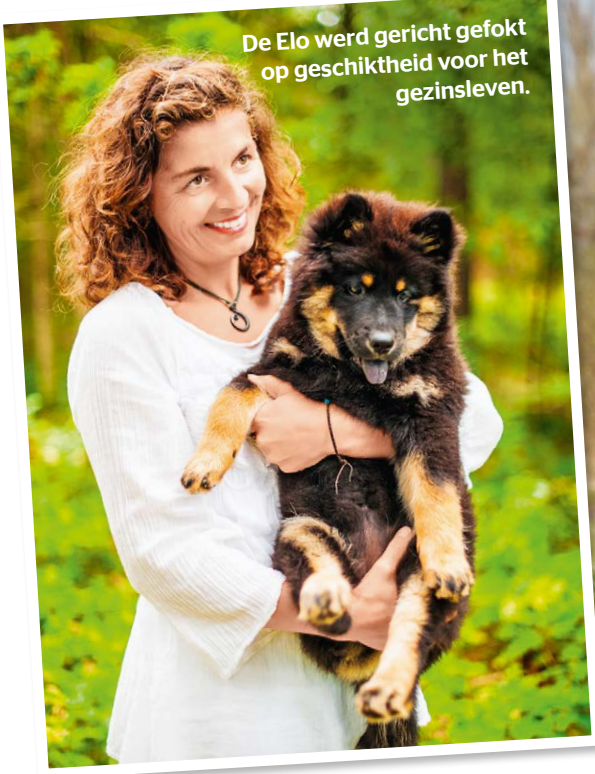
De bekendste designer dogs

Labradoodle	= Labrador x Poedel
Goldendoodle	= Golden Retriever x Poedel
Cockapoo	= Amerikaanse Cocker Spaniel x Poedel
Maltipoo	= Maltezer x Poedel
Aussiedoodle	= Australian Shepherd x Poedel
Schnoodle	= Schnauzer x Poedel
Puggle	= Mopshond x Beagle
Chiweenie	= Chihuahua x Teckel
Buggle	= Engelse Bulldog x Beagle
Doxiepoo	= Poedel x Teckel
Yorkiepoo	= Yorkshire Terrier x Poedel
Westiepoo	= West Highland White Terrier x Poedel

Chiweenies, een mix van Teckel en Chihuahua, zijn vaak bijzonder zelfbewuste hondjes.

De Elo werd gericht gefokt op geschiktheid voor het gezinsleven.

In 1960 begon het fokken van de Eurasiër. Uit een kruising van de Wolfsspits en de Chow-Chow ontstond een nieuw hondenras.

Men neme een brave, niet verharrende, leergierige Poedel en laat hem paren met een charmanante, pittige Cocker Spaniel. Het resultaat? Cockapoos: middelgrote, intelligente, aanhankelijke honden, die ook goed passen bij mensen met een hondenhaarallergie. Misschien. Misschien ook niet. Want ondanks alle inmiddels mogelijke gen-analyses kunnen we nog altijd niet zo precies in het erfgoed ingrijpen dat exact de gewenste eigenschappen – zowel uiterlijk als innerlijk – van beide ouderdieren worden doorgegeven aan de nakomelingen. Maar dat willen de fokkers van designer dogs wel: een hond creëren die tegemoet komt aan alle eisen van ons moderne tijdperk.

Designer dogs zijn er altijd al geweest

Zo nieuw is deze wens niet. Al in de zeventiende eeuw kruisten jagers, arbeiders, schapenhouders en de adellijke stand verschillende rassen om het ras van hun wensen te verkrijgen. Zonder kennis van erfelijkheidsleer, lukraak en steeds met de nakomelingen van de paringen die het dichtst in de buurt kwamen bij de absolute droomhond. In de loop der eeuwen ontstonden zo veel van onze huidige rashonden. Net zoveel nieuwe rassen waren echter geen succes en zetten niet door. De eerste die echt een hond 'ontwierp', was waarschijnlijk baron Max Emil Frie-

drich van Stephanitz, aan het einde van de negentiende eeuw. Als jonge adjutant bewonderde hij de werkende honden van de schaapsherders die meteen op de kleinste tekens reageerden. Hij wilde een universeel inzetbare gebruikshond creëren. En dat deed hij ook: de Duitse Herder was met grote waarschijnlijkheid de eerste designer dog.

De perfecte hond?

Daarna volgden er meerdere pogingen om de ideale hond te verkrijgen: nu niet meer als werkhond, want daarvan waren er al genoeg rassen, maar voor in het gezin en in de stad. Een trouwe, waakzame begeleider was het doel. De Eurasiër, ontstaan uit duizenden generaties van Wolfsspitsen, Chow-Chows, Samojeden en hun nakomelingen, is tegenwoordig een erkend ras. De Elo, met als basis de Eurasiër, Bobtail en Chow-Chow, is dit (nog) niet, maar vindt steeds meer liefhebbers als gezins- en gezelschapshond. Na zo'n dertig jaar fokken is het ras qua uiterlijk en karakter in-

middels stabiel genoeg om paring met rasgenoten mogelijk te maken. Dat kunnen we niet zeggen van de designer dogs. Ze zijn in feite kruisingen, waarvan de karakters en het uiterlijk niet goed kunnen worden voorspeld. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat er onder hen geen betoverende schoonheden →

Horand von Grafrath, stamvader van alle Duitse Herders, moest al zijn deugden doorgeven.

Half Amerikaanse Cocker Spaniel, half Poedel: een Cockapoo zou goed passen bij allergische mensen wegens zijn Poedelgenen.

Geschikt voor mensen met een allergie?

Dat de Poedel het vaakst wordt ingekruist bij designer dogs, heeft zo zijn reden. Poedels verharren weinig en kunnen dus geschikt zijn voor mensen met een allergie. Maar niet altijd! Bij de vele 'Doodles' is deze waarschijnlijkheid nog geringer dan bij het ras van oorsprong. Het kan, maar hoeft niet, dat de hond probleemloos meedraait in een huishouden van mensen met een allergie. Wie uit gezondheidsoverwegingen wil kiezen voor een designer dog, moet van tevoren uittesten of hij de dieren kan knuffelen en aaien zonder overreactie van het immuunsysteem.

Slim, zeer gemotiveerd en mensvriendelijk: de Labradoodle is één van de meest geliefde designer dogs.

voorkomen met grote intelligentie en een zeer trouw karakter. Designer dogs zijn, zoals alle kruisingen, verrassingseitjes. In veel van hen schuilt een absolute jackpot, in andere steken de problemen van de ouderdieren de kop op – op zowel het vlak van gezondheid als het karakter.

Doorgefokte rassen

De designer dogs hebben ook hun voordelen. Zo hebben de populaire Puggles en de Retromops (Mopshond X Jack Russell) niet meer de extreem korte neus van de Mops en kunnen ze makkelijker ademen. Designer dogs zouden dus misschien kunnen helpen om doorgefokte rassen te helpen ontdoen van hun gezondheidsproblemen.

Dit gebeurt echter helaas niet. Ze blijven een kruising van twee rassen. Ze zijn dus (nog) niet ver genoeg gevorderd in het fokproces om positieve eigenschappen te versterken en negatieve eigenschappen te verminderen. ❤️

De filosofisch aangelegde Mopshond ontmoet de superspeurneus Beagle: de Puggle.

Malteser X Poedel levert dit ijverige hondje: de Maltipoo.

Golden Retriever X Poedel: de Goldendoodle is slim en leer gierig.

Schnauzer X Poedel: Schnoodles zijn waakzaam en aanhankelijk

Tekst: Ursula Birr | Fotos: Alamy© Janet Horton, animalpress/Sandi Swiridoff/Caters News, Fotolia.com/jstaley4011, Getty Images/E+, imago/ZUMA Press, mauritius images (2), Tierfotoagentur/ S. Schwerdtfeger/J. Hutfluss

Voor jou outdekt

COOCKOO tennisballen

Open de kooi en bevrijd de COOCKOO. Ze willen graag met jouw hond spelen! Deze leuke, kleurrijke Coockoo tennisballen zijn super stevig en garanderen urenlang speelplezier met je hond. COOCKOO ballen zijn getest onder extreme druk. Je vindt drie leuke tennisballen in een koker.

Verkoeling in een handomdraai

Hou je hond koel bij warme temperaturen dankzij de DUVO+ koelmat. Deze verkoelende mat is gevuld met een veilige en zelfkoelende gel, die wordt geactiveerd als je hond op de mat gaat liggen. Onmiddellijk gebruiksklaar, zonder tussenkomst van water, koelkast of diepvries. Als je hond hem enkele minuten niet gebruikt, dan herstelt de gel zich automatisch. Eenvoudiger kan niet! Door de sterke en duurzame nylon gaat deze koelmat bovendien heel lang mee. Beschikbaar in 3 formaten! M, L en XL.

Let op bij de aanschaf

De 5 belangrijkste tips:

- Als je kiest voor een designer dog, moet je hetzelfde te werk gaan als een goed voorbereide koper van een rashond dit zou doen:
- Vraag om de moederhond te zien en vraag alle info over de vaderhond, als hij niet ter plekke aanwezig is.
- Overtuig jezelf ervan dat beide ouderdieren beschikken over een goede gezondheid en dat ze door hun respectievelijke rasverenigingen werden beoordeeld op geschiktheid voor de fok.
- Lees alles wat je kan vinden over de rassen van de ouderdieren, vooral wat hun karakter en gezondheid betreft.
- Neemt de fokker de tijd om met je te praten en je te adviseren?
- Zijn de pups onderzocht door een dierenarts en gezond verklaard?

KIES JE CADEAU BIJ EEN JAARABONNEMENT

CADEAU 1

EEN ETA KRABBAAN

- Met sisal en speelmuis
- Kleur: beige
- Formaat: 60 cm

Gratis
KRABBAAN

of kies

CADEAU 2

Gratis
KUSSEN

EEN HONDEN-KUSSEN

- Twee extra hoezen. Incl. extra afritsbare en uitwasbare hoese!
- Kies uw kleur: zwart, aqua, crème, fuchsia
- Formaat: 100x70cm

of kies

KORTING

HALF JAARABONNEMENT MET KORTING

6 nummers voor slechts € 15,- (i.p.v. € 23,70)

MEER KORTINGS-ABONNEMENTEN VIND JE OP HVD.MIJNTIJDSCRIFT.NET

6
NUMMERS

GEEF EENS EEN ABONNEMENT CADEAU

Zo neem je een abonnement:

Stuur de antwoordkaart terug

ECHTE DIERENLIEFHEBBERS LEZEN HART VOOR DIEREN!

Geniet elke maand van prachtige dierenfoto's, tips en informatie over voeding, gezondheid en de opvoeding van jouw huisdier, indrukwekkende reportages over natuur en wildlife, handige weetjes over hobby- en boerderijdieren en natuurlijk de leukste abonneevordelen.

Neem een abonnement op Hart voor Dieren en kies een welkomstgeschenk naar keuze. Je betaalt voor een jaarabonnement (12 nummers) slechts € 39,50 i.p.v. € 47,40 in de winkel.

ALS HART VOOR DIEREN-ABONNEE PROFITEER JE VAN VELE VOORDELEN:

- Je krijgt het magazine automatisch thuisbezorgd.
- Je profiteert van speciale abonneevordelen.
- Je krijgt korting in de online shop.
- Je maakt als eerste kans op mooie prijzen.

AL ABONNEE?

Verleng dan je abonnement met 2 jaar en betaal slechts € 59,-* en ontvang ook het cadeau naar keuze bij je thuis. Stuur daartoe een mail naar abo.hvd@vipmedia.nl met als onderwerp 'verleng 2 jaar en het cadeau naar keuze'.

Abonnementen zijn tot wederopzegging na genoemde periode en daarna maandelijks opzegbaar. Cadeaubonnementen stoppen automatisch. *Je aandeel in de verzendkosten van de cadeaus bedraagt voor het hondenkussen € 4,95 en voor de overige cadeaus € 3,65.

Kijk op: hvd.mijntijdschrift.net

of bel: 0800 – 0996606 (NL)

Braaaf®

NIEUW

Verkrijgbaar in de
speciaalzaak!

Visstrips

Braaaf belooft honden vanaf nu ook met de voordelen van vis. Onze nieuwe visstrips bevatten tal van voedingsstoffen die goed zijn voor hart en bloedvaten. Ze zorgen daarnaast voor soepele gewrichten en een mooie vacht. Bovendien zijn de visproducten van Braaaf hypoallergeen, waardoor ook uw hond gerust zijn tanden erin kan zetten.

Gezond was nog nooit zo lekker!

Probeer ook eens de zalmstrips, zalmrollen, zalmblokjes en vishuidkluiwen van Braaaf. Deze zijn vanaf nu verkrijgbaar bij de dierenspeciaalzaak. Uniek in de wereld! Het eerste geperste been van 100% vishuid!

 Braaaf.nl www.braaaf.nl

BOTÉBA
INTERNATIONAL PET BRANDHOUSE

SPIEGELTJE VOOR JE PARKIET

Wel of geen goed idee?

Parkieten willen niet alleen zijn

Je ziet ze nog steeds: parkieten alleen in een kooitje met een spiegelkje ter gezelschap. Maar zo'n spiegelkje vervangt geen soortgenoot en het heeft nog enkele andere nadelen.

Parkieten zijn van nature sociale vogels. In het wild leven ze in grote zwermen en als ze bij ons thuis gehouden worden, hebben ze minstens één soortgenootje nodig ter gezelschap en afleiding. Wil je er meer houden in een volière, houd ze dan in een even aantal. Ook hebben deze intelligente vogeltjes aandacht en speelgoed nodig om zichzelf bezig te houden. Een spiegelkje in het verblijf is inmiddels om verschillende redenen omstreden.

De 'andere' vogel

De vogels zien de spiegel als een soortgenootje en praten ermee, knuffelen ermee en paren er zelfs mee. Omdat de parkiet nooit iets terugkrijgt van zijn spiegelbeeld in de vorm van aandacht,

Als je meerdere parkieten wilt houden in een volière, zorg dan voor een even aantal.

kan dit bijzonder frustrerend voor hem worden. Hij zal niet begrijpen dat zijn maatje (of vijand) niet reageert, waardoor hij zich slecht gaat voelen. Ook als de alleen zittende vogel zijn spiegelbeeld als 'vijand' ervaart, is de constante aanwezigheid ervan frustrerend.

Nepvogels en spiegels

Grasparkieten kunnen de spiegel gaan voeren wanneer hun spiegelbeeld hen als 'soortgenootje' bevalt. Omdat de spiegel natuurlijk niet reageert, kunnen ze hier een kropontsteking aan overhouden, omdat de voorgeweekte zaden

te lang in de krop blijven en eventuele ziektekiemen hun slag kunnen slaan. Overigens hebben de plastic nepvogeltjes die je soms in kooien ziet hangen dezelfde nadelen als spiegelkjes.

Ander speelgoed

Wilde vogels brengen een groot deel van hun tijd door met het zoeken naar voedsel en sociaal en verzorgend gedrag. Bij ons in huis kunnen ze zich al snel gaan vervelen, wat resulteert in gefrustreerde en constant kwetterende vogels. Zorg daarom voor voldoende geschikt speelgoed en uitdagingen. Houten trapjes en speeltjes die met de snavel gemanipuleerd kunnen worden zijn erg geliefd. Van leer of touw bijvoorbeeld. Maar je kunt ook zelf speelgoed voor je vogels maken. Je doet ze verder een groot plezier met verse (onbespoten) wilgen-, vlier-, berken- en fruitboomtakken. Als je ze in huis laat rondvliegen, is het een goed idee om een klimboom voor ze neer te zetten. ♥

Conclusie

Houd parkieten nooit alleen, maar minimaal met z'n tweeën - liever nog in een groep met een even aantal in een ruime volière. Met name voor vogels die alleen zitten, wordt een spiegelkje afgeraden omdat ze het ding als een soortgenoot gaan behandelen, met mogelijk vervelende gevolgen. Haal een spiegel echter niet opeens weg bij een vogel die zijn hele leven al alleen zit. Dat zou een te grote klap zijn.

DIT ZIJN JULLIE IDEEËN

Lezers voor lezers

We hebben jullie gevraagd om ons foto's toe te sturen van geschikte caviaverblijven. Ontzettend bedankt voor de vele inzendingen! Samen met jullie willen wij ervoor zorgen dat hopelijk binnenkort alle kleine huisdieren zulke mooie verblijven hebben als die je hieronder ziet.

Lezeres Laurelle bracht het balletje aan het rollen. Het verhaal over haar cavia's en de manier waarop zij ze soortgericht houdt, namen we als voorbeeld om jullie om ideeën te vragen. We waren verrast over de vele reacties die we kregen en hopen dat jullie begrip hebben voor het feit dat we niet alle inzendingen kunnen tonen, maar slechts een klein aantal foto's van verblijven die er wat ons betreft echt uit sprongen.

Hebben jullie in je vrienden- en kennissenkring mensen bij wie de cavia's te krap wonen? Laat hun dan zien wat onze enthousiaste lezers allemaal voor goede ideeën hebben ingestuurd. En als je eigen kinderen cavia's hebben: Zou het geen geweldige vrijetijdsbesteding zijn voor het hele gezin om een paar van deze fantasierijke creaties samen na te maken? Heel veel plezier gewenst!

Een dringend verzoek

Lieve lezers, stuur ons alsjeblieft nog meer foto's van jullie cavia- en andere kleine huisdierverblijven. We vragen je om bestanden te sturen van minimaal 800 KB. Helaas konden we veel goede ideeën dit keer niet tonen omdat de foto's niet groot genoeg waren voor drukwerk. Stuur je goede/grote foto's onder vermelding van *Gelukkige kleine huisdieren* naar: redactie.hvd@vipmedia.nl

Zo willen wij leven!

Knabbelstokjes, vers voedsel en huisjes waar de dieren op kunnen klimmen.

◀ leder z'n eigen kamer

Marja Brand In haar buitenverblijf leven negen dames en twee (gecastreerde) mannetjes. Elk dier heeft minimaal één eigen huisje. Ook een cavia wil zich immers wel eens terug kunnen trekken.

▼ Pure luxe

Monica Roodhart heeft een groep van acht cavia's, die beschikken over een enorme uitloop van 100 m². Het gras maaien ze zelf, zoals ze schrijft. Er is een 'stadje' en zelfs een hut voor caviabijsenkomsten.

Acht cavia's, die zich kunnen uitleven op honderd vierkante meter - dat is pure luxe!

Met fantasie en wat handigheid kun je ook op een kleine oppervlakte een mooi verblijf maken voor je cavia's.

▲ Weinig plek, toch veel ruimte

Nina Tolberg is 15 jaar. Voor haar Molly en Percy bouwde ze een verblijf van drie etages. Daarnaast beschikken de diertjes over een grote ren in de tuin.

▼ Een hele zolder

Steffie Mulder 15 cavia's leven er op deze zolder, sommige van hen zijn opvangdieren. Steffie fokt niet en herplaatst wel, schrijft ze.

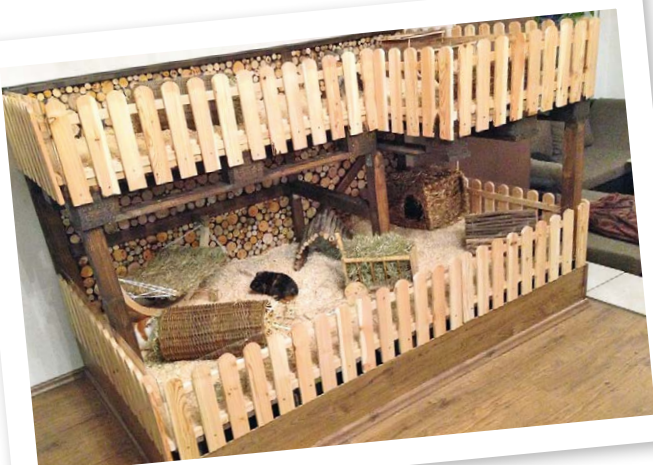
Elke dag de hoekjes schoonmaken en eens per week de hele zolder uitmesten. De flinke hoeveelheid strooisel komt van een vriendelijke boer uit de buurt.

▼ Met relaxhoekje

Nadine Lesse De trend in verblijven gaat vooral de kant op van soortgericht houden, samen met wat leuks om naar te kijken voor de eigenaar.

Een paradijsje voor cavia's hoeft niet per se heel veel plek in te nemen. Je creativiteit bepaalt de geschiktheid voor je dieren.

Het grondgedeelte is een Europallet dat is afgedicht met vijfervolie. Plexiglas achter de uitloop houdt het strooisel binnen.

▲ Met dakterras

Linda Gonnerd De achterwanden van het verblijf zijn versierd met ronde stukjes hout. Dat is niet alleen praktisch, maar ook nog eens mooi om te zien.

Aan twee kanten heeft het verblijf meerdere etages. Zo ontstaan er leuke relaxplekjes, zelfs eentje met een hangmat.

◀ Inclusief 'nagelstudio'

Bettina Kind heeft haar vier cavia's uit de opvang een geweldig ingericht huis gegeven: met veel slaaphuisjes, buizen en een rijtje natuursteentegels, waarop de dieren hun nagels kunnen bijhouden.

Eenvoudige maatregelen - groot effect

Hoe je jouw konijnen en fretjes kunt beschermen tegen levensgevaarlijke ziektes

Dr. Martina Warschau krijgt vaak baasjes met doodzieke kleine huisdieren op haar spreekuur. Veel te vaak, vindt zij. Ze wil daarom graag praktisch advies geven dat veel dieren zou kunnen redden.

Konijnen en fretjes genieten een onverminderde populariteit onder dierenbezitters. Helaas zijn er veel ziektes die aangeboren of genetisch bepaald zijn. Ook met optimale zorg en voeding blijft er voor de bezorgde dierenbaasjes niets anders over dan de dieren regelmatig door de dierenarts te laten onderzoeken en behandelen. Daarnaast zijn er echter ook ziektes die bij een vroege preventie voorkomen kunnen worden.

Vaak gezien geval – helaas

Konijnenvrouwtje Loekie werd op de leeftijd van zeven jaar naar een kliniek gebracht omdat de eigen dierenarts een zwelling had gevoeld in de buik. Tot op dat moment ging het nog goed met Loekie. Maar na verloop van tijd begon ze zich minder te bewegen en zichzelf minder schoon te maken. Bij het algemene onderzoek werd een gezwel van vuistgrootte in haar onderbuik vastgesteld, welke pijn deed bij het aanraken. Op een röntgenfoto was een verkalkte, knoopachtige verandering in de buurt van de baarmoeder te zien (cirkel afbeelding rechtsboven). Met een echografie kon een duidelijke

vergroting en vochtophoping in het orgaan worden vastgesteld. Helaas waren op röntgenopnames van de longen al knobbelachtige veranderingen te zien (zie pijl) De vermoedelijke diagnose luidde: kwaadaardige baar-

moederkanker met uitzaaiing naar de longen. Helaas werd dit ook bevestigd.

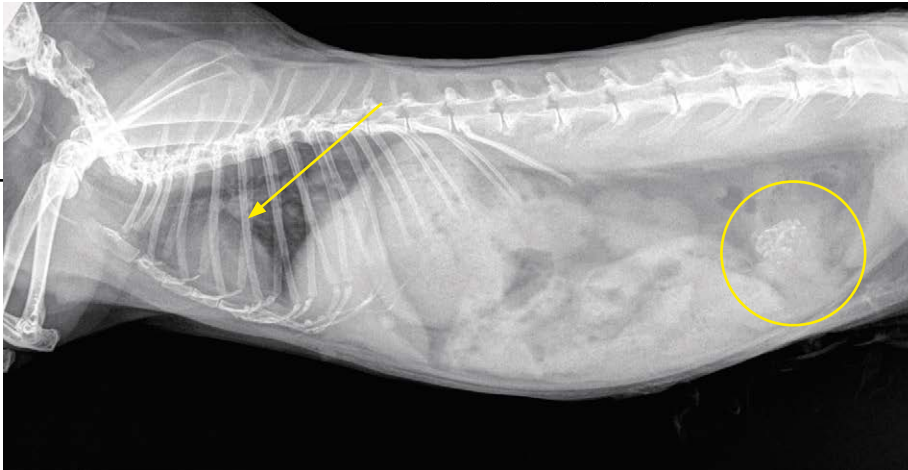
Konijnen vaak getroffen

Veroorzaakt door een aanhoudende hoge hormoonspiegel van oestrogenen en progesteron kunnen bij vrouwelijke konijnen al onder het eerste levensjaar veranderingen in de baarmoeder worden vastgesteld. Deze zwelt pijnlijk op. Door de ligging naast de darmen heeft ook de spijsvertering hieronder te lijden. In de loop der jaren ontwikkelen zich vaak baarmoedertumoren, bijna altijd kwaadaardig en ook vrijwel altijd met uitzaaiingen naar de longen. Konijnen met veranderingen in de baarmoeder tonen vaak nogal niet-

Fretten en konijnen kunnen door simpele ingrepen worden gered.

De röntgenfoto van konijn Loekie toonde een knoepachtige verandering van de longen en een verkalkte structuur in de baarmoeder.

specifieke symptomen, zoals gebrek aan eetlust, ze vallen langzaam af en bewegen zich minder. Ook terugkerende schijnzwangerschap treedt op, waarbij de konijnen hun vacht uittrekken om nesten te bouwen. Sommige konijnen laten een verdikking van de tepels zien en in enkele gevallen is er sprake van verhoogde agressiviteit. De dierenarts kan vaak door betasting van de buik de zwelling vaststellen en door middel van röntgenfoto's of echografie vaststellen hoe ver de ziekte is gevorderd. Wordt deze in een vroeg stadium vastgesteld, dan kan het dier door een operatie gered worden, waarbij de eierstokken en de baarmoeder worden verwijderd. Veel eenvoudiger en met beduidend minder risico wat betreft de narcose, is echter een vroegtijdige castratie wanneer het dier nog gezond is en de baarmoeder nog niet is veranderd. Vanaf een leeftijd van ongeveer zes maanden zorgt een routinematige castratie niet voor problemen. De konijntjes krijgen een goed te verdragen narcose, de buikholte wordt door een kleine incisie geopend en de eierstokken en baarmoeder worden verwijderd. Over het algemeen kunnen de dieren dezelfde dag nog naar huis.

Chip voor frettenvrouwtjes

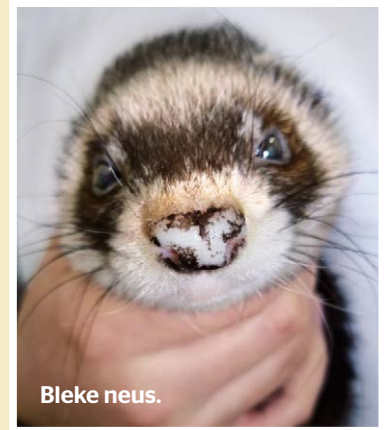
Het pas 1 jaar jonge frettenvrouwtje Indi werd in een bijzonder slechte algemene toestand opgenomen in de kliniek. Indi was altijd gezond en opgewekt, maar toen ze loops werd, werd

ze van week tot week slapper. Toen ze in de kliniek aankwam, was ze al twee maanden loops. Bij het algemene onderzoek had ze een gevaarlijke lage ondertemperatuur, witte slijmvliezen, een witte neusspiegel (afbeelding rechtsboven) en een bleke, opgezwollen vulva. Bij het bloedonderzoek kwam naar voren dat ze leed aan extreme bloedarmoede. Als diagnose werd beenmergdepressie vastgesteld: er wordt teveel oestrogeen gevormd.

De eerste loopsheid treedt bij fretjes meestal in het eerste voorjaar na hun geboorte op. Meteen daarna treedt bij frettenvrouwtjes die niet worden gedekt het gevaar op dat ze in de zogenaamde langdurige loopsheid terechtkomen. Het permanente overschot aan oestrogenen kan leiden tot een onomkeerbare beenmergdepressie. Er worden dan onvoldoende belangrijke bloedcellen aangemaakt. Levensbedreigende bloedarmoede en stollingsstoringen zijn het gevolg, en het immuunsysteem verzwakt. Zieke dieren hebben geen eetlust, vermageren en zijn apatisch.

Andere symptomen zijn symmetrische haaruitval, een opgezwollen vulva, witte slijmvliezen en bloed in de ontlasting.

Het vermoeden bestaat dat castratie bij fretten kan bijdragen aan bijnierproblemen. Eenvoudige preventie is het vroegtijdig inbrengen van een hormoonimplantaat. Het beste doe je dat in de herfst of in de winter, nog vóór de loopsheid. De chip wordt, net zoals een

Bleke neus.

Hier moet je goed op letten:

Dieren die in groepen leven, proberen altijd om hun ziekte voor soortgenoten te verbergen. Dit om hun plaats in de rangorde niet in gevaar te brengen. Dat maakt het voor de bezitters moeilijk om de symptomen te herkennen:

Bij konijnen:

- weinig zin om te bewegen
- geen eetlust
- ernstige vervuiling

Bij fretjes:

- slechte algemene conditie
- bleke neusspiegel
- gezwollen vulva

Juist omdat de ziekten vaak pas herkend worden als het te laat is, is een preventieve castratie of het plaatsen van een chip bij fretten een levensreddende maatregel.

identificatiechip, geïmplantéerd onder de huid en na twee tot drie jaar moet hij vervangen worden door een nieuwe.

De verhalen over konijnenvrouwtje Loekie en frettenvrouwtje Indi zijn geen uitzonderingen. Helaas worden de beschreven ziektes regelmatig in onze kliniek gediagnosticeerd. Ze kunnen vrij eenvoudig worden voorkomen. Door middel van preventieve voorzorgsmaatregelen kunnen de dieren beduidend langer leven. ❤️

- Bescherm je konijn tegen het nieuwe VHD2-virus door ruimtes waar mogelijke besmette konijnen zijn geweest grondig te reinigen met een desinfecterend middel.
- Ook insecten kunnen het virus verspreiden, dus zorg voor een goede insectenbestrijding rondom het verblijf van je konijnen.
- Geef je dieren geen vers gras of groente van buiten en pas op met het voeren van hooi of kuilvoer dat komt van plekken waar mogelijk wilde konijnen zijn geweest.

- Voorkom direct contact tussen jouw konijn en konijnen uit het wild. Houd ze zo nodig binnen.
- Vind je dode wilde konijnen? Meld dit dan aan het Dutch Wildlife Health Centre (DWHC) via de website www.dwhc.nl/meldingsformulier.
- Hygiëne is belangrijk om de verspreiding van het virus te beperken. Was je handen dan ook extra goed met water en zeep voordat je je konijn aanraakt.
- Houd je jouw konijnen buiten? Dan kan je beter andere schoenen dragen als je naar ze toe gaat; schoenen waarmee je niet buiten hebt gelopen. Het virus kan zich namelijk aan de schoenzool hechten.

Cursussen van Bernice Muntz & meer weten over konijnen

Konijnendeskundige Bernice Muntz geeft dit jaar weer een aantal bijzonder leerzame en interessante cursussen, waaronder 'Basiscursus konijn', 'Het angstige konijn' en 'Behendigheid, kaninhop en hoopers'. Op de website www.dierentrainer.nl/kalender-2016 kun je er alles over vinden en je meteen opgeven.

Ook interessant: Het Konijnencongres, dat dit jaar op 5 november plaatsvindt. Op www.konijnencongres.nl vind je het programma en alle aanvullende informatie.

Vier vragen over VHD2

1. Wat is VHD2?

VHD2, staat voor Viral Haemorrhagic Disease. Deze ziekte, ook wel Rabbit Hemorrhagic Disease of RHD genoemd. Het wordt veroorzaakt door een zeer besmettelijk virus, het RHD-virus. De ziekte werd als eerste gezien in China, maar komt sinds 1988 ook in Europa voor. Er zijn twee vormen van het RHD virus, type 1 en 2. Beide typen komen inmiddels ook hier voor.

2. Waar krijgen geïnfecteerde konijnen last van?

Een met VHD geïnfecteerd konijn zal vaak binnen 24-48 uur sterven, waarbij soms sprake is van benauwdheid en bloedingen. Het virus is zeer besmettelijk en wordt verspreid via speeksel, ontlasting en urine van (wilde) konijnen, besmet gras, stekende insecten maar ook via schoenen en kleding van de eigenaar. Het virus is bestand tegen vorst. Ook konijnen die alleen binnen zitten kunnen besmet worden.

4. Is er een vaccin tegen VHD2?

Er is sinds kort ook een vaccin beschikbaar tegen het VHD2 virus. Het vaccin dat nu beschikbaar is, bestaat uit twee injecties met zes weken tussentijd. Konijnen zijn dan zeker een half jaar beschermd. Er komt in de toekomst een ander vaccin beschikbaar, waarbij maar één injectie nodig is. Deze geeft ook een half jaar bescherming.

4. Kunnen zieke konijnen ook behandeld worden?

Nee, konijnen die besmet zijn met het virus gaan meestal dood. Om te voorkomen dat ze ziek worden kun je ze dus vaccineren.

Firmus Farma

FIRMUS FARMA met gevoel voor mens en dier

Nu ook verkrijgbaar bij apotheek, drogist en gezondheidswinkel

DE BLAUWE BOUWSTENEN
TOPHARM
VOOR UW GEZONDHEID

Super Multi compleet

TopPharm Super Multi compleet is een hoog gedoseerd multivitaminepreparaat en bevat vitamines, mineralen en sporelementen in een optimale hoeveelheid. Daarnaast bevat het belangrijke antioxidanten.

Firmus Farma

Bevat
antioxidanten

Nu ook verkrijgbaar bij apotheek, drogist en gezondheidswinkel.

Terugroeptraining

Waarom komt hij niet als ik roep?

Zo hoort het:
Kort roepen en de hond komt meteen vrolijk naar je toe.

Niets is vervelender (en gevaarlijker) dan een hond die doet alsof hij doof is wanneer hij wordt geroepen. Zo voed je een hardnekkige wegblijver op.

Heerlijke traktaties maken het terugkomen een stuk feestelijker.

George, Saartje en Milo spelen op het veld. Het gaat er wild aan toe. Er dreigt een opstootje en de baasjes roepen hun honden terug. George rent rechtstreeks terug naar zijn mens, Saartje snuffelt op de terugweg nog wat voordat ze zich aan de zijde van haar mens begeeft. Milo daarentegen kijkt op en besluit dan dat hij niets gehoord heeft. Hij verdwijnt vervolgens in de bosjes. Wanneer hij ook niet reageert op de derde keer roepen, stapt Milo's vrouwtje op hem af en lijnt ze hem boos aan. Drie honden en drie verschillende reacties op het terugroepen. En er zijn nog veel meer varianten, die allemaal uniek zijn op hun eigen manier. Want honden zijn persoonlijkheden en geen machines die met een druk op de knop doen wat er van ze gevraagd wordt. Twee op de drie hondenbezitters leeft met

een hond die niet goed terugkomt. Waarom is dat zo? En hoe kun je dat veranderen?

Deuk als een hond

Geen hond zal zijn 'roedel' voor langere tijd vrijwillig in de steek laten. Hij sluit zich meteen weer aan wanneer een lid van de roedel hem roept. Maar wanneer de mens roept, is het toch anders. Honden zijn super slim. Ze begrijpen al snel dat de pret voorbij is wanneer ze teruggefloten worden en dat één keer geroepen worden niets voorstelt. Ze stellen het terugkomen uit wanneer ze weten dat ze een standje krijgen of hen een straf wacht. De opgerichte, naar voren gebogen mens met de woedende stem, het harde roepen en het dreigen-

Beloon de hond niet elke keer met aaien als hij ongevaagd naar je toe komt.

Vraag van de maand

Erfelijke ziektes bij kleine honden

“Wij willen graag een kleine hond (Dwergpoedel, Dwergspits of een Yorkshire Terrier) aanschaffen. Ik heb echter gehoord dat zij vaak last hebben van hartkwalen. Klopt dat en waar moeten we bij de keuze op letten?”

Marion, per e-mail

de fronsende gezicht, dat betekent niet veel goeds.

Wat kun jij doen?

► Allereerst moet je je terugroepsignaal veranderen. Want het commando ‘kom’ of ‘kom voor’, of ‘hier’, zelfs een fluitcommando, zijn al lang in de hondenhersenen opgeslagen als ‘daar hoef ik niets mee te doen’.

► Kies geen woord uit het dagelijks leven dat je vaak gebruikt. Het beste is een woord dat je met iets positiefs verbindt en ook vriendelijk kunt zeggen. ‘Mimimi’ bijvoorbeeld of ‘goeoeoeod’ of ‘suuuuper’.

► Tover je hondenvoorraad om tot een ware delicatessewinkel: bockworsten, stukje kaas, gebraden kippenhartjes, leverworst. Maar gebruik deze alleen voor het snelle terugkomen!

► Oefen dit thuis: een kort “Max, mimimimi”. Eén keer heel enthousiast roepen is meestal al voldoende. De hond komt en krijgt meteen (!) met een ‘goed zo, kanppe jongen!’ zijn speciale traktatie.

► En nu zul je moeten oefenen, oefenen en nog eens oefenen. En dat doe je nog steeds thuis, maar niet meer met lekkernijen. Daarvoor in de plaats maak je jezelf, omdat je buiten vaak niets lekkers hebt, helemaal te gek. Je danst met je hond, je speelt met hem, knuffelt hem suf. Waarom? Omdat jij het bent waar het om gaat. Jij alleen bent de spil van alle geluismomenten. Dat moet hij begrijpen en uiteindelijk na het roepen ook gaan verwachten.

Omdat er iedere keer weer een verrassing komt.

Helaas is het, zoals gedragsdeskundigen hebben vastgesteld, niet klaar met een paar herhalingen. Wel duizend keer moet een verzoek worden herhaald, totdat de hond er echt zeker van is. Bij oudere honden kan het zelfs betekenen dat je nog vaker moet oefenen. Daarom is het zo belangrijk dat je iedere dag het terugroepen oefent, meerdere malen zelfs. En voorlopig doe je dat nog zonder afleiding. De afleiding komt pas wanneer je er zeker van bent dat je de aandacht van je hond hebt, zodra je je roeppositie (geen dreigende houding!), hebt aangenomen. Dat ziet elke hond namelijk uit zijn ooghoeken.

Als je hond aan het spelen is, jaagt, of een spoor volgt, doe je óf niets, óf je gebruikt je ‘oude’ gebruikelijke terugroepcommando. Het nieuwe commando moet eerst goed ingeprent zijn en wel zo sterk, dat je vierpoter alles laat staan en liggen als je roept en van louter blijdschap steeds sneller komt. Het duurt misschien lang, maar ooit wordt je voor je hond wat je ook het liefste wilt zijn: een idool van wie hij zich het liefste nooit meer wil scheiden.

Nog een paar extra tips:

► Dwing jezelf om vrolijk te roepen, vergeet je ergernis en vergeet niet het terugkomen uitbundig te belonen.

► Roep hem rustig en herhaaldelijk zonder reden bij je, en niet alleen wanneer je naar huis gaat.

Heel verkeerd is deze veronderstelling niet. Want enkele dwerghondenrassen kunnen een genetische aanleg hebben voor endocardiose. Endocardiose is het resultaat van een degeneratie van de mitralisklep die leidt tot klep-insufficiëntie. Deze hartklep ligt tussen de linkerboezem en de linkerkamer. Wanneer deze klep niet meer goed sluit, dan vloeit het bloed uit de kamer weer terug in de boezem. De oorzaak voor deze aandoening is nog niet duidelijk. Er wordt echter aangenomen dat het te maken heeft met bindweefselzwakte. Omdat dwergrassen ook nog andere bindweefselziektes, zoals bijvoorbeeld trachea collaps (het samenklappen van de luchtpijp), kunnen hebben, zou dit de veronderstelling kunnen bevestigen. Meestal treden de problemen met de hartkleppen pas op oudere leeftijd op. Symptomen als hoesten, ademnood, vermindering van uithoudingsvermogen of lusteloosheid kunnen duiden op een hartklepprobleem. De diagnose wordt vastgesteld door een dieren cardioloog. De behandeling hangt af van de ernst van de aandoening. Sommige getroffen honden kunnen een leven lang zonder medicijnen. In de meeste gevallen echter moet bepaalde hartmedicatie, mogelijk in combinatie met vochtafdrijvende middelen, ingezet worden. Daarom is het voor jou als pupkoper van deze rassen belangrijk om de hond te kopen bij een verantwoorde fokker. Deze is onderworpen aan een sterk fokreglement, waarbij ook de gezondheid van de ouders meetelt. Zorg liefst dat je de uitslagen van hartonderzoeken van tevoren hebt gezien.

Dr. Ulrike Bante

Gezondheid

LEPTOSPIROSE ONDANKS ENTING?

Leptospiren zijn draadvormige bacteriën, die zich ook buiten het lichaam actief voortbewegen en zich kunnen verspreiden. De bacteriën worden uitgescheiden via de urine van besmette dieren. De besmetting volgt of door direct contact met geïnfecteerde urine, of door snuffelen, met name in de zomer en de herfst, en door het drinken uit plassen waarin de bacteriën lang kunnen overleven. Na de infectie via de neusholte of de huid komen de bacteriën in de bloedbaan terecht. Zieke honden tonen meestal vermoeidheid en ook vaak hoge koorts. Er is een vaccinatie tegen lep-

tospirose die absoluut behoort tot de noodzakelijke inenting. Het vervelende van dit verhaal? Van leptospirose zijn er talrijke ondergroepen. De vaccinfabrikanten passen hun serums weliswaar voortdurend aan de verschillende varianten aan, maar elke hond kan wanneer hij uit plassen drinkt, geïnfecteerd raken. Als de hond ingeënt is – en dat is dan het goede nieuws – dan verloopt de ziekte aanzienlijk minder heftig en soms zelfs onopgemerkt. Met een inenting en het voorkomen van het drinken uit plassen kun je in ieder geval besmetting proberen te voorkomen.

Voeding

TEVEEL SCHILDKLIERHORMONEN

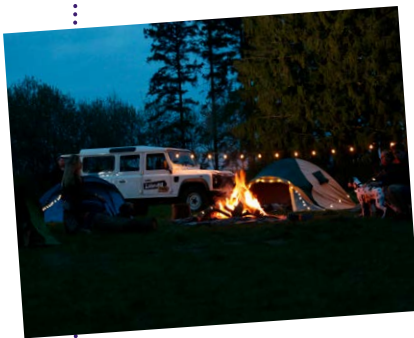
Gedroogd rundvlees dient als kauwsnack en wordt graag door honden gegeten. Vers zit het vaak in mengsels van rauwvoerders of in het goedkopere kopvlees voor honden. Maar een teveel aan kauwstaven van runderkop-huid kan bij honden leiden tot een overmatige schildklierwerking, omdat ze hiermee ook het hormoon L-thyroxine binnenkrijgen. De eerste tekenen van de normaal gesproken zeldzaam voorkomende hyperthyreoïdie (een te snel werkende schildklier) zijn onrust, slaapproblemen, afvallen ondanks voldoende eten en in een later stadium hartkloppingen. Zelfs jonge honden, die gevoerd worden met vers vlees of gedroogd vlees, worden getroffen. Lees daarom goed wat er op het etiket staat. Wanneer schildklierweefsel nadrukkelijk uitgesloten is, dan kun je het gerust geven.

Voor jou outdekt

Reisbureau voor hond en baas

Om wat meer spanning in het leven van de Nederlandse hond te brengen, heeft Purina AdVENTuROS Travel geopend: een reisbureau voor de avontuurlijke hond. Baas en viervoeter kunnen hier terecht voor trips die een welkome afwisseling vormen op de vertrouwde uitlaatroutes. Zo is er bijvoorbeeld de avontuurlijke duik in Nederland, de spannende hike in Duitsland of de mountainbiketocht in België, voor de hond die graag kilometers maakt. Online reizen boeken kun je via www.adventurostravel.nl.

Bijna op eigen pootjes

Van alle veranderingen die je pup meemaakt, is de ontwikkeling van zijn natuurlijke afweer misschien wel de belangrijkste. Bij Royal Canin kijken ze gedetailleerd naar alle katten en honden. Daarom bevat ROYAL CANIN® Pupvoeding alle voedingsstoffen die jouw kleintje nodig heeft om uit te groeien tot een prachtige hond. Weten welke voeding past bij jouw pup? Vul de Voedingwijzer in op royalcanin.nl.

WINKEL IN DE KIJKER

1

3

2

4

Voortaan vindt u in elke editie van Hart voor Dieren een pagina waarin wij u vier speciaalzaken willen presenteren.

Wie weet staat volgende maand ook uw favoriete winkel in de kijker!

Kijken dus!

1 DIERENSPECIALIST WESTRIENEN is een gezellig familiebedrijf gelegen in de Betuwe. Goed bereikbaar met een grote gratis parkeerplaats. Naast de mengvoeder en kunstmesthandel vindt u in Est o.a. een grote landbouwwinkel, een dierspecialzaak, een ruitershop, een hengelsportspecialzaak en een speelgoedwinkel en dat allemaal onder 1 dak. Wij heten u graag welkom in onze winkel in Est.

Molenstraat 4, EST
Tel. 0345-565060
www.westrienen.nl

2 DISCUS DIERENSHOP LEO VAN RIEL Ik heb een dierspecialzaak die voort gekomen is uit een graan handel, deze graan handel is gestart rond 1845 de dierspecialzaak bestaat dit jaar 50 jaar! Mijn uitgangspunt is klanten een goed en eerlijk advies te geven, wat soms betekent dat ik niets aan een klant verkoop. En natuurlijk wil ik het beste voor het huisdier.

Mgr. Nolenslaan 17, Dongen
Tel. 0162-312389
www.dierenshopleovanriel.nl

3 RENSENBRINK Bij ons vindt u alles voor uw beste vriend. Een uitgebreide lijn voeders, waaronder ook vers vlees, dieetvoedingen en snacks. Ook een ruime keus in verzorgingsartikelen, accessoires en speelgoed. Eerlijk en juist advies staan bij ons hoog in het vaandel.

Van Damplein 6, Purmerend,
Tel. 0299 - 41 43 02,
www.dierspecialzaakensenbrink.nl

4 BLACK & WHITE DIERENSPECIALZAAK Voor een goed en eerlijk advies. Al 26 jaar een begrip in Weesp en Omstreken. Gratis bezorgservice binnen de regio. Nieky'Z (Eigen "hand.made" sieradenlijn incl. halsbanden www.niekyz.nl)

Groeneweg 10 - 14, Weesp Tel. 0294 - 41 07 92, www.blackenwhiteweesp.nl

BOTÉBA
INTERNATIONAL PET BRANDHOUSE

BOTÉBA LEVERANCIER IS VAN: FRONTLINE - MILBEMAX - PRIMEVAL - URINE OFF - FINECTO+ - MONTHLY MONITOR BRAAAF - SCALIBOR - DRONTAL - PETCURA - FOOLEE - KYNOFIT - PRAC-TIC - FELIWAY - ADAPTIL

Test jezelf

Weet jij wat hier aan de hand is?

Katten tonen hun gevoelens en meningen via lichaamstaal en gezichtsuitdrukkingen. Voor soortgenoten zijn deze signalen eenduidig. Voor jou ook?

1. Wat voelt hij hier mogelijk?

- a Hij is woedend en laat dit merken aan iedereen die in de buurt is.
- b Hij is bang, voelt zich onzeker en laat een roep om hulp horen.
- c Hij heeft een prooi ontdekt en bedreigt deze nu door te blazen.

2. Wat doet deze kat?

- a Ochtendgymnastiek. Hij rekt en strekt zijn lijfje.
- b Een dreigend gebaar. Hij zet een hoge rug op en blaast.
- c Hij landt na een zeer hoge sprong op de grond.

3. Wat toont dit kattengezichtje?

- a Gelukzaligheid. Je kunt hem bijna horen spinnen.
- b Afwezigheid. Deze kat is in zijn dromen aan het jagen.
- c Pijn. De arme kat knijpt daarom zijn ogen dicht.

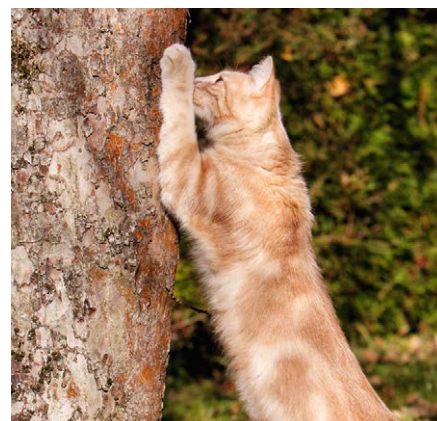
4. Wat voelt deze kat mogelijk?

- a Hij heeft een muis gevangen en bedreigt zijn prooi.
- b Hij is erg bang en probeert de vijand op afstand te houden.
- c Hij blaast naar een soortgenoot en waarschuwt hem niet dichterbij te komen.

5. Wat is hier aan de hand?

- a De jager heeft een prooi ontdekt en fixeert zich hierop.
- b Door een hindernis moet de kat stoppen en aarzelt hij.
- c Hij tilt zijn poot op om een rivaal een klap te geven.

6. Wat doet hij bij de boom?

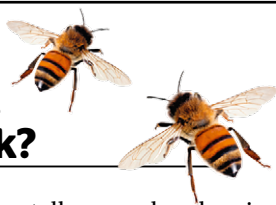
- a Hij test of de schors sterk genoeg is om tegen de boom op te klimmen.
- b Hij krabt met zijn nagels zodat ze weer scherp worden.
- c Hij ontdekt de geursporen van rivalen en maakt zijn eigen luchtje eroverheen.

Heb je goed naar de foto's gekeken en een mening gevormd? Sla dan om naar bladzijde 46 en kijk of jij de lichaamstaal van deze katten goed hebt geïnterpreteerd.

HOMMELS EN CO.

Insecten-alarm. Wat is gevaarlijk?

Bijen, wespen, hommels en ontelbaar veel andere insecten zoemen in deze periode op warme dagen zowel binnen als buiten om

ons heen. Voor notoire jagers vormen ze een grote verleiding. Bovendien kan een steek behoorlijk pijn doen. De plek van de steek kan opzwellen en – soms onzichtbaar

voor ons – rood worden. Zolang de hals, luchtpijp en neus niet getroffen zijn, hoef je niets te doen. Je kunt de plek eventueel koelen met een gelpad. Katten likken ijverig aan het jeukende of pijnlijke lichaamsdeel en desinfecteren daarbij de plek. Als een insect echter in de buurt van de hals, luchtpijp of neus heeft toegeslagen, is het beter om uit voorzorg meteen met je kat naar de dierenarts te gaan.

LIEVELINGSKLEUREN

IS JOUW KAT OOK DOL OP ROOD?

Tot nu toe heeft nog niemand kunnen verklaren waarom dit zo is: Bij tests geven de meeste katten de voorkeur aan rood speelgoed. En dat terwijl ze niet echt kleurenblind zijn, maar wel veel moeite hebben om kleuren te zien dan mensen. Katten die je maar moeizaam aan het spelen krijgt, kun je dus enthousiast maken met rood speelgoed, of dit op z'n minst proberen.

beste dierenartsen

Altijd de beste voeding op het juiste moment!

Twijfel jij weleens over de juiste voeding voor jouw dier? Of ben je soms te laat met het aanvullen van de voeding? Sluit dan het voedingsabonnement af bij jouw Beste Dierenarts. Je hoeft dan nergens meer over na te denken, dat doen wij voor jou!

Daarom een voedingsabonnement:

- ✓ Altijd de juiste Beste Dierenartsen voeding voor jouw hond of kat
- ✓ Altijd op tijd de voeding weer in huis
- ✓ Thuisbezorgd of klaargelegd in jouw kliniek
- ✓ Maandelijke betaling en dus spreiding van de kosten
- ✓ Extra veel voordeel!

MEER INFORMATIE? KIJK OP WWW.BESTEDIENARTSEN.NL/VOEDINGSABONNEMENT

Dichter bij de dieren

CURSUSCENTRUM
DIERVERZORGING

Informatie
avond
4 oktober

Binnenkort van start:

- * Hondeninstructeur / gedragstherapeut 3 sept.
- * Dierversorger 13 sept.
- * kinderboerderijdieren
- * Kattengedragstherapeut 16 sept.
- * Besluit houders van dieren 12 sept.
- * vakbekwaamheidscursussen
- * Paraveterinair dierenartsassistent 20 en 22 sept.
- * Ondernemer asiel, pension & kennel 29 sept.

www.cursuscentrum.nl/hvd

Alles over dierversorgung leer je in Barneveld

Testoplossing van bladzijde 44: Had jij het bij het rechte eind?

1. Er is iets engs aan de hand

b is het juiste antwoord. De zijwaarts gerichte oren, de opletende lichaamshouding en het licht opstaande rughaar tonen aan dat de kat helemaal niet op zijn gemak is. Als een klein kitten miauwt hij zacht. Dit doen echter alleen katten die nauw samenleven met hun mensen. Ze roepen om hulp als ze bang zijn en niet zeker weten wat ze moeten doen.

4. Geen stap verder!

c is het juiste antwoord. Want een kat die in doodsangst verkeert, zou zijn oren plat leggen, zijn ogen samenknijpen en de snorharen op zijn wangen leggen. Deze kat is klaar om aan te vallen en toont dit door te blazen, met blootgestelde snijtanden, naar voren gerichte snorharen en de oren opzij gericht. Dit is de laatste waarschuwing voordat hij 'ontploft'.

2. Alle spieren laten doorbloeden

a is juist. Het gladde haar en de niet opstaande en gebogen staart geven aan dat deze kat totaal niet gespannen is, maar juist heel ontspannen. Hij heeft lang geslapen en bevordert de doorbloeding van al zijn spieren door eerst zijn rug bol te zetten en daarna zijn pootjes te strekken. Zometeen duwt hij zijn voorpootjes ver voor zich uit en steekt hij zijn achterste de lucht in.

5. Je bent kansloos

a is goed. Midden in zijn tred heeft de kat in de buurt een prooi waargenomen en hij verstart. Met zijn ogen, oren, neus en snorharen lokaliseert hij zijn slachtoffer exact, voordat hij de springpositie aanneemt. Dit doet hij in fases, zodat de muis of de vlinde niet wordt opgeschrikt. Geheel onverwacht springt de kat vervolgens bovenop zijn prooi.

3. Heel gelukkig en zorgeloos

a is correct. De ogen bijna gesloten, de snorharen tegen de kriebelende handen aan, het bekje gesloten met de mondhoeken naar boven: zo ziet een kat eruit die geniet van het moment en die nergens anders mee bezig is. Je kunt aan de foto bijna zien dat de keel vibreert en horen DAT de kat spint van genot.

6. Dit is mijn boom!

c luidt het juiste antwoord. Typerend is het snuffelen aan de schors en het 'flehmen' om te identificeren wie er aan de boom heeft gekrabbd. Daarna wordt de schors krachtig bewerkt met de eigen nagels, waarbij ook geursporen worden achtergelaten. Hij probeert zijn sporen op een hogere plek te plaatsen dan zijn concurrent.

Voor jou ontdekt

Verwenmenu's voor de kat

De zachte vleespastei en malse hapjes van Miamor hebben een bijzonder hoge voedingswaarde. Dat komt door het hoge vleesaandeel dat voor de producten gebruikt wordt. Door de graan- en koolhydraatvrije receptuur is de voeding natuurlijk en makkelijk te verteren.

* Miamor pastei pouch kattenvoer 6 x 85 g vanaf € 4,69.

* Miamor hapjes in gelei pouch 6 x 85 g vanaf € 4,69.

O.a. verkrijgbaar via www.zooplus.nl.

Speciaal voor binnenkatten

Happy Cat breidt de adult-lijn uit met een nieuw assortiment, speciaal ontwikkeld voor de energiebehoefte van volwassen huiskatten. Deze nieuwe Indoor-lijn is er in drie smaken: zalm, lam en rund. Alle producten van Happy Cat bevatten het All-in-one concept, herkenbaar aan de haarbal- en taurinecontrole, veel dierlijke proteïnen, pH-controle voor de urinewegen, gebitsverzorging, Omega-3 en 6 voor huid en haar. Inclusief smaakgarantie en het unieke Happy Cat Natural Life Concept. Happy Cat-producten worden zorgvuldig bereid, zonder gebruikmaking van kleur- en geurstoffen en conserveringsmiddelen.

Magnesium lactaat

TopPharm Magnesium lactaat bevat de goed opneembare vorm van Magnesium, namelijk lactaat. Magnesium speelt een rol bij de botaanmaak, bij vermoeidheid en ondersteunt de energiestofwisseling. Daarnaast houdt het de botten en het gebit sterk en gezond. Magnesium als lactaat is goed verteerbaar en daarom extra geschikt voor ouderen.

Speciale groepen mensen hebben meer risico om een magnesiumtekort te krijgen: vrouwen, zwangeren en ouderen.

Firmus Farma

Bevat geen
allergenen

Nu ook verkrijgbaar bij apotheek, drogist en gezondheidswinkel.

Opvallend gedrag?

OORZAKEN & OPLOSSINGEN

Het soortgericht houden van papegaaien, en dus ook parkieten, is een uitdaging – met name omdat de dieren zo intelligent zijn. Papegaaienexpert Ann Castro benoemt de meest voorkomende problemen, hun oorzaken en hoe baasjes hun vogels kunnen helpen.

Gedragsproblemen vragen om een eigenaar die de uitdaging aankan. Met inzet en natuurlijk voldoende kennis kun je het gedrag vrijwel altijd verbeteren, of zelfs helemaal wegnemen”, zegt Ann Castro. Zij zette voor ons de belangrijkste oorzaken van opvallend gedrag op een rijtje, alsmede hun oorzaken en mogelijke oplossingen.

1. Bijten en agressie

Met hun sterke snavel kunnen papegaai-

en pijnlijke verwondingen aanbrengen. Zelfs aanvallen blijkbaar uit het niets zijn geen zeldzaamheid. Agressie is veruit het grootste probleem waarover papegaaienbezitters om hulp vragen.

... naar mensen toe

› **Oorzaak angst:** Bijten kan verschillende oorzaken hebben. Heel vaak is angst de aanleiding. Beter gezegd: de ongelukkige combinatie van een angstig dier met een bezitter die per se contact met zijn vogel wil hebben. Het dier voelt

zich lastiggevallend en bijt uit wanhoop. Dit leidt er meestal toe dat de mens zich terugtrekt. Het dier leert hiervan: ik moet bijten om een mens op afstand te houden.

› **Oplossing:** Pogingen om tam te maken moeten met beleid, bijvoorbeeld met clickertraining, en nooit met dwang worden uitgevoerd. Laat je papegaai naar jou toe komen, in plaats van dat je je bij hem opdringt.

› **Oorzaken van ziekte of verwonding:** Ook gezondheidsproblemen kunnen een

Zelfs bij het zeer diergericht houden in een kleine groep heeft elk dier een eigen partner nodig.

Intelligentietraining kan helpen de vogels geestelijk en lichamelijk bezig te houden, zoals deze kaketoetoe laat zien.

reden zijn waarom een papegaai plotseling begint te bijten. Het dier voelt zich niet lekker of heeft misschien zelfs pijn en wil met rust worden gelaten.

► **Oplossing:** Bij plotseling optredende gedragsveranderingen moet het dier altijd direct nagekeken worden door een in papegaaien gespecialiseerde dierenarts om gezondheidsproblemen uit te sluiten. Indien nodig moet de vogel hiervoor behandeld worden.

... naar de gevleugelde partner toe

► **Oorzaak gebrek aan ruimte:** Agressief gedrag naar de partner toe ligt heel vaak aan het gebrek aan ruimte. In een te kleine kooi kunnen de dieren elkaar niet uit de weg gaan en ook geen overvloedige energie kwijtraken door te bewegen.

Een gebrek aan bezigheidsmogelijkheden doet er nog een schepje bovenop.

► **Oplossing:** Papegaaienkooien moeten voldoen aan minimale eisen, of deze in het beste geval overtreffen. De kooi moet zijn ingericht met veel afwisselende materialen en schuilplaatsen. Voederbakjes, zitstokken en speelgoed moeten overvloedig worden aangeboden.

2. Schreeuwen

Alle papegaaiensoorten hebben relatief luide stemmen. Het doordringende schreeuwen bij zonsopkomst en zonsopgang en bij vermoedelijke gevaren hoort net zo bij het natuurlijke gedrag als het krijsen bij een onstuimig spel. Daarmee moet je als papegaaienezit-

ter leren leven. En de burens ook. Heel anders is het echter met aanhoudend schreeuwen. Dit kun je zeker zien als een gedragsprobleem, dat je door behandeling echter aanzienlijk kunt verbeteren.

► **Oorzaak eenzaamheid:** Papegaaien zijn sociale dieren die alleen met een partner van eigen soort en van het andere geslacht gelukkig zijn. De mens kan de partner niet vervangen. Een dier dat alleen wordt gehouden, bevindt zich in de natuur in levensgevaar en dat laat hij ons - ook in de woonkamer - duidelijk weten. Hij roept continue, om de aandacht van zijn soortgenootjes te vragen.

► **Oplossing:** Doe je dier en je eigen trommelvliezen een plezier en geef je vogel een partner. In Duitsland mogen papegaaien niet alleen worden →

Halsbandparkieten genieten ook van elkaars gezelschap.

Een leek kan vaak niet zien of het spel is of dat er iets serieus aan de hand is.

Parkieten en papegaaien kunnen alleen gelukkig worden met een partner.

gehouden.

› Oorzaak onbedoelde 'opvoeding':

Bij bijna zo goed als alle gedragsproblemen, niet alleen bij het schreeuwen, draagt de eigenaar door zijn eigen gedrag sterk bij. Ooit schreeuwt een papegaai voor de eerste keer en de eigenaar reageert daarop. Hij probeert het dier te kalmeren en geeft hem daardoor aandacht. Soms krijgt de vogel zelfs een lekkernijje om hem te laten zwijgen. Zo leert de papegaai dat zijn gedrag wordt beloond.

› **Oplossing:** Negeer ongewenst gedrag en beloon daarvoor in de plaats gewenst gedrag overvloedig.

3. Plukken en zelfverminking

› Oorzaak gezondheidsproblemen:

Plukken en zelfverminking zijn zelden een puur gedragsprobleem, maar bijna altijd een aanwijzing voor een ziekte. Deze kunnen zeer divers zijn, zoals onder andere zinkvergiftiging, aspergillose (een schimmelinfectie) of leverproblemen.

› **Oplossing:** Ga bij de eerste tekenen van plukken of zelfverminkend gedrag direct naar de dierenarts. Er zijn veel verschillende medische oorzaken voor het plukken, die niet altijd makkelijk te diagnosticeren zijn. Je dierenarts moet daarom over een uitgebreide, lange

ervaring met papegaaien beschikken. Alleen zo zal hij in staat zijn om het nodige 'detectivewerk' en niet overhaast te oordelen.

CONCLUSIE: Bij de gezondheid van de vogel komt minstens evenveel aandacht kijken als het juist houden van het dier. Fouten hierbij zijn vrijwel altijd de oorzaak van specifiek probleemgedrag. Laat de problemen niet de overhand krijgen, maar zoek professionele hulp en bedenk: een effectieve gedragsbeoordeling kan alleen maar als naar de gezamenlijke situatie van dier en bezitter wordt gekeken. Pas wanneer de oorzaken zijn aangepakt, kan gedragstherapie een blijvend effect geven. ♥

Heb jij ook een probleem?

In de toekomst zal Ann Castro papegaai- en parkietenhouders in Hart voor Dieren adviseren. Beschrijf in een e-mail of brief aan de redactie het gedrag en de leefomstandigheden van je dier en stuur ook graag twee duidelijke foto's mee. Ons adres vind je op bladzijde 61. De meest interessante gevallen zullen met toestemming van de inzender worden gepubliceerd.

ANN CASTRO

De 'papegaaienfluisteraar' maakte van haar fascinatie voor de prachtige vogels haar beroep. Ze is in Duitsland vooral bekend vanwege haar televisie-optredens en ze heeft inmiddels tien boeken geschreven, die zich bezighouden met onder andere eerste hulp, clickertraining en natuurlijk probleemgedrag.

Papegaai- en vogelliefhebbers wenden zich regelmatig tot haar wanneer zij professionele raad en hulp zoeken.

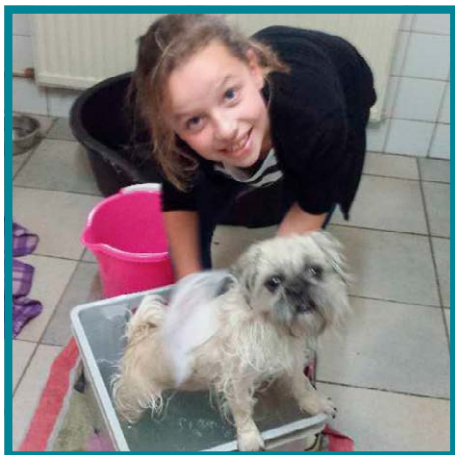

Winnaars van de grote Hart voor Dieren

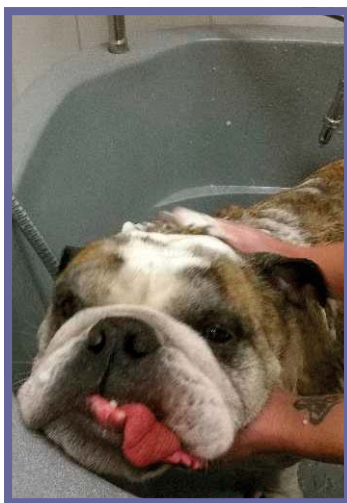
FOTOWEDSTRIJD

in samenwerking met **FRONTLINE PET CARE**
Expert in dagelijkse verzorging

WWW.FRONTLINEPETCARE.NL

Gabbertje door Karin Stienen

Sokkie door Amber Prins

Bobby door Charlotte Lutterman

Miss door Sabrina Bussi

Nikkie door Karin Badenhop

Casey door Shirley Starren-Hendriks

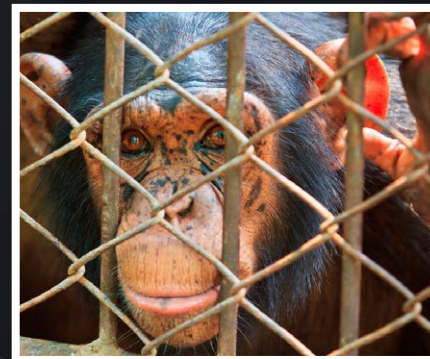
VERZORGING
VOELDE NOOIT ZO
GOED
SHAMPOOS • CARE PRODUCTS

Dit zijn geen parasieten bestrijdingsmiddelen.

Wij danken de vele deelnemers.
De 20 mooiste foto's ontvangen de verzorgingsset van FRONTLINE PET CARE spoedig thuis.

Online dierenhandel is schokkend

Wereldwijd - Onderzoek onder 42 handelswebsites in 10 landen toont aan dat de online dierenhandel een enorm wereldwijd probleem vormt voor mens en dier. **VIER VOETERS** ontdekte schokkende gevallen - van een pup die geruild wordt voor een smartphone en een papegaai voor een laptop, tot een Pitbull die aangeboden wordt voor hondengevechten en zelfs een afgedankte zwangere aap. Duizenden dieren per dag worden verhandeld alsof ze producten zijn. Op sommige sites staan wel 200.000 dierenadvertenties, met een bereik van 4 miljoen viewers. De websites maken er winst mee, maar tonen weinig bereidheid de handel te reguleren. **VIER VOETERS** roept iedereen dan ook op de petitie *Beest & Bedrog* te tekenen.

> Dierenleed bij KFC

Nederland - Wakker Dier start een campagne tegen KFC vanwege hun 'Real Deals met 100% real chicken': goedkope emmers volgepropt met plofkip. Wakker Dier waarschuwt op metrostations in Rotterdam en Amsterdam consumenten voor het dierenleed achter de 'Real Deals'. KFC is het grootste (plof)kiprestaurant van Nederland en heeft hier ongeveer vijftig vestigingen. Met de 'Real Deals' gevuld met '100% real chicken' verkoopt de fastfoodketen gigantische bakken gepaneerde plofkip voor schandalig lage prijzen.

HIER BRANDT 100 TON IVOOR

Nairobi/Kenia - De grootste hoeveelheid ivoor die ooit in één keer vernietigd werd, brandde in drie reusachtige stapels eind april in de Keniaanse hoofdstad Nairobi. Dit was om te voorkomen dat het ivoor op de markt zou belanden en als waarschuwing voor stropers. Zo'n 7.000 olifanten moesten voor deze 'statussymbolen' het leven laten. De goed georganiseerde stroperijmafia doodt

jaarlijks 30.000 olifanten wegens hun slaganden en verkoopt de illegale waar naar Azië. Daar beginnen wildlife beschermers ondanks technische uitrusting en waakhonden weinig tegen.

> De jaarlijkse hel van YuLin

China – Ieder jaar vindt er een festival plaats in China, dat de naam ‘festival’ niet verdient. Het is een 10 dagen durende hel, genaamd ‘YuLin Dog Meat Festival’ en vindt plaats in YuLin, provincie Guangxi. Er worden duizenden honden gemarteld, doodgeslagen en geserveerd. Lokale bewoners beweren dat de honden op humane wijze gedood worden en dat er evenveel leed komt kijken bij het eten van koeien en varkens in het westen. Maar dierenbeschermingsexperts die ter plaatse getuige waren van de gebeurtenissen spreken dit tegen: de honden worden barbaars behandeld en op afschuwelijke wijze gedood. De honden worden meer dan 1500

kilometer vervoerd, krijgen dagenlang geen water of eten, en zitten verkrampd in kleine houten kratten of metalen kooitjes. Als het hun beurt is, worden ze met metalen staven op hun kop geslagen, om daarna te worden gevild terwijl andere honden erbij zitten en alles meemaken. **Laat je afschuw van dit gruwelijke non-festival zien en gebruik de hashtags #stopyulinforever en #nomoredogmeat op sociale media.**

KWARTELS WORDEN VERGETEN

Nederland – In Europa worden jaarlijks meer dan 140 miljoen kwartels gefokt, waarvan de grote meerderheid voor vlees. Zij leven in krappe kooien of overvolle schuren en gaan al na 5 weken naar de slacht. De dieren hebben vaak nog minder dan een bierviltje aan ruimte. Van de kwartels die voor hun eieren worden gehouden, leeft 90% in kooien. Deze dieren slijten hun leven in 's werelds kleinste legbatterijkooien. Dit is onacceptabel.

Kom je in een restaurant kwartel of kwarteleitjes tegen? Vraag dan altijd naar de afkomst!

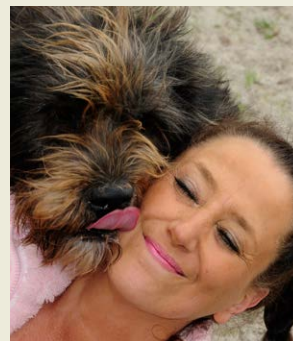
**Gemeente Oss wil
uitloop kippen verbieden**

Oss – Soms kom je een berichtje tegen in de krant dat zo verbazingwekkend is, dat je nog drie keer moet kijken of je het wel goed gezien hebt. Maar wat blijkt, het staat er toch echt: ‘Gemeente Oss wil biologische en vrije uitloopkippen verbieden.’ Uit angst voor vogelgriep lijkt het Oss een goed idee om de uitloop naar buiten voor kippen niet langer toe te staan. Door de uitloop voor kippen te verbieden, zullen er geen nieuwe biologische of vrije uitloopboerderijen bij kunnen komen in Oss. Hiermee lijkt de gemeente te kiezen voor minder dierenwelzijn, en een toekomst van potdichte, vervuilende megastallen. Vind jij dit ook een onwaarschijnlijk slecht idee? Kom dan nu in actie en stuur een e-mail naar de gemeente Oss via actie.ciwf.nl

> Column Els Adams

Dier en Project/Kattenwoud bekommert zich vooral om de Nederlandse ‘uitgeprocedeerde’ asiëldieren. Dieren die door uiteenlopende redenen niet herplaatsbaar zijn vanuit de asielen. Veelal blijken de verandering van omstandigheden, rust, het vertrouwen en de wijze van benadering al voldoende, maar uiteraard moeten we ook hier rekening houden met hun rugzakje. Vaak komt het erop neer dat wij hun ‘gebruiksaanwijzing’ schrijven waardoor hun problemen beheersbaar blijken bij herplaatsing. Voor de echte probleemgevalletjes creëren we permanente opvang. We verrichten hier geen wonderen, we creëren kansen. We doen eigenlijk helemaal niets wat een ander niet zou kunnen. Het is gewoon een kwestie van de tijd nemen, de mogelijkheid bieden aan dieren om hun werkelijke aard te kunnen laten zien, zodat we de meest geschikte matches voor ze kunnen vinden. Houden van dieren is namelijk niet zo moeilijk. Het vergt wel inlevingsvermogen en het sluiten van wat tijdelijke compromissen. Een herplaatser is vaak volkomen in verwarring en behept met wat begrijpelijke verlatingsangst, die zich op onuitsprekelijk veel uiteenlopende manieren kan uiten. Variërend van het niet alleen kunnen zijn, het slopen van huisraad tot tijdelijke onzindelijkheid en hechttingsangst. Bewijs tegenover het dier in kwestie dat ook een mens wel degelijk trouw kan zijn. Geef het niet alleen een thuis maar ook uw hart: gun het dier de tijd! Want tijd is het meest waardevolle wat men een dier in verwarring kan bieden.

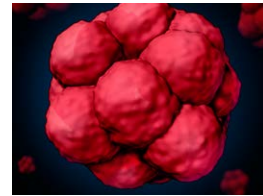
www.dierenproject.nl
www.kattenwoud.nl

VRAAG & ANTWOORD

Experts helpen

‘Is therapie met stamcellen zinvol voor een jonge hond met artrose?’

Ik heb een Labrador met artrose. Hij is pas zes jaar en we willen hem graag nog lang bij ons hebben. We hebben verschillende pijnstillende middelen uitgeprobeerd. Nu las ik over stamceltherapie bij honden met artrose. Wat is dat en heeft het een gewenst effect voor een nog redelijk jonge hond?

AFZENDER: ONBEKEND

BEANTWOORD DOOR:
DRS. NICOLE WILLEMS,
DIERENARTS EN SPECIALIST IN
OPLEIDING BIJ DE UNIVERSITEITS-
TEITSKLINIEK VOOR
GEZELSCHAPSDIEREN,
UNIVERSITEIT UTRECHT

Stamcellen zijn cellen die in staat zijn te veranderen in verschillende celtypes. Deze cellen kunnen gewonnen worden uit onder andere bloed, beenmerg en vet. Daarna ondergaan de cellen een speciale behandeling om ze zo tot een specifiek celtype te laten ontwikkelen, bijvoorbeeld een kraakbeencel of een botcel. Bij stamceltherapie worden verdwenen of kapotte cellen in bepaalde weefsels vervangen door gezonde stamcellen. Die cellen worden vervolgens door middel van een injectie ingebracht op de plaats van het kapotte weefsel. Momenteel wordt er veel onderzoek gedaan naar de effectiviteit van een behandeling met stamcellen en het wordt zelfs al toegepast, maar voorsnog is niet aangetoond dat het effectief is bij honden met artrose. Het huidige advies bij

honden met artroseklachten, gebaseerd op wetenschappelijke studies luidt als volgt:

- * Voorkomen van overgewicht.
- * Rechthoekig bewegen en liever vaker per dag een korte wandeling dan enkele keren per dag een lange wandeling.
- * Een stabiele, stroeve ondergrond, waar de hond gemakkelijk grip vindt, is te verkiezen boven een gladde vloer of mul zand.
- * Medicamenteuze behandeling met ontstekingsremmers. Zoals alle medicijnen hebben ook ontstekingsremmers bijwerkingen, die zeker gezien kunnen worden bij langdurig gebruik.

In wetenschappelijke studies is nog geen duidelijke overeenstemming met betrekking tot voeding en voedingssupplementen, maar sommige dieren lijken baat te hebben bij:

- * omega-3 vetzuren; deze vetzuren hebben een ontstekingsremmende werking.
- * kraakbeenbestanddelen zoals glucosamine, chondroitinesulfaat en collageen type II. Deze stoffen zijn bouwstenen van kraakbeen, remmen de afbraak van kraakbeen en hebben een ontstekingsremmende werking.
- * dieetvoer waarin bovenstaande voedingssupplementen zijn verwerkt. In eerste instantie kan het dieet in combinatie met de voedingssupplementen gegeven worden, maar na circa drie weken kan worden volstaan met enkel het dieet. Eventueel kan een dierfysiotherapeut of een revalidatiedierenarts betrokken worden in het behandelplan om een op maat gemaakt bewegingsregime op te stellen en ondersteuning vanuit de spieren zoveel mogelijk te stimuleren. ♥

'Mijn kat sloopt 's nachts mijn spullen. Wat kan ik hier tegen beginnen?'

Mijn kat van tien maanden maakt alles in huis kapot, maar ze doet het alleen 's nachts. Er is mij geadviseerd om peper te strooien maar daar trekt ze zich niets van aan. Wat moet ik doen? Ik kan toch niet alles weg zetten?

AFZENDER: ONBEKEND

BEANTWOORD DOOR:
CORINE VOS,
TINLEY-GEDRAGSTHERAPEUT
VOOR KATTEN
www.tinleygedragstherapievoordieren.nl

Wat vervelend dat jouw kat dingen kapot maakt in huis! Je beschrijft niet hoe ze de spullen vernielt, maar ik kan me voorstellen dat ze spullen omgooit, op dingen kauwt of aan meubels krabt. Het is in ieder geval niet fijn als spullen stuk gaan.

Een kat is niet alleen overdag actief maar ook 's nachts. Daarnaast hebben jonge katten heel veel energie. Als jouw kat niet naar buiten kan en geen soortgenootje heeft om mee te spelen, is de kans dus groot dat ze zich verveelt. Verveling kun je op verschillende manieren voorkomen.

* Zorg dat ze lekker moe is voordat je gaat slapen. Leidt haar af, bijvoorbeeld met hengels waar een speeltje aan hangt, en beweeg deze langs de muren alsof het een prooi is.
* Bied voldoende ruimte door onbeperkte toegang tot je hele huis te geven. Of onderzoek of het mogelijk is haar 's nachts buiten te laten, wellicht in combinatie met het afzetten van de tuin.

* Een soortgenootje erbij kan

ook goed werken. Het is dan wel belangrijk dat ze goed met elkaar op kunnen schieten, dus de introductie moet zorgvuldig gebeuren.

* Zorg voor krabpalen waar ze haar nagels aan kan slijpen en klimpalen om te klauteren, zodat ze haar energie kwijt kan.

* Verstopt wat lekkers of doe een snoepje in een voerbal of voerpuzzel zodat ze er moeite

voor moet doen om het te pakken te krijgen. Daar is ze dan wel even mee bezig.

Mocht dit allemaal niet helpen, neem dan contact op met een kattengedragstherapeut. Het is in dat geval belangrijk om dieper in te gaan op dit gedrag op zoek naar oorzaken en oplossingen.

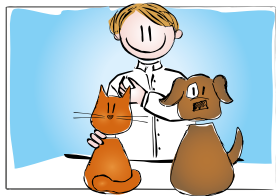
Veel succes! ♥

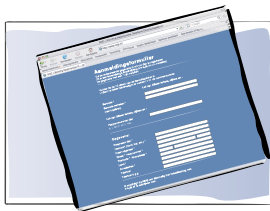
Foto's: Apolonia (2), Eric Isselee, Connel/Shutterstock

Stichting Nederlandse Databank Gezelschapsdieren
NDG

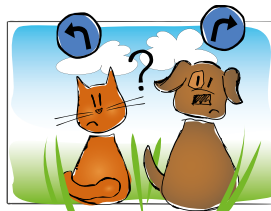
OPSPORING VERZOCHT!

LAAT UW DIERENARTS
EEN CHIP AANBRENGEN.

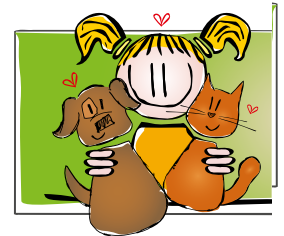
REGISTREER OP
WWW.NDG.NL

IS UW HUISDIER
VERDWAALD?

UW HUISDIER WORDT
MET EEN SCANNER
HERKEND

DE EIGENAAR
ACHTERHALEN MET
BEHULP VAN NDG

www.ndg.nl

Weerzien in het reservaat

EEN NIEUW LEVEN VOOR DRIE CIRCUSOLIFANTEN

Rhea moet voor de laatste keer in haar leven een vrachtwagen in.

Mia en Sita (rechts) kort voor de hereniging met hun zus Rhea (onder).

Mathura, India – Vrolijk trompetgeroffel klinkt er uit het olifantenreservaat van de organisatie SOS Wildlife. Met opgeheven slurf rent Rhea naar haar zussen... Eindelijk zijn ze weer herenigd! Ze laten hun blijdschap over het weerzien duidelijk merken, wikkelen hun slurven om elkaar heen en staan zo dicht tegen elkaar aan dat er geen stukje papier meer tussen kan. Twintig jaar lang heeft Rhea met haar beide zussen in een circuswa-

gen door het land gereisd. Week na week heeft het trio in de ring op de achterpoten gezeten, rondjes gedraaid en kinderen uit het publiek op de rug gedragen. Er was niet altijd genoeg voer voor de dikhuiden en een bad behoorde slechts tot de zeldzame hoogtepunten in het leven van de zusjes. Toen het met het circus bergafwaarts ging, werd Rhea verkocht aan een ander circus. Van de ongeveer 31.500 olifanten in India leven er nog maar 28.000 in het wild.

De 3.500 olifanten in mensenhanden zijn veelal werkolifanten, vele leven voor culturele doeleinden in de buurt van tempels, nemen deel aan parades, enkele honderden leven in dierentuinen, en 67 trekken met circussen rond door India. Ondervoed, gehavend, geketend, in oververhitte circuswagens... kortom: onder onverdraaglijke omstandigheden. Nadat SOS Wildlife er enkele jaren geleden voor zorgde dat de laatste dansberen in het

Lieve pleegmoeder voor zwijntje

Duitsland, Dillenburg – Schotse herdershond Ziva laat het kleine zwijntje dat in een vrolijk galopje om haar heen springt niet uit het oog. Opeens staat ze op en begint ze met het kleintje te spelen. Wanneer het allebei een beetje te gek wordt, gaat het teefje liggen en het zwijntje nestelt zich dicht tegen haar aan. Tijd voor een dutje.

Ziva is weer eens een keertje pleegmoeder. Vorige zomer nam ze nog een klein vosje, zeven egels en drie reekalfjes die bij het echtpaar Angelika en Werner

Schmäing als vondelingen werden afgegeven, onder haar hoede. Deze keer is het het biggetje Hilda, die haar moeder bij een verkeersongeluk verloor. Het hulpeloze weeskindje werd door de familie Schäing liefdevol opgenomen. "Wij hebben haar om de twee uur met speciale fokmelk gevoerd, zoals de biggen het ook krijgen op varkensboerderijen", legt Werner uit. "In het begin was het nog een beetje lastig om Hilda aan het flesje te laten wennen, maar uiteindelijk is het gelukt." De dierenvrienden kregen dier-

Ziva is een ervaren pleegmoeder.

land bevrijd werden van hun neusring en in reservaten werden geplaatst, had Geeta Seshamani, hoofd van de organisatie, zich voorgenomen om het lot van de olifanten daarna te gaan verzachten. Mia en Sita behoorden tot de eersten die vanuit het circus hun intrek konden nemen in het reservaat. “Wij hadden echter begrepen dat het om drie zussen zou gaan”, legt Geeta Seshamani uit “en we gingen dus op zoek naar nummer drie.” Toen Rhea later kon worden vrijgekocht, werd zij naar het reservaat gebracht waar haar zussen in de schaduw van de palmen gras aan het scheuren waren. Geeta: “Ze herkenden elkaar vanaf een afstand van 150 meter en stormden op elkaar af. Het was een zeer emotioneel moment. Wij hadden allemaal tranen in onze ogen.” Nu mogen de drie olifanten eindelijk samen van hun vrijheid gaan genieten.

Foto's: animalpress/Wildlife SOS/Barcroft Media/www.tier-sportfotografie.de/Image license supplied to Caters from source

Vrijheid voor Golden Girl Blind schaap krijgt beugel om botsingen te voorkomen

Australië, Lancefield – Tevreden dribbelt het schaap Golden Girl door de wei, achter haar vriendin Annabel aan. Af en toe blijft ze staan, plukt wat gras en komt dan langzaam weer in beweging. Zo ongedwongen is het leven van de oude schaapsdame nog maar sinds korte tijd. Voorheen was elk stukje lopen door de wei of in de stal erg lastig voor haar, want door haar toenemende ouderdom kon ze steeds slechter zien en nam de staar toe. “We hebben zo snel nog geen operatieafspraak kunnen krijgen”, legt eigenaresse Pam uit. “Golden Girl ging me aan het hart, zoals ze hevig gedesoriënteerd door de wei stuntelde en steeds weer tegen het hek of een ander obstakel opbotste.” Op het internet vond Pam uiteindelijk een oplossing die eigenlijk bedacht is voor blinde honden - een veiligheidsbeugel die met behulp van een vest wordt gedragen en als ‘stootgordel’ dient. Pam: “Ik heb contact opgenomen met de fabrikant, we hebben de maten opgenomen en een beugel voor Golden Girl laten ontwerpen. Ze leek meteen te begrijpen dat deze constructie haar zou helpen, want ze liet hem maar al te graag vrijwillig aantrekken.” Pam vindt dat haar beschermeling sindsdien

Het blinde schaap Golden Girl met haar persoonlijke veiligheidsbeugel.

volledig is veranderd. Golden Girl loopt veel zelfverzekerder door de wei. Om ervoor te zorgen dat zij de wachttijd voor de oogoperatie niet alleen hoeft door te brengen, heeft Pam Golden Girls beste vriendin Annabel een bel omgehangen. Zo kan ze zich altijd aan dat geluid oriënteren en haar vriendin vinden wanneer ze haar even kwijt is.

lijke ondersteuning van hun Schotse herdershond. Werner: “Onze Ziva heeft Hilda meteen in haar hart gesloten. Zij heeft haar afgelikt en direct geadopteerd.” Sindsdien zijn de twee onafscheidelijk. Soms ravotten ze samen als dolle honden door de wei. “Ziva doet de kleine Hilda echt goed”, zegt Werner, “maar uiteindelijk moet ze ook niet al teveel hondenmanieren van haar adoptiemoeder overnemen.” Om ervoor te zorgen dat Hilda een echt wild zwijn wordt, trekt ze binnenkort in in het nabijgelegen wildpark Donsbach. Daar wachten soortgenootjes en een groot bos dat heel geschikt is voor wilde zwijnen.

Lantaarnfeest **MET VERRASSINGEN**

In veel culturen ziet men de nachtelijke lichtjes als zielen van gestorven mensen. Maar daar waar deze sprookjesachtige lampjes de zomernachten doen oplichten, is juist sprake van leven. De zomer is het feestseizoen voor glimwormen. Waar zij dansen, is de wereld nog zoals hij hoort te zijn.

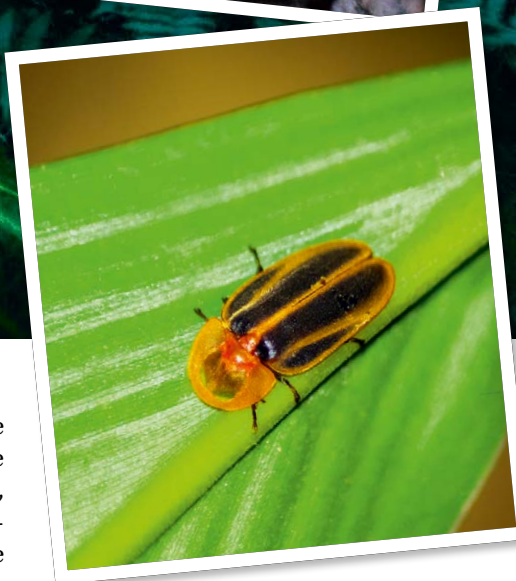

In grote groepen verlichten de
glimwormpjes de oeverbossen
van het Japanse eiland Shikoku.
De foto, die gemaakt is met een
lange belichtingstijd, legt dit
betoverende moment vast.

Lichtsporen van dansende mannetjes van de kleine glimworm, eind juni in de buurt van Erlangen.

Het licht ontstaat doordat twee chemische stoffen in het achterlijf van de kever op elkaar reageren.

Overdag zijn de kevers niet zo indrukwekkend om te zien.

rikaanse soort *Photuris* graag mannen-vlees lusten, hebben ze een trucje bedacht. Ze richten hun liefdeslampen op de knipperende vliegende mannetjes en daarmee tonen de vrouwtjes eigenlijk hun paringsbereidheid. Wanneer een *Photuris* mannetje de verlokking van zijn vermeende bruid niet kan weerstaan, valt hij regelrecht in de liefdesval, want

Glimwormen werden in volksverhalen soms aangezien voor dwaallichtjes.

ze eet hem helemaal op. Zoals de insectenonderzoeker Tom Eisner van de Universiteit in Cornwell vaststelde, gaat het hierbij niet alleen om een gratis maaltijd,

Iedere zomer rijdt Kei Nomiyama naar Shikoku, het kleinste eiland van de vier hoofdeilanden van Japan. Hier wacht de enthousiaste natuurfotograaf een wonderbaarlijk schouwspel. De oeverbossen van het eiland herbergen wellicht wereldwijd de grootste dichtheid aan glimwormpjes, ook wel vuurvliegjes genoemd. Zij betoveren het bos. Kei: "Wanneer ik het nachtelijk schijnen van de glimwormen zie, voel ik me alsof ik regelrecht in een sprookje ben beland." Hij stelt zijn camera in op vijf tot vijftien minuten belichtingstijd en kan zo droomachtige beelden vastleggen. Het zijn bijna schilderijen.

Gevoelig type

De wonderlijke betovering is echter slechts een bijkomstigheid, want Kei komt niet naar Shikoku om te dromen, maar om te werken. De biochemicus documenteert al sinds 2012 met zijn foto's de opkomst van vuurvliegjes. Door de foto's kun je ze tellen en de veranderingen in aantallen door de jaren heen bepalen. Dat is goed om te weten, want de bijzondere kevertjes zijn zogenoemde bio-indicatoren. In de top van de voed-

selpiramide behoren zij tot de dieren die zeer gevoelig zijn voor vervuiling van de atmosfeer. Vuurvliegjes zijn roofdiertjes, ze leven van insecten en andere geleedpotigen. Slakken, wormen en andere insectenlarven zijn hun hoofdvoedsel. Wanneer er in de prooidiertjes giftige stoffen zitten, dan vergiftigen zij uiteindelijk het organisme van hun jagers, wat dodelijk is. Toch lijkt de wereld op het Japanse eiland nog in orde. Het aantal vuurvliegjes laat sinds de afgelopen drie jaar namelijk normale schommelingen zien. In ons land hebben we slechts drie soorten vuurvliegjes: de grote-, de kleine- en de kortschildglimworm. Bij de grote- en kleine glimwormen kunnen alleen de mannetjes vliegen. De zware vrouwjes zijn ongeschikt om te vliegen, ze lokken de vliegende partners met verleidelijke lichtsignalen. Na de paring kan het mannetje verder vliegen en op zoek gaan naar andere bruidjes.

Dodelijke dame

Op sommige plaatsen is het zoeken naar een bruid door de mannelijke vuurvlieggen een bijzonder risicovolle activiteit. Omdat de vrouwtjes van de Noord-Ame-

Vleugels

Pyrocoelia praetexta. 1,5 cm lang. Bij veel soorten zijn alleen de mannetjes uitgerust met werkende vleugeltjes. Wanneer ze de lichtsignalen van een vrouwtje op de grond of in de bosjes ontdekken, vliegen ze er op af.

Lichtorgaan

Op het achterlijf zitten de lichtorganen. Zij hebben met 95 procent lichtuitstraling een hoger rendement dan moderne LED-verlichting.

Kort leven

Na twee tot drie jaar ontpopt de kever zich. Sommige soorten zijn voor dit korte leven slechts uitgerust voor de voortplanting en hebben mond noch spijsverteringsstelsel.

Voelsprieten

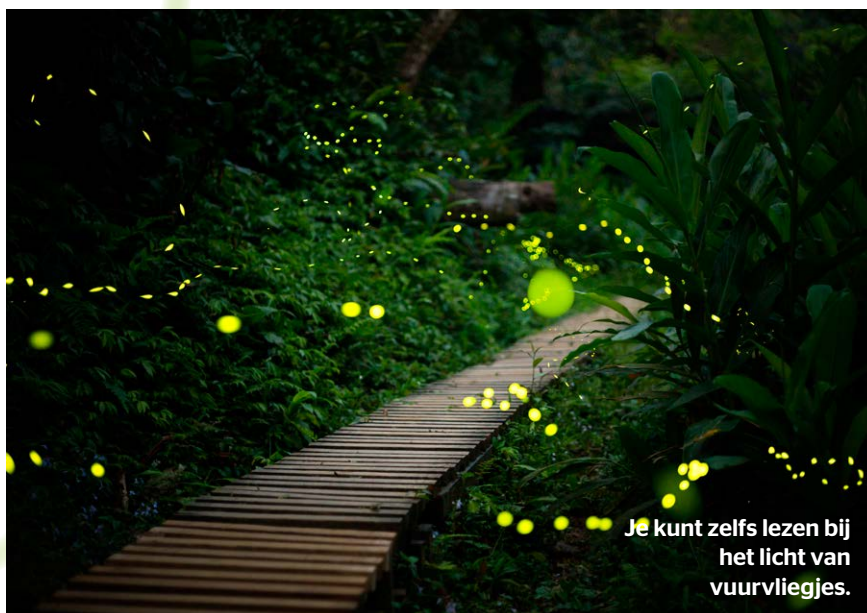
Niet overal is duidelijk zicht. Voelsprieten detecteren de geur van vrouwtjes op afstand en leiden de mannetjes dichterbij.

Raampjes

Aan de voorkant zitten twee niervormige lichte vlekken. Het zijn pigmentvrije 'raampjes', waardoor het licht van de vrouwtjes binnenvalt.

maar ook om een soort levensverzekering. Dit gedrag beschermt de vrouwtjes immers ook te allen tijde tegen spinnen en andere roofdieren. Want het licht van het Photurismannetje is giftig. Vanaf de geboorte ontbreekt het gif bij de vrouwelijke Photunis. Met het verslinden van een Photunismannetje zorgt de dodelijke dame ervoor dat ook

zij over het beschermende gif beschikt. De enzymen die voor bioluminescentie zorgen, hebben een naam: luciferase. Dit schrikt zelfs spinnen af wanneer zij een glimwormpje in hun net hebben gevangen. Overigens: eenmaal een kevertje eten heel veel soorten niet meer. Ze wijden zich in hun korte leventje uitsluitend aan de voortplanting. ❤️

Je kunt zelfs lezen bij het licht van vuurvliegjes.

ABONNEMENTEN & BESTELLINGEN

✉ NL: Postbus 7272, 4800 GG Breda
B: Meereigen 169, 2170 Merkssem

📞 NL: 076 - 530 17 22
B: 03 - 645 31 08

Openingstijden abonnementservice:
op werkdagen van 9:00 tot 13:00 uur.

@ abo.hvd@vipmedia.nl

HART VOOR DIEREN REDACTIE

✉ NL: Postbus 7272, 4800 GG Breda
B: Meereigen 169, 2170 Merkssem

🌐 www.hartvoordieren.nl en .be
twitter.com/hartvoordieren
www.facebook.com/hartvoordieren
www.instagram.com/hartvoordieren

@ redactie.hvd@vipmedia.nl

📞 +31 (0)76 - 530 17 13

Verkooprijks losse nummers: € 3,95

Jaarabonnement: € 39,50 (incl. verzendkosten).

* Opgave nieuwe abonnementen: www.hartvoordieren.nl of .be. Of tel. 0800-0996606 (NL).

* Abonnementen lopen tot wederopzegging tenzij anders vermeld en worden na afloop automatisch overgezet in een abonnement voor onbepaalde tijd (opzeggen kan wanneer u dat wilt). Kwartaalabonnementen gelden ook tot wederopzegging tenzij anders vermeld en worden telkens met een kwartaal verlengd.

* Opzegtermijn is in alle gevallen 1 maand.

Opzeggen abonnement: Schriftelijk, telefonisch of via e-mail naar de klantenservice (zie boven). Vermeld bij correspondentie zo mogelijk uw abonneenummer.

Adreswijziging: Schriftelijk of via e-mail bij klantenservice (zie boven), minimaal 1 maand van tevoren.

Nabestellen: Telefonisch bij klantenservice (zie boven) of via abo.hvd@vipmedia.nl

Hart voor Dieren wordt geleverd door boekwinkels, kiosken en per abonnement. Prijswijzigingen voorbehouden. Advertenties vallen buiten de verantwoording van de redactie en de uitgever. Onopgevraagd tekst- en beeldmateriaal wordt niet teruggezonden.

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen of vermenigvuldigd zonder uitdrukkelijke toestemming. Bij toestemming is bronvermelding verplicht.

Hart voor Dieren verschijnt maandelijks bij Vipmedia Publishing & Services, Postbus 7272, 4800 GG Breda, Nederland (Handelsregister Breda 39.731). Hart voor Dieren wordt samen met Ein Herz für Tiere in Europees verband uitgegeven.

© Copyright Ein Herz für Tiere Media GmbH, Ismaning

De door u verstrekte adresgegevens worden opgenomen in ons gegevensbestand. Dit bestand wordt gebruikt voor het uitvoeren van de met u afgesloten overeenkomst. Daarnaast kunnen wij uw gegevens gebruiken om u in de toekomst informatie te verschaffen over producten en diensten van onze eigen onderneming. Als u hier bezwaar tegen heeft, kunt u dit kenbaar maken door contact op te nemen met onze klantenservice via abo.hvd@vipmedia.nl of per post.

COLOFON

Hoofredactie: Nique Allsopp-Hanskamp
E-mail: nique.allsopp-hanskamp@vipmedia.nl

Eindredactie: Lidy Verdoolaeghe

Aan deze uitgave werkten mee: Els Adams, Helen Zimmermann, Dr. Utz Anhalt, Jutta Aurahs, Dr. Margit Brand, Ann Castro, Markus Hellkötter, Claus Schmidt

Vormgeving: Nique Allsopp-Hanskamp, Anna Lena Ibis, Christian Fuchsberger, Andrea Pfeifer

Redactiesecretariaat & traffic:
Helen Zimmermann, tel. (0031) (0)76 - 530 17 13
E-mail: helen.zimmermann@vipmedia.nl

Verantwoordelijk uitgever: Ed Bruijns

Advertentie acquisitie:
NL: Susan van Ham, Postbus 7272, 4800 GG Breda
Tel. 06 - 39 64 36 68

E-mail: susan.van.ham@vipmedia.nl
BE: Peter de Vester, tel. 03 - 326 18 922 170
E-mail: peter@moizo.be

Marketing: Ed Bruijns, tel. +31 (0)76 - 530 17 14
E-mail: ed.bruijns@vipmedia.nl

Druk: RR Donnelley, Krakau
Distributie losse verkoop Nederland: Betapress BV
Distributie losse verkoop België: Imapress

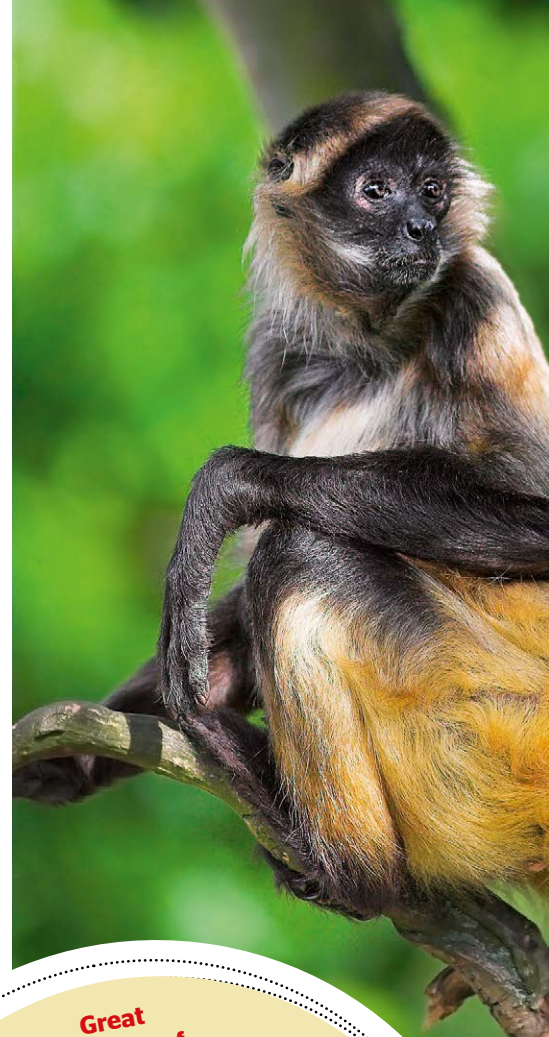

♥ WIST JE DIT?

Nieuw record 100 ballonnen kapot in 39.08 seconden

De Amerikaanse hond Twinkie uit Californië heeft een nieuw wereldrecord ballonnen kapotmaken op haar naam gezet. De Jack Russell terriër wist in 39.08 seconden honderd ballonnen kapot te maken. Daarmee verbetert de

hond het oude record van 41.67 seconden. Het record is opgenomen in het Guinness World Record-boek. Het kapotmaken van ballonnen zit in de familie: in 2005 en 2008 was de moeder van Twinkie recordhouder.

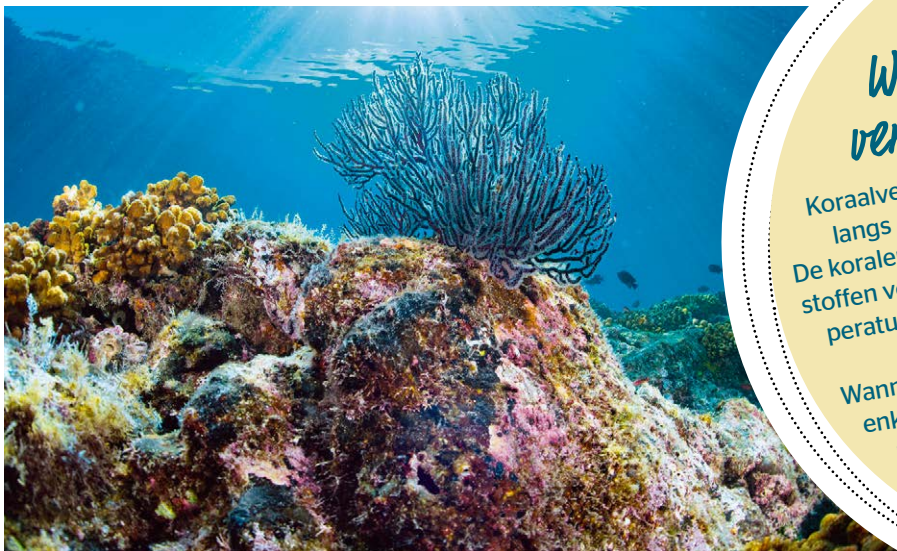

Great Barrier Reef

Wereldnatuurentgoed verkeert in groot gevaar

Koraalverbleking – 93 procent van de koraalriffen langs de Australische kust is erdoor getroffen. De koralen leven in symbiose met algen, die voedingsstoffen voor hen afgeven. Bij een stijgende watertemperatuur produceren ze echter giftige stoffen. Het gevolg: de koralen worden wit. Wanneer de temperatuur vervolgens niet binnen enkele weken daalt, kunnen de algen zich niet meer herstellen en sterven de koralen af. En zo gaan de koraalriffen voor altijd verloren.

Foto's: Alamy/© Kevin Schafer, Shutterstock/Andrea Izzotti/Kokhanchikov/Rolf_52, Tierfotoagentur/M. Zindl, Desi/Shutterstock

Overigens

Krijgende wapiti's

Wapiti's zijn de Noord-Amerikaanse familieleden van het edelhert. Ze brullen niet, ze krijzen. Het geluid doet denken aan dat van Sauron in 'The Lord of the Rings'. Raadselachtig is dat ze met hun lichaamsgrootte van circa 1,5 meter eigenlijk een veel diepere toon zouden moeten laten horen. Het diep brullen is er wel, maar het geluid verandert wanneer het door de neusgaten naar buiten komt.

Apert op drijvende eilanden

Primateen hebben zich op het Zuid-Amerikaanse continent gevestigd vanuit Afrika. Onderzoekers vermoeden nu dat zij op 'zwemmende eilanden' van plantenmateriaal over de Atlantische oceaan dreven. 36 miljoen jaar geleden was de oceaan veel smaller – de afstand was een stuk kleiner dan deze nu is.

Gestuurd door geurtjes

GERAFFINEERDE PLANTEN

Wanneer apen vruchten eten, verspreiden ze met hun ontlasting de zaden daarvan. Het is dus in het voordeel van planten om de primaten naar zich toe te lokken wanneer de vruchten rijp zijn.

Biologen hebben samen met Dr. Omer Nevo van het Duitse Primatencentrum in Göttingen vastgesteld dat planten met verschillende vruchtgeuren heel exact aangeven wanneer de vruchten klaar zijn om geplukt te worden. De onderzoekers ontdekten dat de voor het onderzoek ingezette slingerapen aan de hand van die geuren rijpe en onrijpe vruchten van elkaar kunnen onderscheiden. Zij herkennen dit op betrouwbare wijze aan de hand van geur, en niet aan het uiterlijk van de vrucht. "De geur heeft een belangrijke ecologische functie", aldus Nevo. "Planten waarvan de zaden met name door vogels verspreid worden, geven geen geuren af." Dat zou ook geen zin hebben, want de meeste vogels hebben amper een neus om van te spreken.

Overdragen ziekten van vogel op mens Hybride steekmug

Weense wetenschappers hebben in Oostenrijk een steekmugkruising (hybride) ontdekt, die bloed van zowel vogels als mensen opzuigt. Het gevaarlijke daaraan is dat ziektes zoals het westnijlvirus van onze gevederde vrienden op ons kunnen worden overdragen. Gelukkig is het aantal van deze hybride steekmuggen nog erg gering. Desondanks is het raadzaam voor mensen om zichzelf ter plekke te beschermen. Het beste is het om de muggen geen mogelijkheid te bieden om te broeden in het stilstaande water van bijvoorbeeld regentonnen.

Zorgen om de eilandvos

Eilandvossen, die uitsluitend voorkomen op de Channel Islands voor de kust van Zuid-Californië, hebben een extreem geringe genetische variatie. Dit maakt het overleven van de soort erg lastig. Het aanpassingsvermogen van de vossen bij veranderingen in het milieu is bijzonder beperkt.

**ACHTERHOEK/
WINTERSWIJK** sfeervolle 6 p. bungalow met grote omheinde tuin. huisjeboompjehondje. nl 0543-517266

LEMMER A.H. IJSELMEER FR.

Luxe inger. bung. omh. tuin, huisd. mag mee. Strand-vissen-wandelen vanaf € 200 p.w. www.frieslandverhuur.nl 0513-631798

VAK. MET HUISDIEREN (max. 6) bosbung. of boerd./omh. tuin 4500m2.

Alle comf. gratis wifi, direct in bos. Nieuw: Steenuil, 6 pers. 3200 m2 weekend of midw. v.a. € 150 incl. Tel.06-53975119 of www.hippo-bungalow.nl

TE HUUR: VRIJST. 6 PERS. BUNG. in mooi, rustig park in de bossen van Winterswijk. Honden/huisdieren welkom, omheind terrein: www.bosvakantie.nl Wilt u meer weten: tel.: 0543-515656 g.Overbekking@chello.nl

TH: GEZELLIG VAK. HUIS

in Norg (DR). Berging aanw. 1 km van centr. 2 honden toegest. Mooie wandelgelegenh. 055-5214642 NL

Plaats hier je advertentie

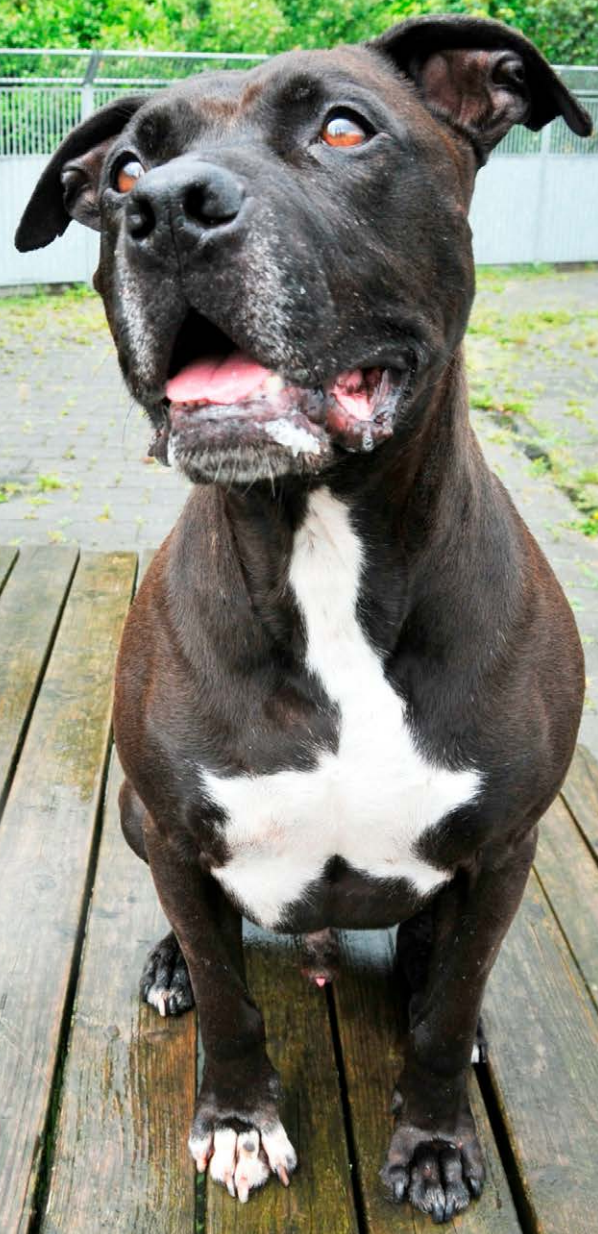
**Sluiting Hart voor Dieren
9/2016: 3 augustus**

Voor meer informatie over adverteren in de Vlooiemarkt: helen.zimmermann@vipmedia.nl of tel. +31 (0)76 - 530 17 13

DASCH IS DE ULTIEME LANGZITTER

Dasch is al een asielzitter sinds 2011. Zijn verhaal is erg treurig, al zou je dat aan zijn vrolijke koppie niet kunnen ontfutselen. Hij is dol op mensen en een echte levensgenieter. Helpen jullie hem mee aan een thuis?

Laten we beginnen bij het begin. Dasch werd geboren in november 2007. In mei 2011 werd deze Staffordshire pechvogel binnengebracht in Dierenasiel Zuidwolde, met een dierenambulance nota bene. Niet omdat hij ziek was, maar omdat hij was weggelopen en 'opgepakt'. Na controle bleek dat hij afkomstig was uit het dierenasiel van Leeuwarden, van waaruit hij eerder geplaatst was. Hij was echter weggelopen bij zijn eigenaren en wegens omstandigheden kon hij niet naar hen terug. En sindsdien wacht Dasch in Zuidwolde op een lief baasje.

Het lukt maar niet om de juiste match te vinden

Jaren in een asiel zitten... dat gaat je als hond niet in de koude kleren zitten. Ook al zijn de mensen die er werken lief voor

je en word je goed verzorgd, het liefst wil je natuurlijk een eigen thuis met baasjes die zich liefdevol en intensief met jou bezighouden. Je wilt onderdeel uitmaken van een 'roedel', een eigen gezin. Hoe men ook z'n best doet voor deze knul, het lukt maar niet om de perfecte match voor hem te vinden. En het is echt zijn schuld niet. Dasch doet zijn uiterste best en is een juweel van een hond. Misschien kunnen lezers van Hart voor Dieren helpen hem onder de aandacht van de potentiële baasjes te brengen. Jullie denken mee en hebben een groot hart voor dieren. Mogelijk kunnen we met vereende krachten deze stakker op de juiste plek krijgen.

Een vrolijke knul, die stapel is op mensen

Dasch is een vrolijke jongen en hij is sta-

peldol op mensen. Dat toont hij door met ze te spelen en uitgebreid met ze te knuffelen. Hij vindt iedereen even leuk en is een echt gezelligheidsdier. Dasch is ook dol op luieren. Wat dat betreft lijkt hij meer op een werkschuwe Bulldog. Maar de terriër in hem is ook nog aanwezig: Als hij iets niet wil, dan moet je van goeden huize komen om hem ervan te overtuigen om het wel te doen. Dat is soms ook de charme van dit ras.

Wandelen in de regen? Liever niet!

Dasch gaat graag mee wandelen, behalve als het regent. Wat dat betreft is hij net een mens. Ook rent hij graag mee naast de fiets, maar dan wel op zijn eigen tempo: een rustig drafje. Je moet geen snelheidsrecords willen breken met hem.

Regelmatig samen wandelen en de wereld ontdekken in al zijn geuren en kleuren is een genot voor deze jongen. Staffs hebben een grote behoefte aan lichaamsbeweging. De meeste zijn ook dol op actie. Dasch houdt wel van bewegen, maar 'actie' is een groot woord wat hem betreft. Zo is zwemmen een van zijn favoriete bezigheden, al

lijkt het meer op rondobberren in de sloot. Ieder zijn ding, toch? We hoeven niet allemaal topatleten te zijn.

Dasch kan niet goed omgaan met andere dieren

Dasch heeft moeite met alleen zijn, wat niet zo raar is na al die tijd in het asiel. Maar de asielmedewerkers hebben gemerkt dat hij daar in de hondenhuiskamer, vergezeld van een lekker bot, een stuk minder moeite mee heeft. Een kennel is voor Dasch geen geschikte plek, hij vindt het maar niets. Een bench evenmin, hij laat zijn afkeur daarover blijken door er steeds weer uit te ontsnappen. Hij wil duidelijk wat ruimte en gezelligheid in zijn leven. Dat maakt even alleen zijn natuurlijk een stuk verdraaglijker. Dasch kan niet goed met andere dieren overweg. Hij reageert flink op soortgenoten, maar is tijdens een wandeling door een ervaren hondenbegeleider wel goed af te leiden. Bijvoorbeeld door een zoekspelletje of door op afstand van de andere hond te blijven. Ook aan katten heeft Dasch een broertje dood. Het liefst zou hij dan ook op een plek terecht komen waar geen andere huisdieren zijn.

Dasch is zindelijk, kent de basiscommando's en kan mee in een auto. Samenleven met kinderen zou kunnen, als ze al wat ouder zijn (+12 jaar). ♥

IK BEN DASCH

Ras:

Staffordshire terriër

Geslacht: reu (gecastreerd)

Leeftijd: 8 jaar

Herkomst:

Dasch was eerder geplaatst, maar liep weg en zit inmiddels al sinds 2011 in het asiel.

Bijzonderheden:

Groot mensenliefhebber; houdt van spelen, wandelen en luieren. Kan niet overweg met andere honden. Heeft liefst een ervaren baasje nodig.

Asiel:

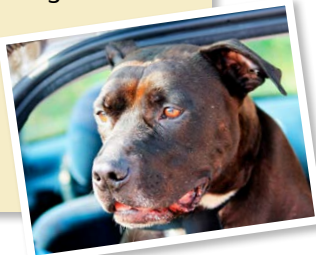
Dierenasiel Zuidwolde Noordwolderweg 51a, 9785 AR

Geopend: Zuidwolde

maandag, dinsdag, woensdag, vrijdag en zaterdag van 13.00 tot 15.30 uur.

Tel.: +31 - (0)50-301 2871

Website: groningen.dierenbescherming.nl

GEPLAATST: DIERENTEHUIS EDE

Hoe verging het Sul en Toto uit De Hof van Ede?

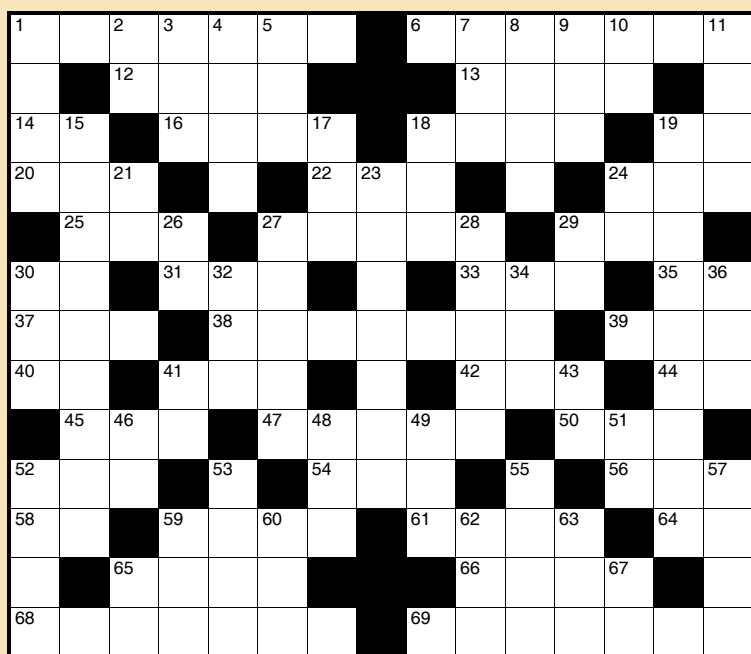

Voor onze juni-uitgave waren we te gast bij Dierentehuis De Hof van Ede en ontmoetten we de zelfstandige goedzak Sul (rechts) en 'oudje' Toto (links). We waren heel blij om te horen dat Sul inmiddels geadopteerd is. Eindelijk een thuis voor die schat van een Anatool! Helaas was er voor Toto, het leeuwjtje in schaapskleding, geen serieuze interesse. Daarom doen we nogmaals een oproep voor haar. Toto is klein en lief. Omdat ze voorheen erg verwend werd, is ze niet zo gewend aan leiding. Ze kan goed met kinderen, katten en soortgenoten overweg. Neem voor meer info contact op met De Hof van Ede via tel. +31 (0)318 - 612 705.

> Speelwijze

Breng letters uit de puzzel over naar de hokjes met het corresponderende nummer. Mail de oplossing samen met je adresgegevens voor 20 augustus naar het e-mailadres hvd@vipmedia.nl o.v.v. 'Puzzel'.

© www.puzzelpro.nl

6	53	69	1	27	52	39	61	33	18	55	4	37	22	57
---	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----

Horizontaal: 1 stumper 6 Europeaan 12 koppel 13 melkklier 14 getijde 16 advies 18 verheven stand 19 spil 20 tijdstip 22 hevig 24 stuk stof 25 een weinig 27 inwendig orgaan 29 deel v.h. hoofd 30 met dank 31 papegaai 33 teer 35 Japans bordspel 37 mager 38 globe 39 ontkenning 40 namelijk 41 Engelse titel 42 nageslacht 44 nummer 45 koraalbank 47 stemming 50 gravin van Holland 52 binnenschip 54 Engels bier 56 knaagdier 58 motorraces 59 voorteken 61 handeling 64 titel 65 vergrootglas 66 lijfeigene 68 knijpbril 69 veldtoilet.

Verticaal: 1 sip 2 a priori 3 voertuig 4 zuivelproduct 5 jaartelling 7 bejaard 8 inwendig orgaan 9 haarsmeer 10 slee 11 keukengerei 15 opossum 17 duinvallei 18 Turks bevelhebber 19 genoeglijk 21 zangnoot 23 enigma 24 Chinese munt 26 blijkens de akten 27 vis 28 indruk 29 kosten koper 30 laag 32 gebouw in Amsterdam 34 profeet 36 ijzerhoudende grond 41 science fiction 43 rondhout 46 ego 48 aanhanger 49 plechtige gelofte 51 titel 52 koraaleiland 53 slotwoord 55 deel v.e. bijenkorf 57 deel v.e. trap 59 deel v.e. naald 60 pl. in Gelderland 62 op de wijze van 63 mannetjesbij 65 lage rivierstand 67 ter inzage.

De actie loopt tot 20/8/2016. De winnaar krijgt automatisch bericht. Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd.

Hart voor Dieren geeft **een hondenkussen** weg (beige) van 100 x 70 cm.

De hoes is afritsbaar en wasbaar. Los snel de puzzel op en doe mee!

Niet gewonnen en toch een mooi kussen voor je hond? Dat kan!

Neem een abonnement op Hart voor Dieren en kies een welkomstgeschenk naar keuze. Je betaalt voor een jaarabonnement (12 nummers) slechts € 39,50 i.p.v. € 47,40 in de winkel. Als Hart voor Dieren-abonnee profiteer je van vele voordelen: Je krijgt het magazine automatisch thuisbezorgd, je hebt speciale abonneevordelen, je krijgt korting in de online shop en je maakt als eerste kans op mooie prijzen. Kijk op blz. 30 of surf naar: hvd.mijntijdschrift.net

FAITH IS OP ZOEK NAAR LIEFDE EN RUIMTE

Faith heeft het niet makkelijk gehad. Ze kent daardoor het asiel inmiddels van binnen en buiten. Nu is het zaak om voor haar de juiste baas te vinden!

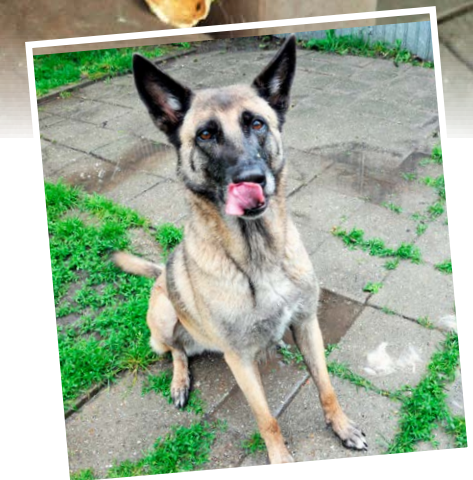
Faith is een trouwe, gesteriliseerde Mechelse herder dame van tien jaar oud. Zij verblijft in Dierenasiel Zuidwolde, waar ze al eerder heeft gezeten. In 2010 werd ze afgestaan omdat haar eigenaren te weinig tijd en ruimte voor haar hadden. Destijds vond ze al na twee maanden een nieuw plekje op een boerderij. Begin vorig jaar kreeg ze daar een nestje van zeven puppy's. In september van 2015 werd Faith echter opnieuw afgestaan omdat ze de katten van het gezin als prooi ging behandelen. Voor die tijd kon ze al niet overweg met andere

kleinere dieren, waaronder kippen, konijnen en kleine soortgenootjes. Maar met het steeds groter wordende 'kattenprobleem' werd het lot van Faith bezegeld en keerde zij terug naar het asiel, waar ze nu alweer negen maanden zit te wachten op een baasje. Dit alles maakt van Faith dan ook een absolute langzitter.

Ze wil graag de ruimte

Faith is een ondernemende herder en ondanks haar leeftijd verkeert ze nog in uitstekende conditie. Ze gaat graag mee wandelen en is dol op tennisballen. Apporteren is één van haar grote hobby's, net als zwemmen. Tijdens het wandelen trekt ze wel aan de lijn, maar Faith luistert goed en dit is dus af te leren. Je kunt haar goed afleiden tijdens het lopen als andere dieren jullie pad kruisen. Met grote soortgenoten gaat Faith wisselend om, de kans op een goede 'klik' is het grootste met een reu.

Faith is waaks en zou graag ergens wonen waar ze de ruimte krijgt, waar geen andere dieren zijn en waar ze de rest van haar leven mag blijven. Na alle stennis en heen

en weer naar het asiel, heeft ze dit nu echt nodig. Je kunt een hond als Faith niet steeds maar blijven terugbrengen naar het asiel als alles niet op rolletjes loopt. Dat heeft gevolgen voor haar geestelijk welzijn. Weet dat je aan haar een vriendin voor het leven hebt en behandel haar met liefde en respect. Dat heeft zij verdiend!

Faith kan bij kinderen geplaatst worden en is zindelijk. Ze rijdt probleemloos mee in de auto en kan alleen thuis zijn.

Faith is een geweldige hond voor liefhebbers van het Mechelse herder ras. Heb je interesse? Kijk dan voor de gegevens van het asiel op bladzijde 65. ♥

OTTO EN RICO UIT ZUIDWOLDE

RICO

OTTO

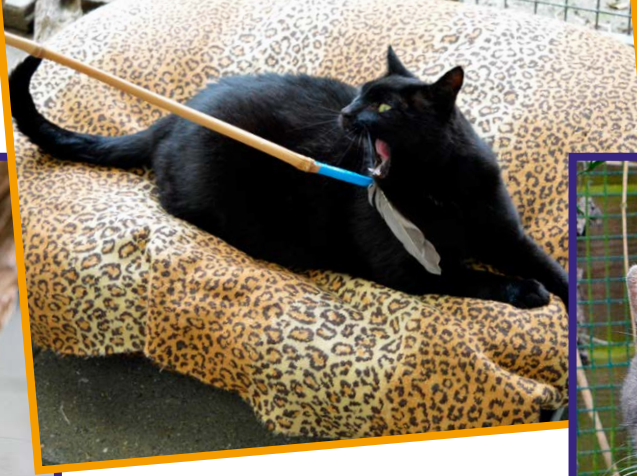
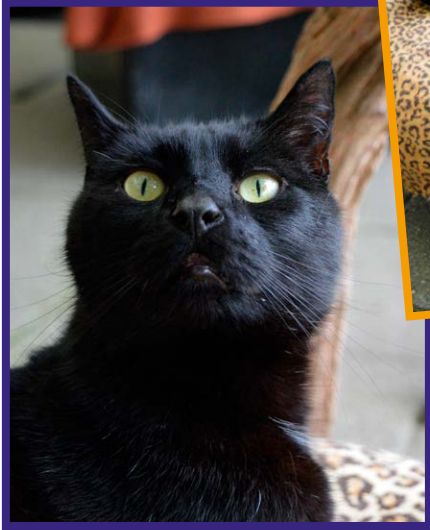
Sommige mensen zijn dol op alle dieren, maar weten helaas niet wanneer te stoppen. Ze blijven dieren verzamelen en naarmate het aantal kostgangers toeneemt, gaat de kwaliteit van de zorg voor de viervoeters achteruit. Dat gaat vaak geleidelijk en men merkt het zelf niet. Maar dieren merken het des te meer ...

Otto is een senior. De gecastreerde kater kwam in december 2015 als zwerver terecht in Dierenasiel Zuidwolde. Men schat daar dat hij zo'n tien jaar oud is. Toen hij nog nieuw was in het asiel, was hij erg teruggetrokken en angstig. Maar na een tijdje begon hij in te zien dat zijn verzorgers het beste met hem voor hadden en liet hij zich steeds meer van zijn tamme kant zien. Langzaam maar zeker veranderde hij van 'verwilderd' in 'voorzichtige knuffel'. Hij ontspande zich steeds meer en begon zelfs een beetje te genieten van het knuffelen. Otto kwam

los! We zijn nu een half jaar verder en Otto geniet met volle teugen als hij geaaid wordt door mensen die hij kent. Bij vreemden is hij nog wat terughoudend, maar als je hem wat tijd gunt stelt hij zich voor je open. Nog iets waar Otto erg van kan genieten, is het buitenleven. Binnen is hij wat gespannen en is hij omgeven door andere katten met wie hij niet per se zo goed kan vinden, buiten komt hij helemaal tot rust. Hij snuffelt aan het gras, gaat er heerlijk bij liggen en geniet volop van de frisse lucht. Otto is duidelijk een buitenmens.

Dat neemt echter niet weg dat Otto maar al te graag een fijne relatie zou willen hebben met een liefhebbend baasje, dat hem aait en hem liefdevol opneemt. Een van de redenen dat Otto zich nog steeds in het asiel bevindt, is dat hij met een wat mindere gezondheid binnencam en inmiddels een lange behandeling achter de rug heeft. Bij interesse licht het asiel zijn medische achtergrond graag uitgebreid toe, zodat de keuze voor Otto een weloverwogen beslissing kan zijn. Voor Otto wordt een rustig huis gezocht, zonder kleine kinderen. Doordat hij nogal gestrest op andere dieren reageert, zou

een huishouden zonder andere dieren voor hem optimaal zijn. Een huishouden waarin hij in zijn eigen tempo mag wennen en zelf mag beslissen wanneer hij de volgende stap wil zetten.

Rico is een jonge god

Rico is een jonge gecastreerde kater, die door het asiel op een leeftijd van vier jaar is geschat. Hij werd afgelopen december als zwerver door de dierenambulance opgehaald uit een omgeving waar hij vol-

gens bewoners al een aantal maanden rondzwierf. Zowel daar als in het asiel is gebleken dat Rico niet veel prijs stelt op zijn soortgenoten. Vechtpartijen zijn hem dan ook niet onbekend. Mensen zijn bij hem daarentegen wel erg geliefd. Knuffelen is één van zijn favoriete bezigheden. Wel heeft Rico een aantal 'knoppen,' die bij het indrukken kunnen resulteren in bijten - waarna hij weer onschuldig bij je komt voor het vervolgen van de knuffelsessie. Het is onbekend waarom Rico af en toe zo hard kan bijten, vooral omdat hij direct daarna weer je beste maatje is en het dus absoluut geen persoonlijke aanval lijkt. Wel kun je zien *wanneer* Rico zo uitvalt: wanneer je hem afgeleid aait of wanneer je aan bepaalde plekken op zijn lichaam komt. Je moet dus goed opletten hoe je hem benadert. Heb je hem eenmaal leren kennen en weet je precies wat hij wel en niet fijn vindt, dan heb je er een kat bij die ontzettend graag aan je zijde wil zijn en jou het liefst overal wil volgen. Op schoot kruipen, lekker op je schouder hangen of samen met een veerstokje spelen: Rico is van de partij. Het is in het asiel overduidelijk dat Rico erg veel energie heeft en dat hij die ook kwijt moet kunnen. Hij komt graag buiten en onderzoekt daar het liefst ieder hoekje. Hij vindt het ook fijn om in het gezelschap van mensen te zijn, maar zal net zo graag in zijn eentje op ontdekkingsstocht gaan. Omdat hij redelijk fel op andere katten kan reageren, lijkt een woning in een rustige, katvrije omgeving voor Rico het meest geschikt. Zo heeft hij zo weinig mogelijk met andere katten te maken en ziet hij zich ook niet genooddaakt om constant te vechten. Aangezien Rico, als je hem nog niet kent, soms flink toeslaat, lijken kinderen voor hem geen goede match. Een huis met één of meerdere volwassenen zou voor Rico optimaal zijn. Een plek waar hij volop zijn knuffelige zelf kan zijn. ❤️

DIERENASIEL ZUIDWOLDE

Adres:

Noordwolderweg 51a
9785 AR Zuidwolde (Drenthe)
Tel.: +31 (0)50 - 301 2871

Geopend:

Maandag, dinsdag, woensdag,
vrijdag en zaterdag van 13.00 tot
15.30 uur

Website:

[groningen.dierenbescherming.nl](http:// groningen.dierenbescherming.nl)

GEPLAATST: DIERENTEHUIS EDE

Kitty heeft een thuis gevonden. Nu Ojisan nog!

Onlangs waren we te gast in Dierentehuis De Hof van Ede, waar we Ojisan (rechts) en Kitty (links) ontmoetten. Tot onze grote vreugde blijkt dat Kitty geplaatst is. Joepie!

Maar met Ojisan (Japans voor 'opa') wil het maar niet lukken. Hij is een voortreffelijke huisgenoot en wordt geschat op vijftien jaar. Zijn typische 'katergeur' kon wel eens liggen aan het feit dat hij stiekem nog een teelbal heeft verborgen in zijn buik. Het asiel heeft daarom actie ondernomen en hem chemisch laten castreren. Ojisan leeft het liefst in een huishouden zonder soortgenootjes en verkeert in uitstekende conditie. Heb je interesse in deze super lieve kat? Neem dan contact op met Dierentehuis De Hof van Ede via tel. +31 (0)318 - 612 705.

Meer humaniteit tegenover dieren

Help de dieren!
Rek. nr: 59.03.02.558

 www.vier-voeters.nl www.facebook.com/FourPaws.NL

 www.vier-voeters1.hyves.nl www.twitter.com/viervoeters

Over uitgave 06/2016 'Nooit meer stress!'

Beste Hart voor Dieren, allereerst: ontzettend leuk, die reportage over het houden van meerdere huisdieren! Ik heb van 1992 tot 2009 altijd meerdere cavia's in huis gehad. In 1996 kwam er onverwachts een kat bij, die de kleintjes als 'inboedel' zag en hen uit de weg ging. De daaropvolgende kater was al iets minder terughoudend tegen de twee konijnen die we destijds hielden en stak regelmatig zijn pootje in hun verblijf. Maar als de nijnen 's avonds los liepen, was hij in geen velden of wegen te bekennen. De kater die daarna kwam, was vrijwel altijd buiten en bekeek onze kleine huisdieren met gepaste argwaan vanaf een afstandje.

Onze huidige katers zijn Soos, die we op en leeftijd van tien maanden uit het asiel haalden, en de tien jaar oude Chico. Beide zijn binnenkatten en voelen zich prima op hun gemak in het gezelschap van onze konijnen. We hebben nooit problemen, zoals de bijgaande foto aan-

toont. Lieve groetjes uit Barendrecht en bedankt voor jullie mooie magazine, waar ik al vele jaren op geabonneerd ben.

Astrid Rostock

Lieve lezers,

Ons magazine kan alleen maar goed zijn en blijven als jullie je mening blijven delen, opmerkingen insturen en brieven schrijven. Hartelijk dank voor het meedenken!

Wil je ook iets delen met ons? Stuur dan een e-mail naar:

redactie.hvd@vipmedia.nl

We horen graag van je.

Redactie Hart voor Dieren

De leukste hond van Nederland

Super trots

Super blij en onwijs trots. Het voelt bijna alsof ik zelf de miss verkiezing heb gewonnen, alleen dan nog beter. Want wij weten toch allemaal hoe fijn het voelt om trots te zijn op je eigen hond? Tosja is de leukste hond van Nederland 2016 geworden. Tijdens DoggyDays hebben wij deelgenomen aan 'De leukste hond van Nederland verkiezing'. Natuurlijk vindt iedereen zijn eigen hond altijd de leukste, maar dan moet je ook nog de jury en het publiek weten te overtuigen. De jury beoordeelt de mentale en lichamelijke gezondheid en kijkt ook naar het uiterlijk. Ik ben zelf hondentrimster en zorgde er dan ook zelf voor dat Tosja netjes getrimd op DoggyDays verscheen. Er hadden zich 75 honden ingeschreven. Je loopt over de dogwalk en laat je hond aan de jury zien. Uiteindelijk behalen we met Floyd (Basset) en Harvey (Rottweiler) het podium. En dan is het aan het publiek: wie het meeste applaus krijgt, die wint. En zo won Tosja de leukste hond van Nederland verkiezing 2016! Tosja is een straathondje uit Polen en woont alweer 7 jaar bij ons. Dankjewel dat Tosja mag schitteren in jullie blad.

Mariska in 't Hout

Wereldwijd dieren
beschermen kunnen
we niet zonder jou

Geef voor dieren in nood.

► worldanimalprotection.nl/doneren

REDDING VOOR GEDUMPTTE, BANGE HOND

VALENTINA: EINDELIJK VEILIG

Tijdens een reportage over het lot van galgo's in Spanje, maakte Karen Soeters kennis met Valentina, een hond die op de vlucht was nadat men haar had getracht op te hangen.

Hoe het verhaal van Valentina verder ging, lees je hieronder.

Wat heb ik uitgekeken naar deze dag! Valentina de hond waar ik in Spanje het touw van haar nek heb gesneden waarmee ze haar meerdere keren geprobeerd hebben op te hangen, is eindelijk in Nederland. Maar wat is ze bang. Een dier dat het vertrouwen in mensen volledig heeft verloren. En geef haar eens ongelijk. Volgens de lieve mensen van Greyhounds in Nood Nederland (GINN) die haar gaan opvangen, heeft Valentina mij herkend. Ik voel het in mijn hart als ik bedenken wat mensen haar hebben aangedaan. Maar wat wil je ook met zo'n verleden. Even ter herinnering: Een paar maanden geleden was ik in Spanje om een reportage

te maken over het lot van de galgo's. Deze honden worden gebruikt voor de jacht op konijnen en hazen. Daar zit voor de jagers, de galguero's, een belangrijk wedstrijdelement in. Welke hond kan de haas of het konijn het snelste pakken?

Maanden op de vlucht

Om de honden snel te maken worden ze op de meest gruwelijke wijze getraind. Zo worden ze vaak aan een ketting achter de auto gehangen en dan wordt er steeds harder gereden. Na drie jaar zijn veel honden op en daarom worden ze aan het einde van het jachtseizoen massaal gedumpt of

gedood. Volgens een voorzichtige schatting gaat het om zeker 50.000 honden per jaar. De galgo wordt gezien als een instrument. Als het niet meer voldoet, gooi je het weg.

Tijdens mijn verblijf in Spanje ben ik onder andere mee geweest met een reddingsactie van een groepje vrijwilligers van Almanimal VA. Al maanden werd een gedumpte hond gesignaleerd in een dorp.

Links: Valentina, toen ze op de vlucht was met het touw strak om haar nek.

De vrijwilligers konden drie weken een vangkooi lenen, maar de keer dat ik mee ging was echt de laatste dag. Ze hadden er een hard hoofd in dat het ging lukken, maar wilden het toch proberen.

Ze gaf het op

Net toen we de vangkooi hadden opgezet, werden we gebeld dat ze was gesignaleerd op een bouwterrein. We zijn er meteen naartoe gereden en dachten haar nu makkelijk te kunnen vangen, maar dat viel dus enorm tegen. We zijn uren bezig geweest om haar te lokken met eten en andere honden maar zonder enig resultaat.

Maar ineens kwam ze weer tevoorschijn. Dat moment kan ik mij nog zo goed herinneren. Ze begon te rennen. Er was iets veranderd in haar houding. Ze liep naar een hondenhok op het terrein en ging er in zitten, tegen de achterwand van het hok geplakt. Ze had het opgegeven. 'Doe maar met mij wat moet', leek ze te denken. Wat een emotioneel moment was dat! Ik ben bij haar in het hok gekropen en heb geprobeerd haar gerust te stellen. Daarna heb ik met een mes het touw dat zo vreselijk strak om haar nek zit losgesneden. De eigenaar van het terrein vertelde dat ze haar daarmee meerdere keren hebben geprobeerd op te hangen. Dit is het leven dus hier voor galgo's. 50.000 honden per jaar, zo op straat gooid. Valentina staat voor mij symbool voor wat mensen galgo's en trouwens ook podenco's, 'the great forgotten', aandoen in Spanje.

Ik wilde dat ze naar Nederland zou komen om hier een fijn tweede leven te krijgen. Ik heb het haar beloofd toen ik in het hok bij haar ben gaan zitten.

Alles op alles

Mensen die mij kennen, weten dat ik als ik zoiets beloofd heb ik ook alles op alles zet om het voor elkaar te krijgen. Ik heb mensen vrees ik zo tot wanhoop gedreven dat ze zelfs hebben aangeboden naar Spanje te rijden om haar op te halen. Maar gelukkig was dat niet nodig en is ze met Fermin Perez Martin, de oprichter van hondenopvang Scooby, eindelijk naar Nederland gebracht.

Het gaat nu goed komen met haar. Ik heb alle vertrouwen in GINN. Wat een liefdevolle organisatie is dat. En sorry, helaas geen foto's van Valentina zonder mij. Ik wilde haar niet meer loslaten. Maar ik moest. Nu gaat ze het echt fijn krijgen. Ik zou haar dolgraag zelf willen adopteren, maar ik kan haar met mijn werkende leven van soms wel zeven dagen per week geen stabiel leven bieden. Voor mijn Labrador Wolfje, die overal mee naar toe gaat en bijna alles wel gezellig vindt, is dat geen probleem. Maar voor een hond met zo'n verleden is dat geen vooruitgang.

Zojuist kreeg ik de eerste foto's van haar bij de opvang al doorgestuurd. Ze lijkt iets meer ontspannen. Het gaat goed komen met Valentina. De hond die voor mij symbool staat voor wat galgo's en podenco's wordt aangedaan in Spanje. ❤️

KAREN SOETERS (PIEPVANDAAG.NL)

Valentina helpen?

De reportage over het lot van de galgo's zal in het najaar online komen bij PiepVandaag.nl. Als je Valentina wilt helpen, dan is een donatie aan GINN heel fijn: **NL58ABNA0534240402 t.n.v. Stichting Greyhounds in Nood Nederland te Utrecht onder vermelding van 'Valentina'.**

De *pony* die uit de *ijstijd* komt

Grote, donkere ogen, weelderige manen, de typische lichte mond en vrijwel altijd een bruine vacht. Dat is de Exmoor. Al duizenden jaren leeft deze pony zo goed als vrij van invloeden van buitenaf.

Het is een stralende, zonnige dag. Fotografe Alessandra Sarti heeft geluk. Normaal gesproken duwt de altijd aanwezige wind dikke wolken over de glooiende heuvels. Wanneer het weer in Exmoor verandert, dan betekent dat alleen dat het niet van links naar rechts waait, maar van rechts naar links. Vandaag echter tovert de zon een prachtig kleurenspeel voor de lens. Als kleine bruine vlekken verschijnen de paarden vanuit de verte in het felle paars

van de heide, die hier in het westen van Engeland al in de zomer volop in bloei is. Wanneer de fotografe ze voorzichtig benadert, zwaar behangen met haar camerauitrusting, dan heffen de merries hun hoofden even op. Vluchten doen ze niet. Hoewel ze hier maandenlang volledig onbeïnvloed door de mensheid leven, zijn ze niet schuw. Natuurlijke vijanden hebben ze niet, dus waar zou je voor weg moeten lopen? Integendeel. De heuvels en bergen horen bij de Exmoor. Hij

hoort hier thuis, bezoekers niet. Dat zullen nieuwkomers ook merken wanneer ze de regels van de paarden niet opvolgen. De merries zijn uitermate bereid om hun veulens te verdedigen. De kleintjes zijn echter heel nieuwsgierig en willen de fotografe van dichtbij bekijken en aan haar snuffelen. “Raak ze maar niet aan, zelfs de moeders niet”, zegt Sarti. “Het zijn geen huispaarden. Wanneer ze ook maar denken dat je hun veulens iets aandoet, draaien ze zich bliksemsnel om en geven →

Toegewijde paarden knabbelen aan elkaar op de plekjes waar ze zelf niet bij kunnen. Hier een merrie met haar veulen.

je een flinke trap." Ze doelt op de merries. Die zullen meteen tussenbeide komen wanneer ze denken dat hun veulen een haar gekrenkt wordt. De trap van een harde bergponyhoef, uitgevoerd met de precisie van een scherpschutter, is hetzelfde als een klap met een moker. Eén ding hebben bijna alle oorspronkelijke pony's gemeen: ze zijn klein, sterk en sober. Deze paarden zijn geen weerloze vluchtdieren die de bibbers krijgen wanneer ze mensen zien. Ze zouden zich ook tegen wolven kunnen verdedigen als dat nodig zou zijn. Er waren ooit tijden dat ze dat ook daadwerkelijk deden. De laatste wolf in Groot-Britannië werd weliswaar halverwege de achttiende eeuw doodgeschoten, de Exmoorpony gaat terug naar de paarden die 130.000 jaar geleden over de toen nog bestaande land-

brug vanuit het Amerikaanse continent binnenkwamen. Ze pasten zich aan hun omgeving aan in het afgelegen Exmoor (moor = woestenij).

Een echte allrounder

Hoe de wetenschap kan blijven volhouden dat het gaat om gedomesticeerde paarden en niet om echte wilde paarden, blijft echter wel een mysterie. Onderzoekers beroepen zich op DNA-analyses. Hoe het ook zij, het staat onomstreden vast dat het kleine bruine paardje geen invloeden heeft meegekregen van andere paardenrassen. De Exmoor is van zichzelf robuust, weerbestendig en sober. Eenmaal per jaar worden de paarden in het nationale park bij elkaar gedreven en de 'overtollige' exemplaren wor-

Bij de eerste verharing raken de veulens hun felle kleurtje kwijt.

Exmoorpony's zijn meestal gelijkmatig bruin met een lichte mond, meelsnuit genoemd. Bij een veulen is het haar eerst nog dun, maar later hebben ze allemaal een weelderige staart en manen.

den verkocht. Daarnaast zijn er wereldwijd enkele stoeterijen die de Exmoor fokken vanwege diens uitstekende eigenschappen. In wezen is hij – ondanks de bereidheid zich te verdedigen – een 'softie'. Tegenover mensen is hij eerst terughoudend maar wel opmerkzaam, hij beschikt over elegante, vloeiende bewegingen en staat bekend als zeer intelligent. Geen wonder dat hij in zijn thuisland met name als kinderpony carrière maakte. Het is eerder verwonderlijk dat het ras ondanks al zijn positieve eigenschappen als bedreigd te boek staat.

Zeldzaam

Wereldwijd zijn er nog maar achthonderd van de slimme paardjes; driehonderd daarvan leven in het nationale park. We blijven hopen dat de Exmoors zullen blijven bestaan, en het vooruitzicht is niet al te slecht. Aan de ene kant erkennen steeds meer ruiters hun goede eigenschappen, aan de andere kant doet zich een nieuwe baan voor: als 'landschapsverzorger' in natuurbeschermingsprojecten. Daarvoor is de Exmoor uitermate geschikt. ♥

urine OFF

EINDELIJK... EEN MIDDEL DAT ÉCHT WERKT!

Urine Off is het door dierenartsen als beste aangeprezen product voor urinegeur- en vlekkenoplossing. Urine Off is het officiële schoonmaakmiddel van de showring van Crufts, 's werelds grootste hondenshow. Alle Urine Off producten zijn milieuvriendelijk, ze voldoen namelijk aan de strikte EU-normen wat betreft biologische afbreekbaarheid.

met
feromonen
blokker

No. 1 keuze van dierenartsen
Verwijdert urinevlekken, zelfs oude!
Getest door CRI

BOTÉBA
INTERNATIONAL PET BRANDHOUSE

VERKRIJGBAAR BIJ UW DIERENSPECIAALZAAK

Lotgevallen: Animal Shelter Bonaire

Het dierenasiel Bonaire is een toevluchtsoord voor honden en katten die niet langer door hun eigenaren kunnen worden verzorgd, of die achtergelaten worden. Het asiel beschikt over een buitenhok waar dieren anoniem in geplaatst kunnen worden. Vaak worden dieren zwerfend aangetroffen of eigenaren durven hun dier niet naar het asiel te brengen. Om te voorkomen dat deze dieren op straat belanden, kunnen ze in het buitenhok worden geplaatst. Ons toegewijde team met veel vrijwilligers maakt elke dag de leefruimtes van de dieren schoon en verzorgt hen met veel liefde. De dieren worden ontwormd, ontvlooid, ingeënt, gesteriliseerd/gecastreerd en zo nodig behandeld voor eventuele ziektes. Na de quarantaine worden de dieren beoordeeld op hun gedrag, krijgen ze de nodige training en worden zo goed mogelijk voorbereid om naar een nieuwe baas te gaan. Om extra inkomsten te genereren voor onze educatieve- en sterilisatieprogramma's wordt er iedere zaterdag een tweedehands winkel 'Pakhus di Pruga' gedraaid. Ook heeft het dierenasiel Bonaire een stand op een unieke markt, waarmee de toeristen het asiel steunen door onze merchandise te kopen. Stichting DierenLot heeft ons geweldige steun geboden bij de renovatie van de hondenkennels en de nieuwbouw van het kattenverblijf, waardoor we nu meer katten kunnen onderbrengen.

Educatie

Het dierenasiel heeft een educatieprogramma samengesteld dat bestaat uit een interactieve tour in het Papiaments of Nederlands. Doel van het programma is om jonge mensen de juiste kennis te geven over huisdieren en hun behoeften. Deze kennis kan al op jonge leeftijd worden overgebracht aan kinderen en draagt bij aan een harmonieuze relatie tussen mensen en dieren. Door dit programma ontwikkelen zich ook nieuwe jeugdvrijwilligers. Deze hardwerkende vrijwilligers in de leeftijd van 8 tot 17 jaar helpen in de weekenden en schoolvakanties. Ze houden van de dieren en helpen overal bij. Ze hebben ook goede ideeën, zijn zeer creatief en een inspiratie voor iedereen.

Sterilisatiefonds

Het dierenasiel probeert de sterilisatie en castratie van honden en katten te stimuleren. Stichting DierenLot heeft hier erg bij geholpen door middel van verschaafing van educatieve- en promotiemateriaal en het ter beschikking stellen van een DierenLot pick-up truck om dieren te vervoeren. Dit heeft vooral het sterilisatiecijfer de laatste jaren sterk verbeterd. Met de pick-up worden ook voedingsmiddelen in grootverpakking vervoerd. Dit drukt de kosten enorm en daardoor zijn wij in staat om dieren nog een betere kans op een beter leven te geven. Iedereen kan hier ook aan bijdragen door middel van een donatie. Bezoek onze website voor informatie: www.animalshelterbonaire.com Of op Facebook: Animal Shelter Bonaire. Mocht u Bonaire bezoeken, dan bent u natuurlijk van harte welkom in ons asiel. Onze dieren geven u graag een welkomstkuffel!

Ook jij kan helpen!

STICHTING
DierenLot

Veel dieren leiden een heel beroerd bestaan, ook in Nederland. Stichting DierenLot trekt zich het lot van deze dieren erg aan en wil ze helpen. Dit doet DierenLot door zo'n tweehonderd lokale en regionale dierenorganisaties in Nederland te steunen in hun goede werk voor de dieren. Kijk voor alle info en donateur worden op: www.dier.nu

En nu allemaal tegelijk!

Heweltje!
Deze mensen hebben pas echt problemen.

Cool,
cooler ...
ik!

> Ben jij de leukste?

Kun je bij deze foto een grappige tekst verzinnen? Mail hem dan naar redactie.hvd@vipmedia.nl onder vermelding van 'Beest in Beeld 8/2016'. Of stuur hem op naar: Redactie Hart voor Dieren, 7272, 4800 GG Breda.

De leukste tekst vind je terug in Hart voor Dieren 10/2016. De inzender daarvan wordt beloond met een kleine attentie en natuurlijk eeuwige roem!

Winnaar uit het magazine van 6/2016:
Anouk Heeren

Nu alleen nog iemand nodig die mijn buik aait.

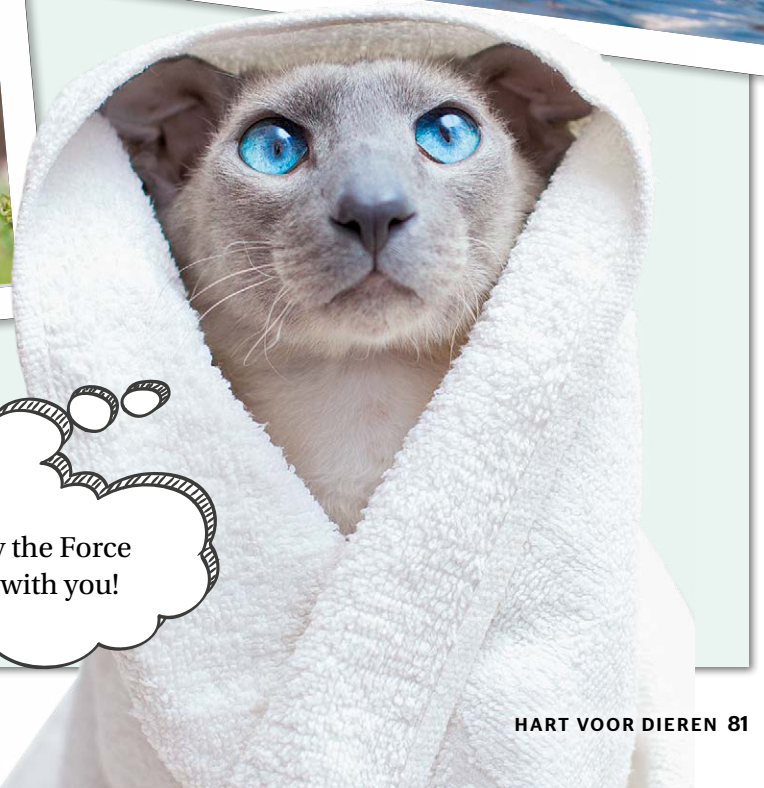
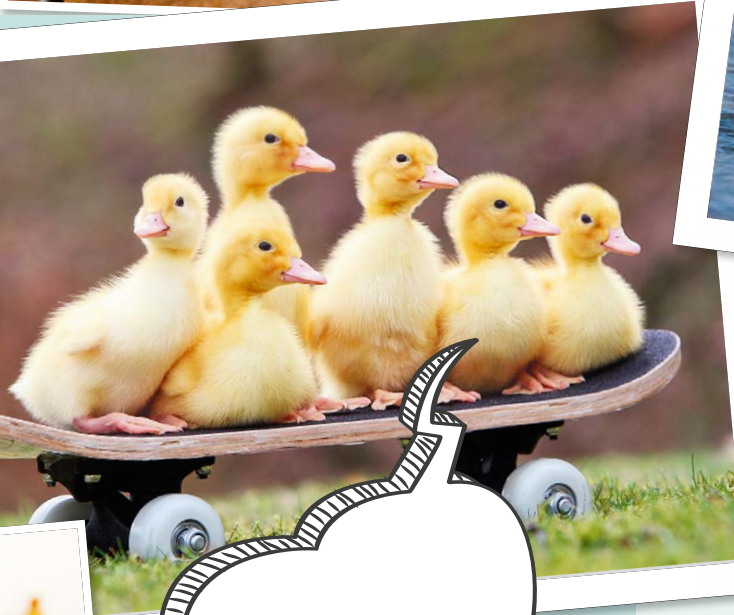

Wie heeft er nu nog een GoPro nodig?

Ronaldo houdt mij niet bij!

Koppie in het water, voetjes omhoog - of was het andersom?

May the Force be with you!

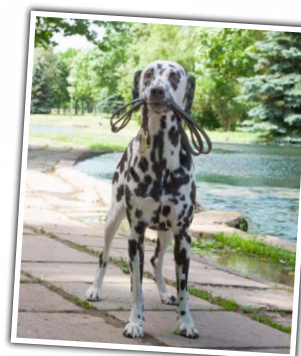

> Je dier is er altijd voor je

Wie een dier heeft, is nooit alleen. Het kan een dier niets schelen of je rijk bent of arm, of gezond of mooi. We hebben eens rondgevraagd en mensen gevonden die ons hebben verteld hoe belangrijk hun dier voor hen is geweest – ook en vooral in moeilijke tijden.

GOEDE MANIEREN

Als wij van onze honden verlangen dat ze zich netjes gedragen, is het niet meer dan normaal dat wij dat zelf ook doen. Als je je aan onze zeven tips houdt, bespaar je jezelf, je viervoeter en andere mensen de nodige ergernis. Je vindt ze in de volgende uitgave van Hart voor Dieren.

Zelf gemaakt!

Wie binnenkatten heeft, heeft aan één krabpaal niet genoeg. Anders beginnen de katten hun nagels te scherpen aan de meubels. Hoe je zelf een leuke en veilige krabpaal in elkaar draait, lees je in de volgende uitgave van Hart voor Dieren.

> Vlijtige korenwolf

Voor de korenwolf breken er hectische tijden aan. Hij sleep wangen vol voorraden naar zijn holletje om zichzelf voor te bereiden op de komst van de winter. Een portret van deze fascinerende veldhamster.

KUIKENS

Ze leven nog niet eens één dag: mannelijke kuikens die nutteloos zijn voor de eierproductie. Wat kan men doen om deze zinloze vernietiging van leven eindelijk te doen stoppen?

De volgende verschijnt op 25 augustus 2016

Of al twee dagen eerder voor abonnees. Met prijsvoordeel of cadeau. Word nu abonnee op www.hartvoordieren.nl of .be

Welk prijskaartje hangt er aan uw huisdier?

Voorkom hoge kosten, verzeker uw huisdier.
Al vanaf € 8,36 per maand.

CADEAU: verzeker uw huisdier en
ontvang een waardebon van € 25,-.
Ga naar: www.petplan.nl/voucher

Petplan®
dé huisdierenverzekering

Nieuw

FRONTLINE PET CARE

Expert in dagelijkse verzorging

VERZORGING
VOELDE NOOIT ZO
GOED

SHAMPOOS • CARE PRODUCTS

frontlinepetcare.nl

Vraag ernaar bij uw dierenpeciaalzaak!

